

Javno preduzeće za komunalne poslove **KOMUS** d.o.o. Gračanica

Adresa: Muhameda Seida Mašića bb, 75320 Gračanica, Bosna i Hercegovina

Telefon: +387(0)35 706 622 • **FAX:** +387(0)35 703 381 • **E-mail:** komus@bih.net.ba

ID broj: 4209414480005 • **PDV broj:** 209414480005 • **Žiro račun:** 1321800309745897

Datum: 31.12.2025.

Broj: 01/4-1077/25

I Z V J E Š T A J
O RADU
J.P. «KOMUS» d.o.o. GRAČANICA
za period 01.01.2025. - 31.12.2025. godine

SADRŽAJ

UVOD.....	3
PODACI O PREDUZEĆU	3
ORGANI UPRAVLJANJA PREDUZEĆEM	4
ORGANIZACIJA I SISTEMATIZACIJA POSLOVA	5
RAD PO ORGANIZACIONIM JEDINICAMA.....	7
1. RJ odvoz i deponovanje otpada i održavanje voznog parka	7
1.1. Sistem upravljanja čvrstim otpadom	7
1.2. Korisnici usluga.....	7
1.2.1. <i>Odvoz otpada iz domaćinstava</i>	7
1.2.2. <i>Odvoz otpada iz privrednih subjekata</i>	9
1.3. Odvoz krupnog otpada	9
1.4. <i>Odvoz šljake od centralnog grijanja</i>	10
1.5. <i>Selektivno odvajanje otpada</i>	10
1.6. Zbrinjavanje komunalnog otpada.....	11
1.7. Zbrinjavanje ambalažnog otpada	11
1.8. Zbrinjavanje EE otpada.....	12
1.9. Zbrinjavanje biorazgradivog otpada.....	12
1.10. Zakup kontejnera.....	12
2. RJ Poslovi Higijena grada, pijaca, pogrebne i dimnjačarske djelatnosti	12
2.1. Održavanje čistoće	13
2.1.1. <i>Program za higijenu grada</i>	13
2.1.2. <i>Program za zimsko održavanje ulica i saobraćajnica</i>	16
2.2. Održavanje javnih površina.....	17
2.3. Tržnice i pijace	17
2.3.1. <i>Organizacija tradicionalnog građaničkog vašera</i>	19
2.4. Pogrebna djelatnost	20
3. Računovodstveno-knjigovodstvena i pravna služba	20
3.1. Naplativost	21
3.2. Osnovna sredstva nabavljena u 2025. godini	21
OPREMLJENOST J.P. „KOMUS“ d.o.o.....	22
PROJEKTI U 2025. GODINI.....	23
ZAKLJUČAK.....	24

UVOD

Izvještaj o radu JP „Komus“ d.o.o. Gračanica za period 01.01.2025. do 31.12.2025. godine je pregled svih poslova i aktivnosti koje je Preduzeće obavljalo u toku ove godine i to po organizacionim jedinicama. Povremeni poslovi i poslovi manjeg značaja nisu obuhvaćeni ovim izvještajem.

PODACI O PREDUZEĆU

Osnivač:	Grad Gračanica
Puni naziv:	Javno preduzeće za komunalne poslove „Komus“ društvo sa ograničenom odgovornošću Gračanica
Skraćeni naziv:	J.P. „KOMUS“ d.o.o. Gračanica
Pravni status:	Društvo sa ograničenom odgovornošću
Sjedište/adresa:	Muhameda Seida Mašića bb, 75320 Gračanica
Telefon/fax:	035/706-622; 035/703-381
E-mail adresa:	uprava@komus.ba ; info@komus.ba ; komusgracanica@bih.net.ba
Web stranica:	www.komus.ba
Matični – registarski broj kod ovlaštenog suda:	MBS: 1-697
Šifra djelatnosti:	38.11 - Sakupljanje neopasnog otpada
ID broj:	4209414480005
PDV broj:	209414480005
Žiro računi:	NLB banka 132-180-03097458-97 ISP banka 154-360-20053431-13 Vakufska banka 160-401-00000915-39

Podaci o prvoj registraciji: Na osnovu Odluke Skupštine opštine Gračanica o organizovanju Javnog preduzeća za komunalne poslove Komus broj: 06-023-1-83/89 od 15.12.1989.godine i Odluke o izmjeni odluke o organizovanju javnog preduzeća „Komus“ Gračanica broj: 06-023-1-34/90 od 22.06.1990. godine izvršen je upis Društva u sudski registar Kantonalnog suda u Tuzli broj: U/I-886/90 od 28.06.1990. godine.

Vlasništvo sa strukturom: Rješenjem o izmjenama podataka Općinskog suda u Tuzli broj: 032-0 Reg-19-001817 od 10.01.2020. godine, izvršen je upis privatizacije u skladu sa Rješenjem kantonalne agencije za privatizaciju prema kojem je upisano 44 vlasnika udjela sa pripadajućim procentima vlasničkog udjela, odnosno 51% je vlasnik Grad Gračanica, zatim ZIF „BIG-Investiciona grupa“ d.d. Sarajevo 25,9456%, te ostali vlasnici sa značajno manjim procentom učešća u osnovnom kapitalu.

Rješenjem Općinskog suda u Tuzli broj: 032-0-Reg-24-001740 od 12.11.2024. godine upisane su posljednje izmjene i dopune Statuta shodno čemu je ukupan broj vlasnika udjela 48 od kojih je Grad Gračanica većinski vlasnik sa ukupno 60,8297% procenata vlasničkog udjela u ukupnom kapitalu, ZIF

„BIG-investiciona grupa“ d.d. Sarajevo 25,9456 % a ostalih 46 vlasnika udjela imaju vlasnički udio do 2,33% i manje. Razlog za povećanje broja vlasnika udjela, u odnosu na prvobitno Rješenje o registraciji, je provođenje rješenja o nasljeđivanju preminulih vlasnika udjela čiji vlasnički udjeli su, uglavnom, podijeljeni na više nasljedničkih dijelova.

Osnovni kapital Društva: Na osnovu Rješenja Kantonalne agencije za privatizaciju broj: 01-195/2017 od 10.03.2017. godine iznosi 255.245,00 KM od čega je državni kapital u nominalnom iznosu od 130.175,00 odnosno 51% ukupnog kapitala i 125.070,00 KM ili 49% kapitala prodat je u procesu javne ponude dionica – drugi talas – drugi krug, po Zakonu o privatizaciji preduzeća („Službene novine FBiH“ broj: 27/97, 8/99,032/00, 45/00, 54/00, 61/01, 27/02, 33/02, 28/04, 44/04, 42/06 i 4/09), kupcima – vlasnicima udjela.

Na osnovu notarski obrađenog i ovjerenog Ugovora o prenosu udjela na suosnivača uz naknadu zaključenog dana, 12.07.2024. godine, između Grada Gračanica i privatnog vlasnika udjela Čehajić Nešeta, shodno čemu su izvršene Izmjene i dopune Statuta J.P. Komus d.o.o. Gračanica koje su upisane u sudski registar, državni kapital iznosi 155.264,71 KM odnosno 60,8297% ukupnog kapitala a privatni kapital iznosi 99.980,30 KM ili 39,17% ukupnog kapitala

Podaci o promjeni oblika organizovanja: Javno preduzeće za komunalne poslove “Komus” društvo sa ograničenom odgovornošću je pravni sljedbenik Javnog preduzeća za komunalne poslove “Komus” Gračanica, nastalo usklađivanjem osnivačkog akta odnosno oblika, firme, osnovnog kapitala, organa, poslovanja i djelatnosti sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakonom o privrednim društvima. Upis promjena oblika organizovanja Društva u registar Općinskog suda u Tuzli izvršen je 01.11.2005. godine.

Javno preduzeće za komunalne poslove „KOMUS“ društvo sa ograničenom odgovornošću Gračanica, skraćeni naziv J.P. Komus d.o.o. Gračanica (u daljem tekstu: Društvo) je do 10.01.2020. godine bilo registrovano u Općinskom sudu u Tuzli, Ured registra, kao društvo u 100% vlasništvu Općine Gračanica. Nakon što je Rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju broj: 01-195/2017 od 10.03.2017. godine postalo pravosnažno i konačno, čime su se stekli uslovi za upis izvršene privatizacije Društva, dana 21.11.2019. godine održana je Skupština vlasnika udjela te je usvojen novi Statut prema kome je vlasnik udjela sa visinom udjela 51% Grad Gračanica, a preostalih 49% su privatni vlasnici shodno čemu je izvršena promjena podataka kod Općinskog suda u Tuzli, ured registra.

ORGANI UPRAVLJANJA PREDUZEĆEM

Radom Društva upravljaju slijedeći organi Društva:

1. Skupština Društva,
2. Nadzorni odbor Društva,
3. Odbor za reviziju i
4. Uprava Društva.

1. Skupštinu Društva, nakon sticanja svojstva izvršnosti i konačnosti Rješenja Agencije za privatizaciju broj: 01-195/2017 od 10.03.2017. godine, čine vlasnici udjela prema listi vlasnika udjela izdatom od strane Agencije za privatizaciju.

Nadležnosti i način rada Skupštine društva su utvrđeni Zakonom i Odredbama Statuta društva. Redovna skupština se održava jednom godišnje radi izjašnjavanja o godišnjem izvještaju Društva koji uključuje finansijske izvještaje Društva i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju, te drugim pitanjima iz nadležnosti skupštine.

Vanredna skupština se može održati kad god nije predviđeno izjašnjavanje o izvještajima iz predhodnog stava.

Način sazivanja, rada i odlučivanja na Skupštini utvrđen je Statutom Društva.

2. Nadzorni odbor Društva je imenovala Skupština vlasnika udjela na sjednici održanoj 25.12.2023. godine Odlukom broj: 01/2-994/23, odnosno 25.09.2025. godine Odlukom broj: 01/2-776/25 na period

od 4 godine odnosno do isteka mandata članu Nadzornog odbora imenovanog Odlukom Skupštine broj: 01/2-994/23 od 25.12.2023. godine . Sastavljen je od tri člana i to 2 člana ispred državnog kapitala:

1. Hasan Fehratović
 2. Ajdin Topčagić
- a ispred privatnog kapitala imenovan je
3. Damir Dizdar iz Sarajeva.

Na prvoj sjednici nakon imenovanja po Odluci 01/2-776/25, Nadzorni odbor je izabrao Hasana Fehratovića za predsjednika Nadzornog odbora. Nadzorni odbor je nadležan da nadzire poslovanje društva i rad uprave, a za svoj rad odgovoran je Skupštini Društva.

3.Odbor za reviziju Društva sastavljen je od tri člana imenovana na osnovu provedenog javnog konkursa raspisanog na osnovu člana 97. Statuta Društva.

Nakon provedene procedure o izboru i imenovanju članova Odbora za reviziju, Skupština J.P. „Komus“ je, u skladu sa odlukom Nadzornog odbora o prijedlogu kandidata za sastav Odbora za reviziju J.P.“Komus“ d.o.o. Gračanica broj:01/3-904/22 od 11.10.2022. godine, Odlukom o konačnom imenovanju predsjednika i članova odbora za reviziju J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica (Broj:01/2-999/22, od 03.11.2022. god) za članove Odbora za reviziju, na period od 4 godine, imenovala:

1. Topčagić Samed – predsjednik,
2. Husić Azijada – član,
3. Hodžić Nerminka – ovlašteni revizor, član.

Odbor vrši nadzor u provođenju javnih nabavki, pregleda računovodstvene izvještaje te o istima svaki mjesec podnosi sažete mjesečne izvještaje Nadzornom odboru.

4.Uprava Društva organizuje rad, rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Društvo i odgovara za zakonitost poslovanja.

Upravu Društva čini direktor kojeg bira i imenuje Nadzorni odbor Društva, uz prethodnu saglasnost Gradskog vijeća Grada Gračanica, na osnovu raspisanog javnog konkursa koji ima sadržinu propisanu članom 8. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH.

ORGANIZACIJA I SISTEMATIZACIJA POSLOVA

Odlukom o komunalnim djelatnostima, („Sl. Glasnik Grada Gračanica“ broj: 7/19) Grad Gračanica putem JP "Komus" d.o.o. Gračanica obezbjeđuje obavljanje komunalnih djelatnosti:

- **održavanje čistoće** - čišćenje i pranje javnih površina, uklanjanje snijega i poledice sa javnih površina, sakupljanje i odvoz komunalnog otpada na sanitarnu deponiju,
- **odlaganje komunalnog otpada** - obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na sanitarnu deponiju, otvaranje, saniranje i zatvaranje deponije po posebnim propisima,
- **održavanje javnih površina** - održavanje javnih saobraćajnih površina, pješačkih staza i pješačkih zona van zelenih površina, trgova i otvorenih odvodnih kanala, javnih zelenih površina (pješačkih staza i pješačkih zona unutar zelenih površina), hortikultura, urbanog mobilijara (javnih satova, javnih česmi, fontana i javnih nužnika), spomen parkova, dječijih igrališta, parkovskog mobilijara, žardinjera.
- **tržnice i pijace** - pod tržnicama i pijacama podrazumijevaju se određeni zatvoreni i otvoreni prostori na kojima se pružaju usluge obavljanja prometa živežnih namirnica i drugih proizvoda, te uređivanje i održavanje ovih prostora.
- **dekorisanje** - pod dekorisanjem se podrazumijeva ukrašavanje javnih površina i prostora povodom državnih i vjerskih praznika, te održavanja kulturnih, zabavnih, sportskih, sajamskih i drugih manifestacija prigodnih ukrasnim rekvizitima.

U skladu sa tim izvršena je organizacija i sistematizacija poslova :

01	UPRAVA	
02	TEHNIČKI SEKTOR	
	02/1 Odvoz i deponovanje otpada i održavanje voznog parka	02/2 Radna jedinica higijena grada, pijaca, pogrebne i dimnjačarske djelatnosti
03	RAČUNOVODSTVENO-KNJIGOVODSTVENA I PRAVNA SLUŽBA	

01 UPRAVA

Upravu Društva čini direktor kojeg bira i imenuje Nadzorni odbor Društva uz saglasnost Gradskog vijeća Grada Gračanica, na osnovu raspisanog javnog konkursa koji ima sadržinu propisanu članom 8. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH.

Obavlja poslove prema ugovoru zaključenim sa Nadzornim odborom, a u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim preduzećima, Statutom Društva i drugim pozitivnim propisima koji regulišu ovu oblast.

02 TEHNIČKI SEKTOR

Tehnički direktor na osnovu upustva direktora zajedno sa poslovođama radnih jedinica organizuje i realizuje poslove i radne zadatke.

02/1 RJ Odvoz i deponovanje otpada i održavanje voznog parka

U okviru ove radne jedinice obavljaju se poslovi utovar, odvoz i deponovanje otpada, upravljanje deponijom Grabovac, te održavanje i upravljanje voznim parkom J.P. Komus d.o.o. Gračanica.

02/2 RJ higijena grada, pijaca, pogrebne i dimnjačarske djelatnosti

U okviru ove radne jedinice obavljaju se poslovi koji su Odlukom Gradskog vijeća grada Gračanica o komunalnim djelatnostima i Odlukom o komunalnom redu dodijeljeni J.P. Komus d.o.o. Gračanica a tiču se održavanja higijene grada.

Poslovi na pijaci podrazumjevaju poslove izdavanja u podzakup poslovnog prostora na Zelenoj pijaci, te poslove naplate korištenja izdatih poslovnih prostora, čišćenje i održavanje istih, te poslovi organizovanja tradicionalnog Vašera u Gračanici.

Pored ovih poslova, u okviru ove radne jedinice, obavljaju se i pogrebni poslovi koji podrazumjevaju preuzimanje i prevoz umrlih lica, te dimnjačarski poslovi koji podrazumjevaju provjeravanje ispravnosti i funkcionisanje dimovodnih kanala i uređaja za loženje.

03 RAČUNOVODSTVENO-KNJIGOVODSTVENA I PRAVNA SLUŽBA

U okviru ove službe obavljaju se svi pripremni računovodstveni, finansijski i knjigovodstveni poslovi, vrši praćenje i analiza finansijskih kretanja, izrada odgovarajućih finansijskih izvještaja, statistika i evidencija, te potpisivanje finansijskih izvještaja i drugih dokumenata iz djelokruga rada službe, poslovi statistike, planiranja, analize, obračun plata i ostalih primanja zaposlenih te pravni, kadrovski, opšti poslovi, poslovi zastupanja pred sudom, poslovi javne nabavke, i drugi pravni poslovi.

RAD PO ORGANIZACIONIM JEDINICAMA

1. RJ odvoz i deponovanje otpada i održavanje voznog parka

1.1. Sistem upravljanja čvrstim otpadom

Sistem upravljanja čvrstim otpadom je u nadležnosti Grada Gračanica. U skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima TK, Odlukom o vršenju komunalnih djelatnosti („Sl. Glasnik Grada Gračanica“ broj: 7/19) ova djelatnost je povjerena Javnom preduzeću „Komus“ d.o.o. Gračanica i to je ujedno i osnovna djelatnost ovog preduzeća.

Grad ima Strategiju razvoja Grada Gračanica za period 2023.-2027.godina u kojoj je Strateški cilj 3: Pametno upravljanje prirodnim resursima i korištenje čiste energije sa Prioritetom 3.1. Efikasno upravljanje otpadom koji mi u svojim planovima i aktivnostima želimo da ostvarimo.

2009. godine je urađena „Studija upravljanja krutim otpadom za općinu“ koja je definisala uvođenje integralnog upravljanja otpadom koje se temelji na održivom prikupljanju i obradi (ponovnom korištenju otpada, recikliranju) te smanjenju odlaganja otpada na deponiji. Uvođenje integralnog upravljanja otpadom je skup i složen proces, pa se radi u fazama, a cilj je da se sve mjesne zajednice uključe u organizovan odvoz otpada a paralelno tome da se, u već uključenim, uvodi selektivno prikupljanje otpada na mjestu nastanka.

Grad Gračanica i J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica su se potrudili da stvore preduslove za kreiranje integralnog sistema upravljanja otpadom a to su:

- a) U Odluci o komunalnom redu („Sl. Glasnik Grada Gračanica“ broj: 1/20) uveden je član 152. koji obavezuje sve vlasnike ili korisnike stambenih i poslovnih prostora, kao i privremeno zauzetih javnih površina da se uključe u organizirano prikupljanje i odvoz komunalnog otpada.

U skladu sa tim, tehničkim i kadrovskim osposobljavanjem, JP „Komus“ d.o.o. Gračanica uključuje nove MZ u organizovan odvoz otpada, a istovremeno povećava broj domaćinstava i privrednih subjekata u MZ koje su već obuhvaćene ovom uslugom.

- b) U istoj odluci, u članu 154. korisnici usluga odvoza otpada se obavezuju da razvrstavaju „kućni komunalni otpad na ono koje se može ponovo korisno upotrijebiti i ostali kućni komunalni otpad“ što će rezultirati smanjivanjem količine otpada koja se odlaže na gradskoj deponiji kao i da u budućnosti smanjimo troškove prevoza i odlaganja otpada na regionalnoj deponiji.

Kroz različite projekte mi stvaramo preduslove za naše korisnike da se aktivno uključe u ove aktivnosti (podjelom kanti i vreća, postavljanjem reciklažnih dvorišta) i stalno povećavamo broj korisnika.

1.2. Korisnici usluga

1.2.1. Odvoz otpada iz domaćinstava

Grad Gračanica je površine 219,5 km² sa 23 mjesne zajednice. U organizovan odvoz otpada uveli smo 22 mjesne zajednice ukupne površine 204,27 km² pa možemo zaključiti da je ovom uslugom pokriveno 93,06 % teritorije općine na kojoj živi 45 347 stanovnika. Trenutno nije obuhvaćena MZ Lukavica.

Prema zadnjem zvaničnom popisu iz 2013. godine Grad Gračanica ima 48 395 stanovnika i 15 137 domaćinstava pa prema tome ovom uslugom je obuhvaćeno 94 % domaćinstava (pokrivenost uslugom).

Povećanje procenta uključenosti postignuto je dobijanjem saglasnosti od strane Gradskog vijeća na Odluku o načinu obračuna i cijeni usluga sakupljanja i odvoza kućnog komunalnog otpada sa područja grada Gračanica, broj: 01/3-842-1/21 od 24.09.2021. godine, na osnovu koje se računici za odvoz komunalnog otpada dostavljaju svim vlasnicima ili korisnicima nekretnine na području gdje ima organizovan odvoz otpada. Na ovaj način uključenost domaćinstava je povećana na 89% sa tendencijom povećanja.

U skladu sa Odlukom u 2025. godini smo ograničili količinu odvoza komunalnog otpada po jednom domaćinstvu na 120 litarsku kantu po cijeni iz Odluke a za veće količine komunalnog otpada korisnici su obavezni kupiti naljepnicu od 2 KM po vreći od 120 litara i na taj način platiti dodatni odvoz. Ovom mjerom želimo da stimuliramo korisnike da odvajaju ambalažni otpad u besplatne vreće koje im se isporučuju i koje će im se besplatno odvoziti a krajnji cilj je da se smanje količine otpada koje se odvoze i odlažu na saniranoj deponiji u Doboju.

Još uvijek imamo problema kod utvrđivanja korisnika ili vlasnika stanova u zgradama sa kolektivnim stanovanjem. Samo u onim zgradama koje imaju „upravitelja“ mi možemo registrovati sve korisnike i redovno unositi izmjene. Isti takav problem imamo u novim stambenim jedinicama sa kolektivnim stanovanjem jer nismo u toku koliko je stanova prodato i useljeno ni ko su vlasnici.

Cijena odvoza otpada za domaćinstva je 10,00 KM i primjenjuje se od februara 2022. godine. Definisana je Odlukom o načinu obračuna i cijeni usluga sakupljanja i odvoza kućnog komunalnog otpada sa područja grada Gračanica, broj: 01/3-842-1/21 od 24.09.2021. godine, na koju je Gradsko vijeće dalo svoju saglasnost 14.01.2022. godine (Broj: 01-19-00193-2022). Ovom odlukom je definisano šta spada a šta ne u kućni komunalni otpad, ko su obveznici ove usluge, uslovi vršenja usluge, da su korisnici dužni razdvajati otpad i druge obaveze korisnika i pružaoca usluge. Ova odluka je pomogla da se uključi veći broj korisnika a ujedno su evidentirani socijalni slučajevi koji prema Pravilniku o subvencioniranju dijela troškova komunalnih usluga vodosnabdijevanja i odvoza komunalnog otpada ostvaruju pravo na subvencioniranje. Za ove slučajeve se planiraju sredstva u budžetu Grada.

Za prikupljanje komunalnog otpada individualna domaćinstva koriste tipske kante zapremine 80-120 litara te vreće iste zapremine a u kolektivnom stanovanju za odlaganje komunalnog otpada većinom se koriste kontejneri 1100 litara (hajfišeri).

Pored kontejnera od 1100 litara u stambenom naselju Grades, zgrade Vega, zgrada Džambo - Stubo i Kapetanuš (dogradnja) opredijelili su se za tipske kante.

Na regionalnu deponiju nije dozvoljeno odlagati šljaku od centralnog grijanja, građevinski otpad, kabasti otpad, animalni otpad a naši korisnici to i dalje odlažu u kante za komunalni otpad ili pored kante što naši radnici nemaju obavezu utovariti. Zbrinjavanje ovih vrsta otpada se vrši odvojeno od kućnog otpada.

Korisnici koji imaju individualno centralno grijanje uključuju se u odvoz šljake od centralnog grijanja i ona se vozi odvojeno od komunalnog otpada, za građevinski i kabasti otpad vršimo vanredan odvoz uz mogućnost zakupa kontejnera za utovar, a animalni otpad se neškodljivo zbrinjava samo po nalogu inspekcije.

Biljni otpad koji naši korisnici ostavljaju u vrećama (voće i povrće, trava i sl.) ili u rasutom stanju pored kanti (granje, i sl.) naši radnici nisu obavezni utovariti jer biljni otpad nije kućni otpad i da ga prihvataju na regionalnoj deponiji preskupo je da se plaća 32-57 KM po toni odlaganje na regionalnoj deponiji kad od njega možemo imati kompost. Iz tog razloga smo obezbijedili parcelu na gradskoj deponiji gdje svi korisnici mogu besplatno dovući i odložiti ovu vrstu otpada. U narednom periodu želimo da stvorimo preduslove za nabavku kompostera ili kanti za biljni otpad koje bi podijelili korisnicima a uveli raspored odvoza za ovu vrstu otpada.

1.2.2. Odvoz otpada iz privrednih subjekata

Broj korisnika privrednih subjekata nije zadovoljavajući jer znamo da ih na području grada ima daleko više.

JP „Komus“ d.o.o. ima 845 ugovora o odvozu i deponovanju otpada sa pravnim licima. Od ukupnog broja ugovora imamo:

- 694 ugovora o odvozu i deponovanju otpada kod kojih se obračun naknade vrši na osnovu zone odvoza, djelatnosti i površine korisnog prostora korisnika,
- 70 ugovora za odvoz „po pozivu“ za hajfišere (1100 litara) i
- 81 ugovor za odvoz „po pozivu“ za kontejnere (5 m³).

Do sad je praksa bila da naši inkasanti uruče poziv za potpisivanje ugovora sa rokom u kome to trebaju učiniti a nakon isteka roka, spisak privrednih subjekata koji nemaju potpisan ugovor, dostavljamo inspekcijskoj službi. Nakon toga nemamo povratnu informaciju da li su platili kaznu i koji je slijedeći korak u poduzimanju sankcija protiv njih. Smatramo da nije dobro ukoliko takvi jednokratno plate kaznu nego da ih treba kažnjavati sve dok ne ispune svoju zakonsku obavezu.

Da bi izbjegli ovako nizak procenat uključivanja privrednih subjekata prijedlog je da se prilikom izdavanja Rješenja o obrtu da rok za potpisivanje ugovora o odvozu otpada i inspekciji dostavi jedan primjerak Rješenja kako bi nakon isteka roka inspekcija mogla poduzeti zakonske mjere ili da se prilikom izdavanja upotrebne dozvole priloži predugovor za odvoz otpada koji bi nakon otpočinjanja rada automatski prešao u ugovor.

Određeni korisnici u toku svog poslovnog djelovanja vrše promjenu u načinu odvoza otpada (umjesto kontejnera 1100 litara prelaze na kontejner 5m³ i obratno) ali uključivanje novih korisnika je otežano.

Privredni subjekti koji nisu potpisali ugovor o odvozu otpada svoj otpad zbrinjavaju na nedozvoljen način i to najčešće odlaganjem otpada u kontejnere za ulični otpad i one koji su postavljeni za korisnike iz ulice Alije Izetbegovića. Moramo sankcionisati ovakvo zbrinjavanje otpada jer želimo da nam grad bude čist i bez „gradskih divljih deponija“.

Cijena usluga odvoza i deponovanja otpada za privredne subjekte je definisana Odlukom o utvrđivanju cijena usluga odvoza i deponovanja komunalnog otpada za privredne subjekta, broj:01/3-156/24 od 09.02.2024. godine koja se primjenjuje od 01.03.2024. godine i za svakog korisnika se utvrđuje na bazi:

- Broja odvoza (I ili II zona),
- Djelatnosti korisnika (X kategorija)
- Površine korisnog prostora korisnika
- Po vrsti posude: kontejneri 1,1 m³ i 5 m³ - odvoz po pozivu, minimalno jednom mjesečno po rasporedu odvoza.

Kalkulacija za ovaj cjenovnik je uzela u obzir cijenu po toni odlaganja otpada (32 KM) i odvoz otpada na deponiju u Doboj a ukoliko dođe do odvoza u Živinice, zbog povećanja troškova odvoza i cijene po toni (57 KM) ovaj cjenovnik će se mijenjati i cijene će se povećati.

1.3. Odvoz krupnog otpada

U skladu sa članom 164. Odluke o komunalnom redu Grada Gračanica (Sl.glasnik Grada Gračanica br.1/20) izvršen je odvoz krupnog otpada iz domaćinstava.

U MZ Gračanica i MZ Pribava krupni otpad se odvozio u periodu od 19.03. do 21.04.2025.godine. Postavljani su kontejneri na nekoliko lokacija po kvartovima a njihov odvoz se vršio po rasporedu odvoza koji je objavljivan putem sredstava javnog informisanja – radio Gračanica i na web stranici preduzeća. Odvučeno je ukupno 116 kontejnera ili 140,69 tona krupnog otpada. Iako je

u ove kontejnere zabranjeno odlaganje otpadnog građevinskog materijala i šljake nego se njihov odvoz reguliše vanrednim odvozom na deponiju ili ugovorom o odvozu šljake za sezonu imamo situacije da velike količine ove vrste otpada završava u ili oko kontejnera za krupni otpad.

Iz ostalih mjesnih zajednica odvoz krupnog otpada izvršili smo u periodu od 06.09. do 17.10.2025. godine. Raspored odvoza je takođe objavljen putem sredstava javnog informisanja – radio Gračanica, na web stranici preduzeća a dodatno smo telefonski i putem e-maila obavijestili predsjednike Vijeća MZ da i oni poduzmu mjere obavještanja svojih mještana o terminu i načinu odvoza krupnog otpada. U jedan dio mjesnih zajednica su se postavljali kontejneri a drugim su korisnici kabasti otpad odlagali ispred svog objekta a odvoz se vršio sa kamionom kiperom. Na utovaru je angažovano 4 radnika i po potrebi utovarivač. Na ovaj način je prikupljeno i zbrinuto 69 tona krupnog otpada.

1.4. Odvoz šljake od centralnog grijanja

Ova usluga je dobrovoljna i sa korisnicima se prije svake grejne sezone potpisuje novi ugovor za tu sezonu.

Pored individualnih domaćinstava ova usluga se vrši i zgradama sa kolektivnim stanovanjem koje imaju zajedničko grijanje kao i privrednim subjektima sa ovim načinom grijanja.

Pružanje ove usluge traje od 30.11. do 30.04. naredne godine a cijena odvoza šljake od individualnih domaćinstava za grejnu sezonu iznosi 132,00 KM i plaća se u ratama zajedno sa odvozom komunalnog otpada, a kod privrednih subjekata cijena zavisi od kapaciteta peći i kreće se od 132,00 KM do 500,00 KM. U ovoj grejnoj sezoni imamo 104 ugovor za odvoz šljake od građana i 5 ugovora sa privrednim subjektima i kolektivnim stanovanjem koji imaju peći sa većim kapacitetom. Broj korisnika se svake godine smanjuje zbog prelaska korisnika na gradsko grijanje ili pelet.

Obaveza korisnika je da šljaku odvajaju u posebne posude (1/2 bačve sa poklopcem ili u vreće) a odvoz se vrši prema ustaljenom rasporedu.

1.5. Selektivno odvajanje otpada

Uvođenje selektivnog odvajanja otpada započeli smo 2013. godine i postali prva Općina u Federaciji koja je uvela prikupljanje ambalažnog otpada na mjestu nastanka. To smo ostvarili na različite načine:

a) Podjelom tipskih zelenih kanti od 120 litara za komunalni otpad i vreća (žutih i plavih) za ambalažni otpad omogućili smo našim korisnicima individualnim domaćinstvima da se aktivno uključe u projekat odvajanja otpada na mjestu nastanka.

Sve mjesne zajednice su obuhvaćene ovom uslugom i do 31.12.2025.godine 10 863 korisnik je potpisao ugovor sa J.P. „Komus“ d.o.o Gračanica kojim se obavezuju da će komunalni otpad odlagati u tipske kante, a ambalažni otpad u vreće koje ćemo im i dalje redovno dostavljati sistemom „pune za prazne“.

Ove vreće se prikupljaju kamionima, jednom mjesečno prema ustaljenom rasporedu odvoza od prvog radnog dana u mjesecu.

b) U manjim stambenim naseljima i onim koji nemaju lokaciju za postavljanje seta kontejnera, postavljena su ostrva za reciklažu od 240 litarskih kanti namjenjenih za odvajanje ambalažnog otpada. Trenutno imamo 25 kanti raspoređenih na 9 lokacija.

c) Na javnim površinama u gradu i u stambenim naseljima postavili smo reciklažna ostrva sa po tri specijalna kontejnera, zapremine 1,1 m³, tz “zvona“ ili kontejnere 1100 litara za odvajanje otpada i to plavo za papir, žuto za PET, tetrapak i limenke i zeleno za staklo. Trenutno imamo 25 reciklažna ostrva sa kontejnerima.

d) Svim odgojno-obrazovnim ustanovama (obdaništu, osnovnim i srednjim školama) obezbijedili smo plavu i žutu kantu zajedno sa vrećama za odvajanje ambalažnog otpada a odvoz prikupljene ambalaže vršimo po pozivu od strane eko sekcije ili u redovnim terminima odvoza ambalažnog otpada.

e) U dijelu deponije Grabovac odvojili smo parcelu za „reciklažno dvorište“ gdje se dovozi, razdvaja i balira prikupljeni ambalažni otpad i dalje isporučuje reciklažnim centrima. Ta parcela je ograđena betonskim stubovima i žičanom mrežom a unutra imamo objekat u kojem je smještena presa, mlin za mljevenje plastike i mala vaga a tu je takođe i nadstrešnica sa trakom za razdvajanje otpada koja se, zbog obima posla sve manje koristi. Ogroman broj vreća dolazi svaki mjesec na reciklažno dvorište što trenutno zaposleni ne mogu sustići razvrstati i balirati pa su se određene količine ambalaže nagomilale, posebno zato što zaposlenici imaju obaveze oko pretovarne stanice i na vaganju ulaza trećih lica na deponiju. U 2025. godini smo, uz sufinansiranje Federalnog zavoda za zapošljavanje, zaposlili 8 radnika na period od 6 mjeseci koji su obavljali poslove razdvajanja i baliranja ambalažnog otpada i to ćemo pokušati i u 2026. godini ili putem donacija da angažujemo dodatni broj radnika koji bi svu količinu miješanog ambalažnog otpada razdvojili i balirali.

Sve gore navedene aktivnosti vezane za uvođenje selektivnog prikupljanja otpada iziskuju finansijska sredstva, ulaganja koja u sadašnjosti nemaju svoju ekonomsku opravdanost, ali cilj nam je da se smanje količine otpada koje se odvoze i odlažu na sanitarnoj deponiji u Doboju po trenutnoj cijeni od 32 KM po toni.

J.P. „Komus“ d.o.o. nema dovoljno vlastitih sredstava za realizaciju navedenih aktivnosti ali kandidovanjem projekata, samostalno ili zajedno sa Gradom, obezbjeđujemo namjenska sredstva koja se implementiraju u obezbjeđenje tehničkih preduslova za realizaciju zadanih ciljeva.

1.6. Zbrinjavanje komunalnog otpada

Od septembra 2023. godine odvoz i deponovanje komunalnog otpada vršimo na regionalnu deponiju Karabegovac u Doboju.

Pored toga intezivno radimo na prekrivanju deponije „Grabovac“ sa inertnim materijalom. To je privremeno rješenje da se smanji negativan uticaj deponije na okolinu dok se ne iznađu finansijska sredstva za njenu sanaciju.

Radno vrijeme deponije je od 07-15 h svim radnim danima. Na ulazu je postavljen video nadzor zbog kontrole ulaza i izlaza sa deponije. Sva vozila moraju izvagati otpad na kolskoj vagi a ukoliko otpad dovoze treća lica provjeri se i vrsta otpada koji odlažu na deponiji. Samostalni dovoz otpada na deponiju naplaćuje se po važećem cjenovniku.

Dovoz zemlje sa iskopa je besplatan ali samo uz odobrenje i određivanje lokacije za istovar od strane našeg uposlenika na deponiji jer se ta zemlja koristi za prekrivanje otpada.

U toku 2025.godine prikupljeno je ukupno 11 914 287 kg otpada (11 490 120 kg komunalnog otpada + 211 871 kg miješane ambalaže + 209 696 kg krupnog otpada + 2 600 kg e-otpada) a odlaganje je izvršeno:

- na regionalnu deponiju u Doboju
- na deponiju Grabovac (krupni otpada koji se ne može odložiti na regionalnoj deponiji, otpad izdvojen iz ambalažnog i komunalni otpad koji se nije mogao odvući na deponiju u Doboju zbog nepovoljnih vremenskih prilika).
- reciklažerima je isporučen ambalažni i e-otpada.

1.7. Zbrinjavanje ambalažnog otpada

Količine izdvojenog ambalažnog otpada su blago povećane u odnosu na prošlu godinu ali još uvijek su male i čine svega 1,84% od ukupno prikupljenih količina otpada. Već smo istaknuli da i u ovim količinama ambalažnog otpada ima preko 45% komunalnog otpada i ambalaže koja trenutno nema otkupa i sve to, nakon razdvajanja u reciklažnom dvorištu, ponovo moramo voziti na deponiju.

U toku 2025. godine na reciklažu smo isporučili 40 090 kg otpada za reciklažu.

Otkupne cijene ambalažnog otpada ni količine i dalje nisu dovoljne da pokriju troškove na njegovom prikupljanju, razdvajanju i baliranju tako da bez projekata i sufinansiranja troškova ova aktivnost ne bi bila održiva. Dodatni problem je što se određene vrste ambalažnog otpada kod nas još ne

otkupljuju tako da ga izdvojimo iz miješane ambalaže i umjesto baliranja odvojimo u otpad i trajno odložimo na deponiju.

U 2025. godini su vođene aktivnosti da se izgradi objekat za sortirnu liniju (sortirnicu) i da se izvrši nabavka sortirnice koja će ubrzati razvrstavanje ambalažnog otpada čime će se spriječiti njegovo kaliranja (papir) i samim tim će se povećati količine za isporuku reciklažerima. Izgradnja objekta je završena u oktobru 2025. godine i sada nam još preostaje obezbjeđenje finansijskih sredstava za nabavku opreme za sortiranje.

1.8. Zbrinjavanje EE otpada

Sa ZEOS-eko sistem-om, društvom za postupanje sa otpadnom električnom i elektronskom opremom d.o.o., Sarajevo ugovorom smo regulisali način zbrinjavanja ovog otpada. Preuzima se po pozivu građana i privrednih subjekata (po potrebi uz potpisivanje zapisnika komisije o otpisu) a i sami građani i privredni subjekti mogu besplatno odložiti sve vrste električnog i elektronskog otpada na našem „reciklažnom dvorištu“, odakle ga mi dalje isporučujemo na neškodljivo zbrinjavanje.

U toku 2025. godine na neškodljivo zbrinjavanje predato je 2 600 kg e-otpada.

Još uvijek su prikupljene količine e-otpada male ali je prije svega bitno da smo uključili škole u ove aktivnosti, posebno kroz edukacije, i očekujemo da će se u narednom periodu ovaj opasni otpad sve više zbrinjavati na adekvatan način.

1.9. Zbrinjavanje biorazgradivog otpada

Prema analizama sastava otpada ovaj otpad zauzima i preko 50 % količine komunalnog otpada. Zbog obaveze odvoza otpada na regionalnu deponiju i trenutnog plaćanja 32 KM za tonu odloženog otpada, planiramo aktivnosti na odvojenom prikupljenju ovog otpada što zahtijeva nabavku opreme (kanti, kompostera) i vozila pri čemu će njegovo odlaganje biti na komposište koje je planirano Glavnim projektom za sanaciju deponije i izgradnju objekata prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja otpada.

Trenutno smo na dijelu deponije „Grabovac“ izdvojili jednu parcelu na koju građani mogu besplatno odlagati biljni otpad.

1.10. Zakup kontejnera

Izvršili smo nabavku kontejnera od 5 m³ i 1,1 m³ koje dajemo pod dnevni ili mjesečni zakup korisnicima koji trebaju privremenu posudu za odlaganje otpada. Na ovaj način smo omogućili korisnicima da prilikom kratkotrajnog povećanja količina otpada (povećan obim proizvodnje, renoviranje i adaptacija objekta, održavanje manifestacija i sl.) mogu privremenim iznajmljivanjem kontejnera riješiti problem zbrinjavanja otpada ili da koriste iznajmljen kontejner dok ne izvrše nabavku svog kontejnera. Zakup ovih kontejnera vrše i kolektivna naselja za odlaganje šljake u grejnoj sezoni.

2. RJ Poslovi Higijena grada, pijaca, pogrebne i dimnjačarske djelatnosti

U okviru ove radne jedinice obavljaju se poslovi koji su Odlukom o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Grada Gračanica“ broj: 7/19) dodijeljeni J.P. Komus d.o.o. Gračanica a finansiraju se iz budžeta grada Gračanica.

To su komunalne djelatnosti od opšteg društvenog interesa ili djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje od kojih su nama trenutno povjerene slijedeće

1. Održavanje čistoće,
2. Održavanje javnih površina,
3. Tržnice i pijace i
4. Dekorisanje.

2.1. Održavanje čistoće

Pod održavanjem čistoće podrazumijevaju se poslovi „čišćenja i pranja javnih površina, uklanjanja snijega i poledice sa javnih površina, sakupljanje i odvoz komunalnog otpada na sanitarnu deponiju” (član 4.stav 2. Odluke o komunalnim djelatnostima „Službeni glasnik Grada Gračanica“ broj: 7/19).

Obavljanje ove djelatnosti vrši se prema usvojenim programima od strane naručioca a koji prije svega definiše obim i kvalitet obavljanja usluga, prioritete kao i cjenovnik usluga.

2.1.1. Program za higijenu grada

Kao i ostali tako je i Program za higijenu grada u 2025. godini pripremljen na osnovu dosadašnjih iskustava J.P.”Komus” d.o.o. Gračanica i sugestija građana a predračun je urađen na bazi važećih normativa i prosjeka utrošenih radnih sati rada radnika i mašina u prethodnim godinama na poslovima higijene grada. Nije mijenjan u odnosu na prethodnu godinu, finansijski dio programa je premašio sredstva planirana u budžetu Grada pa su pojedini poslovi reducirani ili nikako nisu izvršeni a po potrebi se intervenisalo i mimo Programa.

- a) Redovno čišćenje javnih površina vršilo se ručno sirkovom metlom, četkama i mašinski u zavisnosti od zaprljanosti i površine koja se čistila i to po zonama (slika 1 i 2):
- Zona A - Centar grada - čistio se svakim danom tj. i neradnim danima,
 - Zona B - (od Gradesa do bolnice) čišćenje se vršilo svakim radnim danom,
 - Zona C - U ovoj zoni čišćenje se vrši na osnovu ukazane potrebe a prioritet i način čišćenja određivali su referent za komunalne poslove i poslovođa RJ Higijena i zelenilo. U ovu grupu spadaju slijedeće ulice: Zlatnih ljiljana, Patriotske lige, Gračaničkih gazija, Lipinac, Patkovača i Riječka.
 - Zona D - U ovu zonu su svrstane sve ostale ulice i naselja koja se nalaze u urbanom dijelu grada. I u ovoj zoni prioritet, broj i način čišćenja određuju referent za komunalne poslove i poslovođa RJ Higijena i zelenilo na osnovu ukazane potrebe.

Slika 1: Čišćenje mašinski -čistilicom

Slika 2: Čišćenje ručno

Kvalitet čišćenja direktno je zavisio od samog zaprljanja, broja pranja, stepena smetnji prilikom rada, načina, kao i broja čišćenja.

- b) Poslije zimske službe vršilo se struganje i uklanjanje posipnog materijala koje je pored rada radnika zahtijevalo i rad mehanizacije (slika 3).

Slika 3: Uklanjanje posipnog materijala

Slika 4: Pranje grada

- c) Nakon takvog čišćenja grada izvršeno je generalno pranje svih asfaltnih površina, naredno pranje izvršeno je pred Dan grada, zatim prije početka školske godine i još jedno pranje užeg dijela grada nakon održavanja građaničkog vašera (slika 4).

Za češće pranje nije bilo dovoljno vode zato u narednom periodu treba naći alternativni rezervoar sa tehničkom vodom koja se može koristiti za pranje javnih površina.

- d) Održavanje postojećih zelenih površina obuhvatilo je poslove na čišćenju i izgrabljavanju zelenih površina, djelimičnom orezivanju drveća od suhih grana i formiranju krošnje, uklanjanju suhih i oboljelih stabala, orezivanju žive ograde, okopavanju i prehrani ukrasnog grmlja, ruža i trajnica, košenju i prehrani travnih površina, prekopavanju rundela, sadnji plijevljenju, prehrani i okopavanju sezonskog cvijeća, zalijevanju zelenih površina, popravci i zamjeni korpica, održavanju saksija sa cvijećem, sanaciji ugaženih travnih površina, obnovi biljnog materijala i druge poslove (slika 5 i 6).

Redovno je održavano 24 713 m² zelenih od čega se na dva parka (Centralni i kod gradske uprave otpada) odnosi 10 072 m² a ostalo su usitnjene zelene površine oko objekata, na raskrsnicama i pored saobraćajnica.

Redovno održavanje postojećih javnih zelenih površina se predviđi u Programu higijene grada dok se za dodatno uređenje postojećih i za uređenje novih zelenih površina uradi prijedlog Programa uređenja zelenih površina (za proljetnu i jesenju sadnju) u kojem predložimo uređenje svake pojedinačne postojeće zelene površine i ujedno navedemo površine koje bi trebalo urediti. Taj program se realizuje u skladu sa predviđenim sredstvima u budžetu pa smo u protekloj godini vršili uređenje postojećih zelenih površina i to:

Prema Programu za proljetno uređenje zelenih površina izvršena je:

- Sadnja sezonskog cvijeća (ljetnica) na cvijetne gredice i to pred Dan općine,
- Postavljene su saksije sa cvijećem u Centru i na mostove,
- Obnovili smo aranžman od kamena i malča ispred Medrese pod nazivom „Srebrenica u srcu Gračanice“,

Prema Programu za jesenje uređenje zelenih površina izvršena je:

- Sadnja sezonskog cvijeća (mješovita gredica maćuhica i tulipana) u Centralnom parku, na ulazu u gradsku upravu (novi i stari objekat), kod Centralnog spomen obilježja, na Skveru i Kružnom toku.
- Sadnja samih tulipana izvršena kod Žitokombinata, u Sarajevskoj ulici i kod BKC-a.

Slika 5: Orezivanje drveća

Slika 6: Uređenje cvjetnih gredica

- e) Čišćenje korita rijeke vršeno je 3 puta sedmično i to u dijelu od SŠC do bivšeg Lido osiguranja a povremeno i do kraja uređenog dijela korita rijeke. U ljetnim periodima je bilo potrebe i za svakodnevnim čišćenjem zbog nesavjesnih građana koji se zadržavaju na zidu rijeke i bacaju otpad u korito rijeke. Naročito je to izraženo u dijelu pored SŠC i u Riječkoj ulici. Po potrebi je vršeno košenje minor korita i obala, tretiranje korova herbicidom, izbacivanje otpada i trave na obalu, utovar i odvoz na deponiju (slika 7 i 8).

Jednokratno je izvršeno krčenje od divljeg rastinja i čišćenje minor korita od bivšeg Lido osiguranja do mosta prema dvorani kod II Osnovne škole. Veliki problem kod ovih poslova je što na regulaciji rijeke nije ostavljena rampa za silazak vozila u korito, pješački mostovi su niski i ispod njih ne mogu proći radne mašine i sav otpad radnici moraju iznositi ručno u vrećama (preko penjalice) ili se moraju angažovati skupe specijalne mašine sa teleskopom.

Slika 7: Otpad u minor koritu rijeke

Slika 8: Minor korito prije košenja

- f) Dekoracija grada povodom obilježavanja državnih i opštinskih praznika obavljena je postavljanjem parola (Bajram i 1.maj) na utvrđenim lokacijama i postavljanjem zastavica u fiksirane nosače kroz ulice: Zlatnih ljiljana, Mehmeda Ahmedbegovića, Šemsekadina, Alije Izetbegovića, Kej Fridriha Foglera, Centralni park i park kod zgrade gradske uprave.

Postavljanje zastavica se obavlja sa ljestava a za postavljanje parola angažuje se vozilo sa korpom drugog preduzeća. Potrebno je da se jedno takvo vozilo nabavi za Komus kako naši poslovi ne bi zavisili od drugih. Mogli bi redovnije vršiti orezivanje i održavanje krošnji stabala, postavljanje i skidanje dekoracija tokom godine i druge poslove koji zahtijevaju angažovanje ovog vozila.

- g) U 2025. godini smo izvršili popravku klupa za sjedenje u Centru i u parku kod gradske uprave kao i sanacija postojećih korpica za sitni otpad kao i postavljanje novih korpica u ulici Riječka i pored staze prema SŠC kako bi se smanjile količine otpada na minoru korita rijeke Sokoluše.

2.1.2. Program za zimsko održavanje ulica i saobraćajnica

Ovaj Program obuhvata ulice u kojima se intervencije vrše kamionima, ulice i sokake u kojima se može djelovati samo sa traktorima a za određene radnje je predviđen rad radne mašine ICB-a. Za uklanjanje snijega sa trotoara i staza predviđen je rad freze kao i rad radnika za ručno uklanjanje snijega i bacanje soli radi sprečavanja poledice na istim.

Zimsko održavanje ulica i saobraćajnica obuhvata radove na čišćenju ulica i saobraćajnica od sniježnih padavina i sprečavanju stvaranja poledice na istim a Ugovorom su definisane ulice I prioriteta, II prioriteta, način i rok izvršenja radova a sve u skladu sa Pravilnikom o održavanju cesta JP Direkcije cesta F BiH.

Izvještajni period obuhvata dio poslova po ugovoru za sezonu 2024/2025. godine (od 01.01. - 15.03.2025.godine) i dio po ugovoru za sezonu 2025/2026. godine (01.12. - 31.12.2025. godine).

U ovom izvještajnom periodu Program je realizovan kako je i predviđeno a na održavanju su angažovana 2 kamiona sa nožem i solarom, 4 traktora sa razgrtačem i solarom, radna mašina utovarivač, freza – bacač snijega, a vršeno je i ručno uklanjanje snijega i posipanje soli na trotoare, stepeništa, staze, mostove (slika 9 i 10).

Slika 9: Uklanjanje snijega sa trotoara

Slika 10: Razgrtanje snijega na ulicama

Najveće probleme i zastoje na saobraćajnicama naprave vozači bez zimske opreme koji izazovu zastoje na putevima i uspore aktivnosti zimske službe. Otežano kretanje vozila zimske službe je i zbog parkiranih vozila na ulicama jer zbog njih, u ionako uskim ulicama, moraju sporije raditi i teško mogu ukloniti snijeg sa saobraćajnice.

Nakon većih sniježnih padavina angažovali smo i druge privredne subjekta na raščišćavanju, proširenju putnih komunikacija, za uklanjanje snijega sa ulica, trotoara, parkinga kako bi se obezbijedila prohodnost građanima. U ovom izvještajnom periodu nije bilo značajnih primjedbi na kvalitet posla, ispoštovani su svi prioriteti, nije bilo zastoja u saobraćaju niti nezgoda uzrokovanih neblagovremenim djelovanjem zimske službe.

Pored ovih redovnih programa aktivno smo bili uključeni u realizaciju i drugih programa i aktivnosti kao što su:

- Program za proljetno čišćenje grada, kada se akcenat daje na generalno čišćenje i pranje grada poslije zimske službe,
- Program za "Mjesec čistoće" april, maj kada se vrši odvoz krupnog otpada,
- Program za obilježavanje Dana općine.

2.2. Održavanje javnih površina

„Pod održavanjem javnih površina podrazumijeva se održavanje javnih saobraćajnih površina, pješačkih staza i pješačkih zona van zelenih površina, trgova i otvorenih odvodnih kanala, javnih zelenih površina (pješačkih staza i pješačkih zona unutar zelenih površina), hortikultura, urbanog mobilijara (javnih satova, javnih česmi, fontana i javnih nužnika), spomen parkova, dječijih obdaništa, parkovskog mobilijara, žardinjera.” (član 4.stav 2. Odluke o komunalnim djelatnostima „Službeni glasnik Grada Gračanica“ broj: 7/19).

U okviru ove djelatnosti J.P. "Komus" d.o.o. Gračanica obavlja poslove po nalogu gradskih službi i u tu svrhu smo opremljeni za obavljanje poslova: sanacije neasfaltiranih puteva nasipanjem, razgrtanjem materijala, izgradnje i održavanja manjih komunalnih objekata, postavljanje nove i popravka postojeće vertikalne signalizacije, postavljanje novih kao i popravka i farbanje postojećih stubića, korpica, klupa i drugih parkovskih elemenata i urbanog mobilijara.

Pored poslova koje je obavljala za Grad Gračanica ova organizaciona jedinica je obavljala i usluge građanima i pravnim licima:

- usluge iskopa, utovara i prevoza pravnim i fizičkim licima,
- usluge uređenja i održavanja zelenih površina pravnim i fizičkim licima,
- usluge prevoza pitke vode, pranje i polijevanje kruga preduzeća u ljetnom periodu,
- usluge održavanja kruga preduzeća u zimskom periodu,
- pražnjenje sepičkih jama,
- interne usluge na uređenju i održavanju pijace, gradske deponije i sl.

2.3. Tržnice i pijace

Članom 4. Odluke o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Grada Gračanica“ broj: 7/19) Javnom preduzeću za komunalne poslove Komus d.o.o. povjereno je obavljanje zajedničke komunalne djelatnosti, tržnice-pijace.

Obzirom da prostor na kojem je predviđeno obavljanje ove djelatnosti nije bio u skladu sa standardima koji važe za ovu djelatnost odnosno nije uređeno na način kako je to propisano Zakonom o unutrašnjoj trgovini i Pravilnikom o uslovima minimalno tehničke opremljenosti poslovnih prostora za obavljanje trgovine i trgovinskih usluga, J.P. Komus d.o.o. Gračanica je u skladu sa Ugovorom sa gradom Gračanica o regulisanju međusobnih prava i obaveza u vezi sa uređenjem Zelene pijace u Gračanici i izgradnja pratećih sadržaja broj: 02-05-04566-2019 od 03.12.2019. godine i Ugovorom o regulisanju međusobnih prava i obaveza u vezi sa povjeravanjem na upravljanje i korištenje javnih dobara – Zelena pijaca broj: 02-05-04565/2019 od 03.12.2019. godine, krajem 2019. godine pristupilo uređenju navedenog prostora te privođenja istog krajnjoj namjeni.

U prvoj fazi uređenja gradske pijace izvršeno je ograđivanje pijace koja se sada poslije radnog vremena zaključava, urađene su podzemne instalacije i asfaltiranje, izgrađen je savremeni mokri čvor (ženski, muški i wc za invalide) sa senzorskim česmama i rasvjetom, prostorom za kontrolnu vagu, na platou pijace korisnicima su postavljeni kante za otpatke i set za odvajanje otpada. Nakon toga smo izvršili aktivnosti na potpisivanju Ugovora sa korisnicima pijačnog prostora i to isključivo sa onim korisnicima koji su registrovani za obavljanje djelatnosti trgovac-pojedinac i sa nosiocima poljoprivrednih gazdinstava za prodaju prehrambenih proizvoda.

U drugoj fazi uređenja gradske pijace, u skladu sa Glavnim projektom, Grad Gračanica je kroz projekat „Uređenje zelene pijace –Faza II“ obezbijedio sredstva za izgradnju nastrešice u koju su postavljeni boksevi sa tezgama i boksovi sa rashladnim vitrinama i 4 kioska za prodaju poljoprivrednih proizvoda (slika 11 i 12).

Slika 11: Kiosci za prodaju prehrane

Slika 12: Nastrešica sa boksovima i frižiderima

U 2025. godini urađena je rasvjeta unutar nastrešice a postavljeni su i reflektori na vanjskoj strani nastrešice koji osvjetljavaju ostale prodajne stolove i štandove. Ovo je omogućilo prodavcima da svoju robu mogu bez problema dovući u ranim jutarnjim satima i izložiti prije nego što kupci počnu dolaziti. Sa rasvjetom se produžio period mogućeg ulaska tako da su se smanjile gužve u jutarnjim satima na ulaznoj kapiji zelene pijace.

Osnovni problem s kojim se susrećemo u radu na pijaci je ilegalan rad van pijačnog prostora (slika 13 i 14). Za suzbijanje ovakvog rada neophodan je maksimalan angažman inspeksijskih i drugih nadležnih organa.

Ovakav rad izaziva opravdano nezadovoljstvo korisnika pijačnog prostora, obzirom da ista roba koju prodaju ilegalni prodavci oko pijačnog prostora je jeftinija od one koja se prodaje unutar pijačnog prostora, jer korisnici pijačnog prostora su registrovani i samim tim moraju plaćati obaveze prema državi a i obaveze za zakup pijačnog prostora, dok ilegalni prodavci nemaju nikakvih obaveza. U cilju suzbijanja ovakve ilegalne trgovine neophodno je uključivanje zakonodavne, izvršne pa i sudske vlasti.

Slika 13: Na putu prema glavnom ulazu

Slika 14: Ulaz na pijacu kroz haustor

2.3.1. Organizacija tradicionalnog gračaničkog vašera

Odlukom o određivanju organizatora tradicionalnog gračaničkog vašera u Gračanici, broj 02-16-02975-2-2025 od 15.10.2025. godine, povjerena nam je organizacija vašera u skladu sa uslovima datim u Rješenju broj: 06-19-02598-2025 od 09.10.2025. godine na lokacijama: plato pijace, ulica Alije Izetbegovića, ulica Ahmet-paše Budimlije, ulica Džemala Bijedića, dio ulice 22. Divizije za prodaju robe i plato pored sportske dvorane Bazen za zabavne igre (slika 15).

Rješenjem o imenovanju Komisije broj: 02-16-02975-2025 od 14.10.2025. za praćenje aktivnosti kod organizacije tradicionalnog gračaničkog vašera 2025. godine u Gračanici, imenovano je 10 članova čiji je zadatak bio da provede sve aktivnosti na organizaciji vašera zajedno sa JP „Komus“ d.o.o. Gračanica kojem je povjerena neposredna organizacija, uključujući i rješavanje spornih situacija, parking prostora u saradnji sa ORVI-COMERC d.o.o. Gračanica, drugih pitanja i da ostvari saradnju sa PU Gračanica.

Slika 15: Vašer u Centru grada

Slika 16: Stočni vašer

Istim Rješenjem u Komisiju za kontrolu rada po izdatim odobrenjima u dane vašera imenovana su 4 člana koji su takođe u saradnji sa J.P. «Komus» doo i PU Gračanica rješavali sporne situacije.

Ova komisija je u Izvještaju jednoglasnog mišljenja da je u 2025. godini Vašer uspješno organizovan i da su sve aktivnosti provedene bez primjedbi, na opšte zadovoljstvo organizatora, učesnika, posjetilaca i građana.

J.P. Komus d.o.o. je bilo organizator i stočnog sajma 08.11.2025. godine na lokaciji ulici Polje pored bazena firme "TERME" d.o.o. Gračanica (k.č. 5744/1 i 5744/2, KO Gračanica). Organizacija je uspješno izvršena uz sve pohvale učesnika i posjetitelja (slika 16).

Ono što je najvažnije je da su, zahvaljujući dobroj organizaciji, saradnji sa policijom i inspekcijom, vašer i stočni sajam protekli bez incidenata i narušavanja javnog reda i mira.

2.4. Pogrebna djelatnost

U skladu sa potrebama grada izvršili smo nabavku novog pogrebnog vozila i započeli obavljanje prevoza preminulih (slika 15). U narednom periodu cilj nam je da se ne bavimo samo prevozom nego da ovu djelatnost unaprijedimo i da obezbjedimo uslove za pružanje kompletne usluge koju ova djelatnost treba da ima.

Slika 15: Pogrebno vozilo J.P. „KOMUS“ d.o.o.

3. Računovodstveno-knjigovodstvena i pravna služba

U okviru računovodstveno-knjigovodstvene i pravne službe obavljaju se slijedeći poslovi:

- a) rad sa korisnicima svih usluga koji se odnosi na zaključivanje i raskidanje Ugovora o odvozu kućnog otpada i Ugovora o selektivnom sakupljanju otpada, prijem i rješavanje zahtjeva za sporne situacije sa korisnicima (prijem zahtjeva, obrada, službena provjera na terenu i praćenje ishoda, unos i obrada matičnih podataka korisnika, dobavljača i radnika, automatsko kreiranje računa za domaćinstva i privredu po rejonima, ručno kreiranje računa po radnom nalogu, kreiranje opomena pred tužbe za fizička lica i privredu, informisanje komunalne inspekcije o statusu postojećih ili potencijalnih korisnika, prijem i izdavanje kanti za selektivno sakupljanje otpada.
- b) obrada svih knjigovodstvenih dokumenata i unos u glavnu knjigu i PDV evidencija (račun dobavljača, automatsko ili ručno knjiženje svih izdatih računa, plaće i ostale naknade, primanja nadzornog odbora i odbora za reviziju, izvoda, blagajne, obračun i knjiženje plaća i ostalih primanja radnika, praćenje zaduženja i naplata potraživanja od korisnika.
- c) prijem i slanje pošte, praćenje i izrada prijedloga nabavke neophodnog materijala za kancelarijske poslove, održavanje higijene prostorija, grafički materijal i sl.
- d) podjela računa, obavijesti, izvoda otvorenih stavki, opomena pred tužbu, ugovora za odvoz otpada i šljake te tekućih informacija vezanih za korisnike u svim mjesnim zajednicama, praćenje stanja na pijaci, podjela računa i naplata potraživanja od korisnika pijace, obavljanje pogrebne usluge i naplata iste.

- e) naplata potraživanja od kupaca na blagajni i ostali poslovi koji se tiču blagajničkog poslovanja te prodaja vreća sa logom Komus.
- f) pravni, kadrovski i opšti poslovi koji podrazumijevaju poslove praćenja zakonske, podzakonske regulative te usklađivanje pravnih akata Društva sa istim, izrada normativnih akata Društva, poslovi provođenja javnih nabavki, zastupanje pred sudovima, priprema materijala te izrada Odluka organa upravljanja Društvom i drugi poslovi.
- g) sastavljanje finansijskih izvještaja, praćenje i analiza finansijskih kretanja, sastavljanje plana poslovanja i rebalansa plana poslovanja, sastavljanje prijedloga za izračun cijena usluga, kontrola unosa podataka u glavnu knjigu i informacioni sistem, praćenje, kontrola i sastavljanje PDV prijava, sastavljanje statističkih izvještaja, praćenje i realizacija plaćanja obaveza firme (obaveze za plaće i ostala primanja zaposlenih, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze prema državnim institucijama, praćenje, kreiranje, kontrola i plaćanje svih poreznih i ostalih obaveza u skladu sa važećim zakonima, vođenje Knjige osnovnih sredstava, kontrola obračuna refundacije bolovanja preko 42 dana, obračun putnih naloga i drugi poslovi.

3.1. Naplativost

Zbog specifičnosti u pružanju usluge odvoza otpada, bez obzira na sve zakonom dozvoljene mjere, naše usluge je teško naplatiti jer isključenje korisnika, koji ne plaća svoje usluge, iz sistema organizovanog otpada nije prihvatljivo rješenje zbog stvaranja divljih deponija i ugrožavanja okoline. Procedura naplate, koja je definisana internim pravilnikom, je slijedeća: usmeni poziv na plaćanje, pismena opomena pred tužbu za potraživanja nastala u predhodnih devet mjeseci sa rokom od osam dana za plaćanje za domaćinstva i na kraju naplata potraživanja putem suda.

Nakon podnošenja Prijedloga za izvršenje isti se odobravaju Rješenjem u roku od najduže mjesec dana ali kada dobijemo Rješenje o izvršenju, naplata je spora ili se i ne realizuje u slučaju kada se naplata vrši procjenom i prodajom pokretnih i nepokretnih stvari. Prilikom podnošenja Prijedloga za izvršenje na osnovu vjerodostojnih isprava, moramo navesti gdje je korisnik zaposlen a teško je doći do tih podataka jer mnogi od njih rade neprijavljeni ili su u inostranstvu. Zbog toga se naplata najčešće vrši zapljenom i prodajom pokretnih i nepokretnih stvari što nam stvara dodatne troškove smještaja i prodaje izuzetih stvari putem licitacije gdje nismo u mogućnosti postići cijenu stvarnog duga a najčešće se niko i ne prijavi kao potencijalni kupac izuzetih stvari te smo primorani te stvari odložiti na deponiju.

Procenat naplate potraživanja od kupaca svih naših usluga, za sve djelatnosti koje obavlja naše preduzeće, je 85,55 %, pri čemu treba istaknuti da određene djelatnosti koje pruža naše preduzeće ima naplatu potraživanja u valuti i nema skoro nikakav rizik naplate.

U 2025. godini Općinskom sudu u Gračanici podneseno je 371 Prijedloga za izvršenje na osnovu vjerodostojnih isprava te su svi podneseni Prijedlozi odobreni Rješenjem Općinskog suda u ukupnom iznosu od 86 366,90 KM.

Od podnesenih prijedloga za izvršenje, uključujući i one koji su podneseni i predhodnih godina, naplaćeno je 38 824,15 KM dok je za ostale postupke u toku procedura naplate u skladu sa Rješenjem.

3.2. Osnovna sredstva nabavljena u 2025. godini

RB	Naziv osnovnog sredstva	JM	Cijena	Količina	Vrijednost	Finansirano
1	Put za rasadnik Luka	m ²	150,00	114	17.100,00	Vlastita sredstva
2	Računar	kom	879,15	1	879,15	Vlastita sredstva
3	Printer	kom	397,91	1	397,91	Vlastita sredstva
4	Police za registratore arhiva	kom	487,50	4	1.950,00	Vlastita sredstva
5	Tovarni posipač soli	kom	5.000,00	1	5.000,00	Vlastita sredstva
6	Traktor sa plugom i posipačem	kom	74.900,00	1	74.900,00	Vlastita sredstva
	UKUPNO				100.227,06	

OPREMLJENOST J.P. „KOMUS“ d.o.o

J.P. Komus d.o.o. Gračanica stalno radi na tome da nabavi dovoljno kvalitetnih sredstava za rad i svake godine se ulaže u nabavku istih. Osim specijalnih vozila za odvoz otpada i cisterne sve ostale vozne jedinice imaju višenamjensku ulogu: odvoz otpada, prevoz materijala, zimska služba i sl. Trenutno raspolažemo sa:

R/b	Tip vozila/opreme	Godište	Nabavljeno	Kategorija
1	MERCEDES -BENZ	2001	2010	Specijalno - odvoz otpada
2	Traktor TAFE	2011	2011	Radna mašina – odvoz otpada
3	MAN 19291 cisterna	1986	2012	Specijalno - prevoz vode
4	MAN 18285 autosmečar	2003	2013	Specijalno - odvoz otpada
5	Cady FURGON	2005	2013	Teretno
6	RENAULT 22A	2006	2014	Specijalno - odvoz otpada
7	RENAULT 22C	2003	2014	Specijalno - odvoz otpada
8	PEUGEOT kombi	2014	2014	Teretno – odvoz ambalaže
9	VW CADDY	2004	2016	Teretno
10	MAN 14-225 kiper	2001	2016	Teretno
11	Čistilica TENAX	2017	2017	Električna radna mašina
12	VOLVO FL	2017	2017	Specijalno - odvoz otpada
13	MAN 18 314 autopodizač	2002	2018	Teretno – odvoz kontejnera
14	ŠKODA OCTAVIA	2019	2018	Putničko auto
15	Traktor SAME	2018	2019	Radna mašina
16	Mercedes ACTROS-1832	2020	2020	Specijalno - odvoz otpada
17	Kombi Opel - pogrebno	2021	2021	Pogrebno vozilo
18	VOLVO FE	2021	2021	Specijalno - odvoz otpada
19	Kombi - Crafter	2008	2021	Za odvoz otpada i putnu službu
20	Fekalna cisterna	2020	2021	Priključna oprema
21	Malčer	2020	2021	Priključna oprema
22	ČISTILICA Schmidt	2014	2022	Radna mašina
23	CADDY FURGON	2011	2023	Teretno
24	ICB 3X	2023	2023	Radna mašina
25	MAN Tegljač	2014	2023	Teretno
26	Poluprikolica I	2023	2023	Priključno vozilo
27	Poluprikolica II	2024	2024	Priključno vozilo
28	VOLVO autopodizač	2024	2024	Specijalno - odvoz otpada
29	Traktor FAHR DEUTZ	2025	2025	Radna mašina-odvoz otpada
30	Tovarni posipač soli-kamion	2009	2025	Priključna oprema

PROJEKTI U 2025. GODINI

1. Projekat „Integralno upravljanje otpadom na području Grada Gračanica - FAZA VI - NABAVKA OPREME ZA SORTIRNICU“

10.01.2025. godine je potpisan ugovor kojim nam je Fond za zaštitu okoliša odobrio 160 000,00 KM za nabavku sortirnice za koju je po predračunu potrebno ukupno 869 661,00 KM bez PDV-a. Komus d.o.o. je planom poslovanja predvidio sufinansiranje sa 200 000,00 KM i od Ekopaka d.o.o. Sarajevo obezbijedili smo sufinansiranje od 100 000,00 KM što sve čini dio potrebnih sredstava. Nažalost, ovaj projekat nismo realizovali u 2025. godini jer nismo uspjeli obezbijediti dodatna finansijska sredstva od kantonalnog i federalnog ministarstva zaštite okoliša. Ukoliko se održe određena obećanja, smatramo da ćemo taj projekat realizovati u 2026. godini.

2. Projekat „Integralno upravljanje otpadom na području Grada Gračanica - FAZA VII - Izgradnja reciklažnog dvorišta“

Sa ovim projektom smo aplicirali Fondu za zaštitu okoliša i 09.10.2025. godine smo dobili Obavijest o dodjeli finansijskih sredstava za realizaciju projekta u iznosu od 70 000,00 KM. Prema finansijskom planu projekta za njegovu realizaciju potrebno je 138 385,00 KM, tako da smo pored Fonda tražili i drugo finansiranje. Obezbijedili smo sufinansiranje od operatera Zeos eko-sistem d.o.o. Sarajevo u iznosu od 20 000,00 KM a J.P. „Komus“ će sufinansirati u iznosu 48 385,00 KM. Nakon potpisivanja Ugovora sa Fondom pristupit će se realizaciji projekta u 2026. godini.

3. Projekat „Uklanjanje otpada sa divljih deponija na području Grada Gračanica“

Ugovor za izvršenje ovog projekta je zaključen sa Gradom Gračanica 16.12.2024. godine a njegova realizacija je izvršena u roku definisanom u ugovoru. Ovim projektom je izvršeno uklanjanje otpada sa 7 divljih deponija prema Elaboratu za zbrinjavanje otpada sa divljih deponija na području grada Gračanica. Ukupna vrijednost projekta je 63 651,05 KM.

ZAKLJUČAK

Fokusirati se na stalno pružanje vrhunske komunalne usluge razvojem i stalnim poboljšanjem vlastitih tehničkih i ljudskih resursa, temeljenim na načelima zaštite okoliša i osiguranja trajnog obrazovanja svih zaposlenika. Naše buduće aktivnosti trebaju se usredotočiti na povećanje zadovoljstva svih korisnika naših usluga, unapređenjem upravljanja komunalnim i neopasnim otpadom, izgradnjom infrastrukture za razdvajanje i upravljanje ambalažnim otpadom, stalnim poboljšanjem održavanja, uređivanja i čišćenja javnih i zelenih površina, parkova, ulica, naselja, tržnica i groblja, podizanjem razine ukupne urednosti svih zelenih gradskih površina, te izgradnjom i opremanjem novih, poštujući pritom načela ekonomičnosti, racionalnosti i svrhovitosti, s osnovnim ciljem da prostor u kojem radimo, u segmentu komunalnih usluga, učinimo ugodnijim i privlačnijim za život svih naših korisnika.

Strategija J.P. Komus d.o.o. je da uz ostvarenje svih nabrojanih aktivnosti, uz kvalitetne kadrove, dobru koordinaciju i organizaciju, sa kvalitetnom opremom uz što manje troškove, poboljša kvalitet usluge i pozitivan finansijski rezultat, upravljajući otpadom na kvalitetan i zakonom propisan način, uz zadovoljstvo korisnika naših usluga.

I u narednom periodu ćemo kroz projekte nastaviti sa sprovođenjem Studije upravljanja otpadom, odnosno uvođenju integrisanog sistema upravljanja otpadom na cijeloj općini čime bi se unaprijedio sistem upravljanja otpadom kroz poboljšanje kapaciteta komunalnog preduzeća, povećanje broja korisnika selektivnog prikupljanja otpada na mjestu nastanka u cilju stvaranja uslova za rješavanje potreba korisnika usluga i unapređenja kvaliteta života u lokalnoj zajednici, za koje nismo sami u mogućnosti obezbijediti potrebna sredstva.

Prema zaposlenicima nastojimo da dosljedno poštujemo i unapređujemo sva prava radnika koja proizlaze iz radnog odnosa, u skladu sa važećim zakonskim propisima i odredbama kolektivnog ugovora. Kontinuirano radimo na unapređenju uslova rada, vodeći računa o zaštiti zdravlja i sigurnosti zaposlenika, kao i o ravnoteži između poslovnog i privatnog života. Potičemo otvorenu komunikaciju, timski rad i razmjenu ideja, jer smatramo da su zadovoljni i motivisani zaposlenici ključ uspjeha svake organizacije.

Direktor:

mag. oec. Amer Hamidović

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020	0	0
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021	0	0
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022	0	0
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023	0	0
9.	Goodwill		024	0	0
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025	0	0
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026	0	0
10.2.	Obveznice, dati krediti i ostali dužnički instrumenti		027	0	0
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028	0	0
11.1.	Depoziti kod banaka		029	0	0
11.2.	Dati krediti		030	0	0
11.3.	Obveznice		031	0	0
11.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		032	0	0
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima		033	0	0
13.	Ostala imovina i potraživanja		034	0	0
B.	Odgodena porezna imovina		035	0	0
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	1.317.883	1.103.022
1.	Zalihe (038 do 042)		037	4.167	10.497
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038	4.167	10.497
1.2.	Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039	0	0
1.3.	Gotovi proizvodi		040	0	0
1.4.	Roba		041	0	0
1.5.	Dati avansi		042	0	0
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043	0	0
3.	Ugovorna imovina		044	0	0
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	452.612	520.361
4.1.	Kupci - povezane strane		046	148.453	183.718
4.2.	Kupci u zemlji		047	304.159	336.643
4.3.	Kupci u inostranstvu		048	0	0
5.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049	0	0
5.1.	Depoziti kod banaka		050	0	0
5.2.	Dati krediti		051	0	0
5.3.	Obveznice		052	0	0
5.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		053	0	0
6.	Potraživanja po finansijskim najmovima		054	0	0
7.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		055	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12.	
				tekuće godine	prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivatni finansijski instrumenti		056	0	0
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)		057	816.617	566.156
10.	Akontacije poreza na dobit		058	7.769	0
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja		059	36.718	6.008
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)		060	2.603.745	2.561.502
E.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		061	1.408.704	1.013.543
F.	UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA (060+061)		062	4.012.449	3.575.045
	KAPITAL				
1.	Vlasnički kapital (102-103+104+105+106)		101	255.245	255.245
1.1.	Dionički kapital		102	0	0
1.2.	Otkupljene vlastite dionice		103	0	0
1.3.	Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću		104	255.245	255.245
1.4.	Državni kapital		105	0	0
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala		106	0	0
2.	Dionička premija		107	0	0
3.	Rezerve (109+110)		108	169.990	165.287
3.1.	Statutarne rezerve		109	68.514	63.811
3.2.	Ostale rezerve		110	101.476	101.476
4.	Revalorizacione rezerve (112+113+114)		111	0	0
4.1.	Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu		112	0	0
4.2.	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		113	0	0
4.3.	Ostale revalorizacione rezerve		114	0	0
5.	Dobit (116+117)		115	1.265.704	1.213.576
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda		116	1.208.873	1.166.547
5.2.	Dobit tekućeg perioda		117	56.831	47.029
6.	Gubitak (119+120)		118	0	0
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih perioda		119	0	0
6.2.	Gubitak tekućeg perioda		120	0	0
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115-118)		121	1.690.939	1.634.108
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		122	0	0
A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)		123	1.690.939	1.634.108
	OBAVEZE				
B.	Dugoročne obaveze (125+130+131+132)		124	579.897	648.320
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)		125	21.201	17.846
1.1.	Obaveze po uzetim kreditima		126	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
	2	3	4	5	6
1.2.	Obaveze po osnovu najmova		127	21.201	17.846
1.3.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		128	0	0
1.4.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		129	0	0
2.	Odgođeni prihod		130	558.696	630.474
3.	Rezervisanja		131	0	0
4.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		132	0	0
C.	Odgođene porezne obaveze		133	0	0
D.	Kratkoročne obaveze (135+142+143+144+145+146+147)		134	332.909	279.074
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)		135	138.088	114.437
1.1.	Obaveze prema dobavljačima		136	91.028	80.277
1.2.	Ugovorne obaveze		137	46.560	34.160
1.3.	Obaveze po uzetim kreditima		138	0	0
1.4.	Obaveze po osnovu najmova		139	0	0
1.5.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		140	0	0
1.6.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		141	500	0
2.	Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		142	0	0
3.	Derivatni finansijski instrumenti		143	0	0
4.	Odgođeni prihod		144	0	0
5.	Rezervisanja		145	0	0
6.	Obaveze za porez na dobit		146	0	1.171
7.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		147	194.821	163.466
E.	UKUPNO OBAVEZE (124+133+134)		148	912.806	927.394
F.	UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE (123+148)		149	2.603.745	2.561.502
G.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		150	1.408.704	1.013.543
H.	UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBILANSNA EVIDENCIJA (149+150)		151	4.012.449	3.575.045

Gračanica, 24.02.2026.

Mjesto i datum

SPAHIĆ (ADEM) EDINA
Certificirani računovođa

CR-5584/5

Broj licence

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
EDINA (ADEM) SPAHIĆ
Licenca broj: 5584/5

Spahić

Amer Hamidović
Direktor

Amer Hamidović

Kontrolni broj: 1091721361

str. 4 od 4

JP Komus d.o.o. Gračanica

Naziv pravnog lica

Gračanica, Muhameda Seida Mašića bb

Sjedište i adresa pravnog lica

Sakupljanje neopasnog otpada

Djelatnost

NLB Banka d.d. Sarajevo

Naziv banke

1321800309745897

Broj računa

4209414480005

Identifikacioni broj za direktne poreze

209414480005

Identifikacioni broj za indirektno poreze

38.11

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

035

Šifra opštine

27-02-2026

FINANSIJSKOFINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
ISPOSTAVA GRAČANICA

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD (BILANS USPJEHA)

za period od 01.01.2025. do 31.12.2025. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	- u KM -	
				Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	BILANS USPJEHA				
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	2.764.648	2.534.109
1.	Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama (203 do 205)		202	529.994	448.313
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203	0	0
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204	0	0
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205	529.994	448.313
2.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	2.234.654	2.085.796
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207	0	0
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208	0	0
2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	2.234.654	2.085.796
3.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu (211 do 213)		210	0	0
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211	0	0
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212	0	0
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213	0	0
B.	Ostali prihodi i dobiti (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	537.732	543.676
1.	Dobici od dugoročne nefinansijske imovine (216 do 229)		215	0	15.725
1.1.	Neto dobiti od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		216	0	15.725

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12.	
				tekuće godine	prethodne godine
		3	4	5	6
1	2				
1.2.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		217	0	0
1.3.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nije bilo postojećih revalorizacionih rezervi		218	0	0
1.4.	Neto dobiti od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		219	0	0
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		220	0	0
1.6.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		221	0	0
1.7.	Neto dobiti od otuđenja nematerijalne imovine		222	0	0
1.8.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		223	0	0
1.9.	Neto dobiti od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		224	0	0
1.10.	Neto dobiti od otuđenja biološke imovine		225	0	0
1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		226	0	0
1.12.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine		227	0	0
1.13.	Neto dobiti od dugoročne imovine namijenjene prodaji		228	0	0
1.14.	Ostali neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		229	0	0
2.	Dobici od finansijske imovine (231 do 240)		230	0	0
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po amortizovanom trošku		231	0	0
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		232	0	0
2.3.	Neto dobiti od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		233	0	0
2.4.	Neto dobiti od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		234	0	0
2.5.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		235	0	0
2.6.	Neto povećanja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		236	0	0
2.7.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		237	0	0
2.8.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		238	0	0
2.9.	Neto dobiti od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		239	0	0
2.10.	Ostali neto dobiti od finansijske imovine		240	0	0
3.	Neto otpuštanja rezervisanja		241	0	0
4.	Neto dobiti od trgovanja derivatima		242	0	0
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto		243	580	0
6.	Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha		244	485	447
7.	Prihodi od dividendi		245	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		246		0
9.	Finansijski prihodi (248+249+250)		247	33	297
9.1.	Prihodi od kamata		248	33	297
9.2.	Neto pozitivne kursne razlike		249	0	0
9.3.	Ostali finansijski prihodi		250	0	0
10.	Ostali prihodi i dobici		251	536.634	527.207
C.	Ukupno prihodi (201+214)		252	3.302.380	3.077.785
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)		253	3.129.036	2.987.211
1.	Nabavna vrijednost prodane robe		254	0	0
2.	Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto (+) / (-)		255	0	0
3.	Troškovi sirovina i materijala		256	165.342	142.950
4.	Troškovi energije i goriva		257	196.304	217.407
5.	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (259 do 261)		258	1.949.732	1.744.172
5.1.	Bruto plaće zaposlenih		259	1.448.893	1.427.058
5.2.	Ostale naknade zaposlenih		260	464.846	283.366
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora		261	35.993	33.748
6.	Amortizacija (263 do 268)		262	280.203	279.538
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		263	269.617	269.074
6.2.	Investicijske nekretnine		264	0	0
6.3.	Imovina s pravom korištenja		265	9.719	9.596
6.4.	Nematerijalna imovina		266	867	868
6.5.	Biološka imovina		267	0	0
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovu ugovora sa kupcima		268	0	0
7.	Troškovi primljenih usluga		269	455.449	448.226
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi		270	82.006	154.918
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)		271	113.565	32.828
1.	Gubici od dugoročne nefinansijske imovine (273 do 286)		272	0	0
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		273	0	0
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		274	0	0
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacionih rezervi		275	0	0
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		276	0	0
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		277	0	0
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		278	0	0
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine		279	0	0
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		280	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		281	0	0
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine		282	0	0
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		283	0	0
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine		284	0	0
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji		285	0	0
1.14.	Ostali neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinancijske imovine		286	0	0
2.	Gubici od financijske imovine (288 do 297)		287	111.965	27.348
2.1.	Neto kreditni gubici od financijske imovine po amortizovanom trošku		288	111.965	27.348
2.2.	Neto kreditni gubici od financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		289	0	0
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja financijske imovine po amortizovanom trošku		290	0	0
2.4.	Neto gubici od modifikacija financijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		291	0	0
2.5.	Neto gubici od otuđenja financijske imovine po amortizovanom trošku		292	0	0
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		293	0	0
2.7.	Neto gubici od otuđenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		294	0	0
2.8.	Neto gubici od otuđenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		295	0	0
2.9.	Neto gubici od reklasifikacija financijske imovine između poslovnih modela		296	0	0
2.10.	Ostali neto gubici od financijske imovine		297	0	0
3.	Troškovi rezervisanja, neto		298	0	0
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima		299	0	0
5.	Rashodi od prodaje materijala, neto		300	0	992
6.	Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha		301	0	0
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		302	0	0
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		303	0	0
9.	Financijski rashodi (305 do 307)		304	1.130	1.393
9.1.	Rashodi od kamata		305	1.122	1.393
9.2.	Neto negativne kursne razlike		306	8	0
9.3.	Ostali financijski rashodi		307	0	0
10.	Ostali rashodi i gubici		308	470	3.095
F.	Ukupno rashodi (253+271)		309	3.242.601	3.020.039
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)		310	59.779	57.746
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)		311	0	0
I.	Porez na dobit (313+314)		312	2.948	10.717
1.	Tekući porez na dobit		313	2.948	10.717
2.	Odgodeni porez na dobit (315-316+317-318)		314	0	0
2.1.	Efekat smanjenja odgodene porezne imovine		315	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
2.2.	Efekat povećanja odgođene porezne imovine		316	0	0
2.3.	Efekat povećanja odgođenih poreznih obaveza		317	0	0
2.4.	Efekat smanjenja odgođenih poreznih obaveza		318	0	0
J.	Dobit iz redovnog poslovanja (310-312)		319	56.831	47.029
K.	Gubitak iz redovnog poslovanja (311+312)		320	0	0
L.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja		321	0	0
M.	Dobit (319+321)		322	56.831	47.029
N.	Gubitak (320-321)		323	0	0
	IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU				
O.	Ostali ukupni rezultat (325+331)		324	0	0
1.	Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha (326+327+328+329-330)		325	0	0
1.1.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		326	0	0
1.2.	Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")		327	0	0
1.3.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		328	0	0
1.4.	Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha		329	0	0
1.5.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		330	0	0
2.	Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha (332+333+334+335+336+337-338)		331	0	0
2.1.	Revalorizacija zemljišta i građevina		332	0	0
2.2.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		333	0	0
2.3.	Aktuarski dobiti/(gubici) od planova definiranih primanja		334	0	0
2.4.	Dobici ili gubici po osnovu preračunavanja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja		335	0	0
2.5.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		336	0	0
2.6.	Ostale stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha		337	0	0
2.7.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		338	0	0
P.	UKUPNI REZULTAT (322-323+324)		339	56.831	47.029
	Zarada po dionici				
	a) Osnovna zarada po dionici		340	0	0
	b) Razrijeđena zarada po dionici		341	0	0
	Dobit/(gubitak) koja pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		342	56.831	47.029
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		343	0	0
	Ukupni rezultat koji pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		344	56.831	47.029
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		345	0	0

Gračanica, 24.02.2026.

Mjesto i datum

Kontrolni broj: 1135538878

SPAHIĆ (ADEM) EDINA
Certificirani računovoda

CR-5584/5

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
EDINA (ADEM) SPAHIĆ
Licenca broj: 5584/5

Amer Hamidović

Direktor

str. 5 od 5

Javno preduzeće za komunalne poslove **KOMUS** d.o.o. Gračanica

Adresa: Muhameda Seida Mašića bb, 75320 Gračanica, Bosna i Hercegovina

Telefon: +387(0)35 706 622 • FAX: +387(0)35 703 381 • E-mail: komus@bih.net.ba

ID broj: 4209414480005 • PDV broj: 209414480005 • Žiro račun: 1321800309745897

Broj: 08 –276/26

Datum: 06.04.2026. godine

GRADSKO VIJEĆE GRAČANICA

INFORMACIJA O PRIKUPLJANJU I ODLAGANJU KOMUNALNOG OTPADA U DOMAĆINSTVIMA I PRIVREDNIM SUBJEKTIMA

SADRŽAJ

OPŠTI PODACI.....	- 3 -
PRAVNI OKVIR U OBLASTI UPRAVLJANJA OTPADOM.....	- 3 -
Zakon o upravljanju otpadom Federacije BiH	- 5 -
Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017	- 6 -
Kantonalni plan upravljanja otpadom 2023.-2028. za Tuzlanski kanton.....	- 6 -
Zakon o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog kantona	- 7 -
INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA OTPADOM	- 8 -
OBAVEZE GRADA KOJE PROIZILAZE IZ ZAKONSKE REGULATIVE.....	- 8 -
Strategija razvoja Grada Gračanica za period 2023.-2027. godina.....	- 10 -
LEAP Grada Gračanica za period 2024.-2027. godina.....	- 11 -
Odluka o komunalnim djelatnostima	- 11 -
Odluka o komunalnom redu	- 12 -
Studija upravljanja krutim otpadom.....	- 12 -
SISTEM UPRAVLJANJA KOMUNALNIM OTPADOM NA PODRUČJU GRADA.....	- 14 -
Odvoz komunalnog otpada iz domaćinstava.....	- 15 -
Odvoz otpada iz privrednih subjekata	- 21 -
Raspored odvoza komunalnog otpada.....	- 23 -
Odvoz krupnog otpada	- 25 -
Odvoz šljake od centralnog grijanja.....	- 25 -
Selektivno odvajanje otpada.....	- 26 -
Vanredni odvozi otpada od domaćinstava i privrednih subjekata.....	- 33 -
Zbrinjavanje komunalnog otpada - Deponija “Grabovac”	- 33 -
Prethodne aktivnosti u vezi sa sanacijom deponije	- 33 -
Trenute aktivnosti u vezi sa sanacijom deponije.....	- 34 -
Projekat regionalne deponije	- 36 -
Zbrinjavanje ambalažnog otpada	- 38 -
Zbrinjavanje EE otpada.....	- 38 -
Zbrinjavanje biorazgradivog otpada.....	- 38 -
Mehanizacija za odvoz otpada	- 39 -
Divlje deponije	- 39 -
PROBLEMI KOD PRIKUPLJANJA I ODLAGANJA OTPADA.....	- 40 -

OPŠTI PODACI

Grad Gračanica zauzima površinu od 219,5 km². Na ovom prostoru živi 48.393 stanovnika ili 15.136 domaćinstava (Preliminarni rezultati popisa koji su održani 2013.godine). Gustina naseljenosti iznosi preko 220 stanovnika/km² pa se Gračanica svrstava u općine koje imaju intenzivnu naseljenost u odnosu na bosanskohercegovački prosjek od 75 stanovnika/m². Odnos urbano-ruralnog stanovništva je 33 : 67 %.

Teritorija grada Gračanica se prostire između 44° i 45° sjeverne geografske širine, u pojasu umjereno-kontinentalne klime sa umjereno toplim ljetima i umjereno hladnim zimama, prosječnom godišnjom temperaturom od 10,0°C i prosječnim godišnjim padavinama od 830 mm/m². Najniže temperature bilježe se u januaru sa prosječno mjesečno temperaturama -9°C, a najviše u julu mjesecu sa prosječnom mjesečnom temperaturom od 19,6°C.

Reljef grada Gračanica se postepeno uzdiže iz Sprečkog polja počevši od 150 m nadmorske visine do vrhova kao što su Vis (692 m n.v.), Sijedi krš (664 m n.v), Monj (532 m n.v), itd. Prostor grada Gračanica raspolaže sa bogatim prirodnim resursima (mineralni resursi, šume, zemljište, vodeni resursi i dr.) koji predstavljaju osnov privrednog razvoja naše općine i koji će i dalje biti važan oslonac u razvoju. Ovakav prostor, bogat prirodnim resursima i razvijenom industrijom, iako nema tešku industriju, ima problema sa ugrožavanjem životne sredine.

Grad Gračanica je sredina s tradicijom i izuzetno razvijenim poduzetništvom u BiH. Prema posljednjim podacima, na području grada Gračanica registrovano je i aktivno djeluje ukupno 1641 poslovnih subjekata, od toga 518 privatnih preduzeća i 1123 obrta. U strukturi privrede dominiraju prerađivačka industrija i trgovina koji ostvaruju 81,71 % ukupnog prihoda, 75,12 % zaposlenosti, dok se 11,77% ukupnog prihoda, 13,33 % zaposlenosti ostvaruje u građevinarstvu i uslugama prijevoza. Najznačajniji sektori prerađivačke industrije su: proizvodnja i prerada proizvoda od plastike, proizvodnja i prerada drveta, proizvodnja namještaja, proizvodnja i prodaja informacionih tehnologija, proizvodnja celuloze i papira, proizvodnja mašina i uređaja, proizvodnja obuće i kožne galanterije, proizvodnja hrane i pića itd. Ne postoje zvanično obrađeni podaci od strane nadležnih organa o preduzećima na području Kantona pa tako i na području naše općine koja posjeduju sistem za upravljanje okolišem prema ISO standardu.

PRAVNI OKVIR U OBLASTI UPRAVLJANJA OTPADOM

Zakonski propisi koji se odnose na upravljanje otpadom predstavljaju jednu od najsloženijih oblasti zakonskih propisa za zaštitu okoliša, usljed raznolikog uticaja koji otpad može imati na čovjeka i okoliš. Važećim zakonodavstvom iz oblasti upravljanja otpadom uveden je i osiguran okvir za savremeni sistem zakonskih propisa o upravljanju otpadom.

Na nivou FBiH upravljanje otpadom definisano je slijedećim propisima/zakonima:

- Zakon o upravljanju otpadom (Službene novine FBiH br. 33/03, 72/09, 92/17),

- Zakon o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog kantona («Službene novine TK» broj 11/05, 7/07, 8/12, 14/13, 11/20 i 11/21)
- Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017
- Kantonalni plan upravljanja otpadom 2023.-2028. za Tuzlanski kanton

Pravilnici za oblast upravljanja otpadom:

- Pravilnik o kategorijama otpada sa listama („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05)
- Pravilnik o izdavanju dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05)
- Pravilnik o potrebnim uvjetima za prenos obveza sa proizvođača i prodavača na operatera sistema za prikupljanje otpada („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05)
- Pravilnik koji određuje postupanje sa opasnim otpadom koji se ne nalazi na listi otpada ili čiji je sadržaj nepoznat („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05)
- Pravilnik o životinjskom otpadu i drugim neopasnim materijalima prirodnog porijekla koji se mogu koristiti u poljoprivredne svrhe („Službene novine Federacije BiH“, broj 8/08)
- Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj 77/08)
- Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom („Službene novine Federacije BiH“, broj: 88/11, 28/13, 8/16, 54/16, 103/16 i 84/17, 85/20)
- Pravilnik o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda („Službene novine Federacije BiH“, broj: 87 / 12, 107/14, 8/16, 79/16 i 12/18)
- Pravilnik o uslovima za rad postrojenja za spaljivanje otpada ("Službeni glasnik Federacije BiH", br. 12/05)
- Pravilnik o prekograničnom kretanju otpada ("Službeni glasnik Federacije BiH", broj: 07/11, 39/15, 25/19 i 19/21).
- Pravilnik o građevinskom otpadu ("Službene novine Federacije BiH",
- Pravilnik o upravljanju otpadnim gumama ("Službene novine Federacije BiH", broj:94/21)
- Pravilnik o opravljaju otpadnim vozilima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 94/21)
- Pravilnik o postupanju sa uređajima i otpadom koji sadrže poliklorirana jedinjenja ("Službene novine Federacije BiH", broj: 94/21)
- Pravilnik o upravljanju otpadnim baterijama i akumulatorima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 94/21)
- Pravilnik o upravljanju otpadnim uljima ("Službene novine Federacije BiH", broj: 94/21),
- Pravilnik o uvjetima za određivanje načina i uvjeta odlaganja otpada na deponije, uvjetima rada za deponije i načinu i uvjetima zatvaranja deponja (Službene novine Federacije BiH, broj 51/25).

Postoji još niz propisa kao što su Federalna strategija zaštite okoliša 2022-2032, Zakon o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala ("Službene novine Federacije BiH", broj: 35/98, 109/12) i mnogi drugi zakoni, pravilnici i uredbi koji direktno ili indirektno regulišu način upravljanja otpadom

Ovdje ćemo pojasniti samo neke od ovih propisa i naše akte koji regulišu ovu oblast.

Zakon o upravljanju otpadom Federacije BiH („Službene novine F BiH“ broj 33/03, 72/09, 92/17 i 72/24)

Zakon o upravljanju otpadom predstavlja pravni okvir za uspostavu sistema upravljanja svim vrstama otpada i istim se posebno uređuju: pojmovi, definicije i osnovna načela, kategorije, vrste i liste otpada, postupci upravljanja otpadom, načela upravljanja otpadom, planiranje upravljanja otpadom, podjela nadležnosti između federacije i kantona u upravljanju otpadom, izdavanje dozvola za aktivnosti tretmana i odlaganja otpada, odgovornost u upravljanju otpadom i postupanje u slučaju vangraničnog prometa otpada.

U članu 4. Zakona o upravljanju otpadom, otpad je definisan kao sve materije ili predmeti koje vlasnik odlaže, namjerava odložiti ili se traži da budu odloženi u skladu sa jednom ili više kategorija otpada, navedenoj u listi otpada i utvrđenoj u provedbenom propisu. Osnovni principi upravljanja otpadom, definirana Zakonom o upravljanju otpadom, su:

- Princip prevencije otpada: izbjegavanje stvaranja otpada ili smanjenje količine i štetnosti otpada u cilju smanjenja rizika po ljudsko zdravlje i okoliš, sa ciljem da se izbjegne degradacija okoliša;
- Princip zagađivač plaća: Proizvođač ili vlasnik otpada snosi sve troškove prevencije, tretmana i odlaganja, uključujući i brigu o opsluživanju (zatvaranje deponija i sl.) i nadzor. On je također finansijski odgovoran i za primjenu preventivnih mjera protiv eventualnih šteta po okoliš, odnosno za okolinske štete koje je prouzrokovao;
- Princip predostrožnosti: podrazumijeva sprečavanje opasnosti ili oštećenja okoliša izazvanih otpadom;
- Princip odgovornosti proizvođača: Proizvođači su odgovorni za izbor najprihvatljivijeg rješenja za okoliš u smislu potrošnje proizvoda i primjene tehnologije proizvodnje, uključujući ukupni životni ciklus proizvoda te korištenje najboljih raspoloživih tehnika;
- Princip blizine: tretman ili odlaganje otpada treba sprovoditi u najbližem odgovarajućem objektu ili lokaciji, uzimajući u obzir ekološke i ekonomske parametre;
- Princip regionalnosti: razvoj infrastrukture i objekata za tretman i odlaganje otpada treba da se vrši na način koji pokriva potrebe regiona i omogućava samoodrživost (region, u smislu ovog zakona, nije jasno definisan).

U planiranju upravljanja otpadom nadležni organi dužni su izraditi planove za upravljanje otpadom koji će obuhvatiti: vrstu, količinu i porijeklo otpada koji se proizvodi i koji se treba tretirati ili odložiti; ciljeve upravljanja otpadom; opće tehničke zahtjeve za upravljanje otpadom i uređaje unutar područja na kojima se nalaze; raspoloživ i podesan tretman, mjesta odlaganja i uređaje unutar određene teritorije; specijalne ugovore za tretman ili odlaganje otpada za veći broj

općina; specijalne ugovore za pojedine vrste otpada, kao što je opasni otpad, tečni otpad i ambalažni otpad.

Zakon o upravljanju otpadom sadrži strateške ciljeve sa razrađenim prioritetima u upravljanju otpadom i pojedinim aktivnostima koje se trebaju preduzeti, listu mjera koje se trebaju preduzeti i procjenu troškova za izvršavanje zadataka u upravljanju otpadom.

Federalni plan upravljanja otpadom 2012-2017 („Službene novine FBiH“ broj 4/12)

Federalni plan upravljanja otpadom je osnovni dokument o upravljanju otpadom na području Federacije BiH za razdoblje 2012-2017. Okvir za pripremu ovog plana su Strategija upravljanja otpadom FBiH (2008-2018), postojeći zakonski propisi u FBiH, te europske smjernice o upravljanju otpadom (EU Direktive).

FPUO predstavlja provedbeni dokument Strategije, te je njegov osnovni cilj uspostava integralnog sistema upravljanja otpadom, odnosno identificiranje trenutnog stanja, u sferi prikupljanja, odlaganja i tretmana otpada, podrazumijevajući i stanje infrastrukture, te definiranje, na osnovu budućih potreba, potrebnih pravnih i infrastrukturnih zahtjeva/kapaciteta za dostizanje Strategijom postavljenih ciljeva. Plan treba biti usmjeren ka realizaciji i ostvarenju okolišno-održivog ekonomskog razvoja, jačanju cjelovitog pristupa u rješavanju problema upravljanja otpadom, te promoviranju cjelovitog pristupa integralnog upravljanja otpadom putem dimenzioniranja i određivanja prioriteta na nivou FBiH na održivoj osnovi. Provedbom ovog Plana postići će se:

- Uspostava integralnog sustava upravljanja otpadom
- Povećanje udjela odvojeno prikupljenog otpada
- Povećanje reciklaže i ponovnog korištenja otpada
- Prethodna obrada otpada prije konačnog odlaganja
- Smanjenje količina otpada koji se odlaže na odlagalištima
- Smanjenje štetnih utjecaja na okoliš
- Samoodrživost sustava upravljanja komunalnim otpadom

U toku je izrada novog Federalnog plana upravljanja otpadom koji će dati nove smjernice u upravljanju otpadom.

Kantonalni plan upravljanja otpadom 2023.-2028. za Tuzlanski kanton

Kantonalni plan upravljanja otpadom je provedbeni planski dokument kojim se uređuju uslovi za planiranje upravljanja otpadom na području kantona i općina u sastavu kantona. Izrada plana upravljanja otpadom je zakonska obaveza kantona, koji istovremeno odražava složenost aktivnosti upravljanja otpadom, te predstavlja instrument oko kojeg se trebaju složiti svi relevantni nadležni organi u općinama i na osnovu kojeg će se planirati aktivnosti i ulaganja u sektoru upravljanja otpadom. Osnovni cilj izrade plana upravljanja otpadom je pregled vrsta (tokova) otpada i opcija tretmana otpada. Osim pregleda vrsta i količina otpada, plan upravljanja otpadom analizira i načine za njihovo upravljanje i predviđa potrebne kapacitete sistema za sakupljanja i tretman otpada. Kantonalni plan, kao odgovarajući regionalni razvojni program, pomoći će u procjeni

problema upravljanja otpadom, određivanju prioriteta i utvrđivanju aktivnosti u svrhu poboljšanja upravljanja otpadom. Prema članu 9. Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/03, 72/09 i 92/17) kantoni su dužni donijeti Kantonalni plan upravljanja otpadom koji usvaja Skupština kantona. Kantonalni plan treba da bude usmjeren ka unapređenju transparentnosti, efikasnosti i kvaliteta donošenja odluka po pitanju upravljanja otpadom, obučavanju kadrova potrebnih za rješavanje problema iz oblasti upravljanja otpadom, podjeli odgovornosti kantonalnih organa vlasti sa različitim interesnim grupama. Izrada Kantonalnog plana služi kao efikasno sredstvo za rješavanje problema upravljanja otpadom na području Tuzlanskog kantona. Rješavanje problema u oblasti upravljanja otpadom zahtijeva sistematičan pristup i intenzivnu saradnju i razmjenu informacija između različitih interesnih grupa na području Tuzlanskog kantona (kantonalnih i općinskih organa vlasti, obrazovnog, zdravstvenog, privrednog, javnog i nevladinog sektora, građana i medija). Plan upravljanja otpadom na području kantona određuje i usmjerava ciljeve upravljanja otpadom u skladu sa ukupnim privrednim, društvenim i kulturnim razvojem na području kantona. Plan definiše preduslove za održivi integralni sistem upravljanja otpadom za period od 5 godina. U toku njegove realizacije mogu se vršiti određene prilagodbe u skladu sa izmijenjenim uslovima, te uz uvažavanje vremenskih i ekonomskih ograničenja. Plan upravljanja otpadom daje pregled ekonomskih i investicionih zahtijeva koji se stavljaju pred sektor upravljanja otpadom te načine za finansiranje sistema upravljanja otpadom (sakupljanje i tretman otpada).

Zakon o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog kantona („Službene novine TK“ 11/21, 7/2025, 2/2026)

Zakonom o komunalnim djelatnostima se određuju komunalne djelatnosti, načela, način obavljanja i finansiranja, te druga pitanja od značaja za uspješno obavljanje komunalnih djelatnosti na području Tuzlanskog kantona.

Pod komunalnim djelatnostima podrazumijeva se pružanje komunalnih usluga od interesa za fizička i pravna lica, te finansiranje građenja i održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sistema na području općina/grada kao i kantona, kada je to propisano Zakonom. Obavljanje komunalnih djelatnosti određenih Zakonom obezbjeđuju općina/grad. Općine/grad su dužne posebnim propisima regulirati uslove i način organiziranja poslova u vršenju pojedinih komunalnih djelatnosti.

Odredbama člana 3., 5. i 6. propisano je da se pod komunalnim djelatnostima između ostalog smatra i odlaganje komunalnog otpada, te da odlaganje komunalnog otpada podrazumijeva obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na sanitarnu deponiju, otvaranje, saniranje i zatvaranje deponije po posebnim propisima. Dalje je propisano da su komunalne djelatnosti od javnog društvenog interesa, iste se obavljaju kao javne službe, te da općine, odnosno gradovi, obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti na način utvrđen odredbama člana 8. (javno preduzeće, ugovor o povjeravanju komunalnih poslova, ugovor o koncesiji).

INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVLJANJA OTPADOM

Općenito gledano, okolišna administracija FBiH ima izrazito kompleksnu institucionalnu strukturu, uzevši u obzir da postoje tri administrativna nivoa (federalni, kantonalni i općinski). Okolišne administracije na svim nivoima imaju zakonski definisane mandate kojima regulišu vlastite nadležnosti i funkcije. Djelatnosti koje regulišu otpad su u nadležnosti Federalnog ministarstva okoliša i turizma (FMOIT), resornih ministarstava kantona, a dio poslova je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave (gradova i općina).

Institucionalni okvir sistema upravljanja otpadom u skladu sa važećim zakonodavstvom je prikazan u tabeli 1.

Tabela 1.: Institucije koje imaju nadležnost vezane za otpad

Naziv institucije/subjekta	Nadležnosti vezane za otpad
Parlament Federacije BiH	Donosi zakone na federalnom nivou i Federalnu strategiju zaštite okoliša
Vlada Federacije BiH	Donosi Federalni plan upravljanja otpadom (2012-2017) i Uredbe te preko Federalnog ministarstva okoliša i turizma koordinira sve djelatnosti upravljanja otpadom
Fond za zaštitu okoliša	Sufinansira planove, programe, projekte i slične aktivnosti relevantne za djelovanje sistema upravljanja otpadom
Savjetodavno vijeće za okoliš	Ima konsultativnu i savjetodavnu ulogu, te predlaže nadležna kantonalna ministarstva za zaštitu okoliša. Članove Savjetodavnog vijeća imenuje Vlada FBiH
Skupština kantona	Donosi Plan upravljanja otpadom, te zakone na kantonalnom nivou
Vlada kantona	Preko resornog ministarstva koordinira sve djelatnosti upravljanja otpadom na području kantona
Gradovi i općine	Vode brigu o upravljanju komunalnim otpadom
Drugi sudionici	Proizvođači otpada, uvoznici proizvoda i otpada, preduzeća nadležna za upravljanje različitim vrstama otpada, operateri ambalažom i ambalažnim otpadom, operateri ee otpadom, konsultantska preduzeća, stručne institucije i organizacije, te relevantna udruženja.

OBAVEZE GRADA KOJE PROIZILAZE IZ ZAKONSKE REGULATIVE

Odredbama člana 8. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine propisana je nadležnost jedinice lokalne samouprave, a samim tim i obaveza finansiranja i unapređenja djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture, između ostalog u oblasti prikupljanja i odlaganja čvrstog otpada.

Kada su u pitanju odredbe člana 6. Zakona o upravljanju otpadom, istima je propisana obaveza nadležnih organa u upravljanju otpadom - izrada planova za upravljanje otpadom, čiji je sadržaj taksativno definisan odredbama pomenutog člana Zakona.

Strategija zaštite okoliša Federacije Bosne i Hercegovine 2022.-2032. Predviđa, između ostalog, mjeru sanacije i zatvaranja postojećih općinskih/gradskih odlagališta i uspostavljanja sistema odvojenog prikupljanja komunalnog otpada u svim općinama/gradovima na području Federacije BiH. U okviru predviđenih mjera utvrđuje se i obaveza donošenje planova i propisa kojim će se omogućiti uvođenje novih načina prikupljanja i odlaganja, povećanje obima usluga prikupljanja, uvođenje odvojenog prikupljanja i dovođenje ovih poslova u stanje ekonomske održivosti kao i druge obaveze u cilju unapređenja sistema upravljanja.

Federalni plan upravljanja otpadom 2012.-2017. sadrži jasno definisane obaveze jedinica lokalne samouprave, sa preciziranim rokovima izvršenja i iznosima sredstava potrebnih za realizaciju pojedinačnih mjera, kako je prezentovano u Pregledu mjera iz Akcionog plana koji podrazumijeva učešće općina/gradova je dat u Tabeli 2.

Tabela 2.: Obaveze općina/gradova u skladu sa Federalnim planom upravljanja otpadom

Cilj: Smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi i uspostava prioritetne infrastrukture za integrirano upravljanje otpadom					
	Mjera	Rok izvršenja	Odgovornost	Iznos	Izvor sredstava
1.	Priprema programa povećanja broja stanovnika obuhvaćenih organiziranim prikupljanjem za svaku općinu FBiH sa procjenom sredstava	2012-2013	Općine/ Gradovi	200.000	Općinski budžet
2.	Realizirati programe povećanja broja stanovnika obuhvaćenih organiziranim prikupljanjem	U skladu s operativnim ciljevima	Općine/ Gradovi		EU,WB
3.	Sklopiti međuopćinske ugovore o zajedničkom osnivanju i korištenju budućeg RCUO i/ili CUO	2012	Općine/ Gradovi		
4.	Pripremiti studije lokalizacije i izvodljivosti RCUO u čijem sastavu su odlagališta za pojedine regije, te studije lokalizacije i izvodljivosti PS/CUO. Upisati lokacije u prostornu dokumentaciju	2012-2013	Općine, kantonalna ministarstva	1.000.000	Općinski i kantonalni budžet, EU, EC, WB
5.	Izraditi općinske planove upravljanja otpadom i propise kojima se definiraju	2013-2014	Općine/ Gradovi	800.000	Općinski budžet

	lokalne obaveze u odnosu na primjenu koncepta regionalnog deponiranja definiranog Kantonalnim planom				
6.	Napraviti kratkoročni program uklanjanja nelegalnih odlagališta sa procjenom sredstava	2012	Općine/ Gradovi	200.000	Općinski budžet
7.	Izraditi Planove aktivnosti za sanaciju općinskih deponija	2012	Općine/ Gradovi	50.000 po planu	Općinski budžeti WB
8.	Sanirati i zatvoriti općinska odlagališta otpada	2017	Općine/ Gradovi	250.000.000 po planu	Općinski, kantonalni i federalni budžet, Fond za zaštitu okoliša, EU, WB

Naš Grad je većinu obaveza realizovao, dio obaveza je u toku a pojedine još nisu ni započete.

Zakon o otpadu je obavezu osiguranja provođenja mjera za postupanje sa otpadom, kao i obavezu osiguranja dijela finansijskih sredstava za izgradnju odlagališta komunalnog otpada preneo na jedinica lokalne samouprave. Zakonom o komunalnim djelatnostima propisana je obaveza jedinica lokalne samouprave da obezbjede obavljanje komunalnih djelatnosti određenih zakonom, putem javnog preduzeća, ugovora o povjeravanju komunalnih poslova i ugovora o koncesiji, kao i da posebnim propisima regulišu uslove i način organiziranja poslova u vršenju pojedinih komunalnih djelatnosti. Te se obaveze odnose između ostalog i na komunalnu djelatnost odlaganje komunalnog otpada.

Rukovodeći se gore navedenim Grad Gračanica je u svoje strateške dokumente ugradio ciljeve za rješavanje problema zbrinjavanja otpada:

Strategija razvoja Grada Gračanica za period 2023.-2027. godina („Službeni glasnik Grada Gračanica“ broj: 04/2023)

Strategija je u Strateškom cilju 3: Pametno upravljanje prirodnim resursima i korištenje čiste energije definisala:

Prioritet 3.1. Efikasno upravljanje otpadom, koji podrazumijeva:

Mjera 3.1.1. Unaprijeđen sistem upravljanja otpadom koji prije svega podrazumijeva uvođenje integralnog prikupljanja otpada kroz mjeru unapređenja i poboljšanja kapaciteta JP „KOMUS“ d.o.o. i realizaciju projekata nabavke potrebne opreme za pružanje usluga građanima.

LEAP Grada Gračanica za period 2024.-2027. godina (“Službeni glasnik Grada Gračanica”, broj: 02/24)

LEAP - Lokalni ekološki akcioni plan zaštite okoline Grada Gračanica je Strateški cilj III preuzeo iz Strategije razvoja Grada Gračanica 2023.-2027. godina i između ostalih prioriteta sadrži i: Prioritet 3.2. Unaprijeđen sistem upravljanja otpadom sa 3 mjere čija se realizacija prati kroz 12 indikatora:

Mjera 3.2.1. Donošenje kvalitetnih planova, projekata i odluka koje će definisati oblast upravljanja otpadom

1. Donošenje Odluke o lokaciji Jame stočne grobnice
 2. Donošenje Odluke o deponiji građevinskog otpada
 3. Povećanje procenta stanovnika obuhvaćenih uslugom odvoza otpada sa 94% na 100%
 4. Izrađen Plan upravljanja otpadom i usvojen od strane Gradskog vijeća Grada Gračanica
- Mjera 3.2.2. Proširenje pokrivenosti uslugom odvoza otpada na cijelo područje grada i povećanje broja korisnika uključenih u selektivno prikupljanje otpada na mjestu nastanka
5. Ulaganje u tehničko osposobljeno komunalno preduzeća nabavkom opreme za prikupljanje čvrstog otpada i odvoz na regionalnu deponiju
 6. Količina otpada adekvatno odložena na regionalnu deponiju u tonama
 7. Povećanje % ambalažnog otpada koji se sortira
 8. Unaprijeđenje sistema odvojenog prikupljanja i neškodljivog zbrinjavanja električnog i elektronskog otpada
 9. Uvođenje sistema odvojenog prikupljanja biorazgradivog otpada
 10. Povećanje broja korpica/kanti za odlaganje uličnog otpada
- Mjera 3.2.3. Sanacija i uklanjanje neadekvatnih odlagališta otpada
11. % implementiranih aktivnosti Projekta na sanaciji gradske deponije
 12. Smanjenja broja divljih deponija

Prepoznat je značaj uticaja gradske deponije na okoliš i zato je u LEAP-u naveden Strateški projekat 3.2.1.1. Sanacija deponije komunalnog otpada Grada Gračanica (II faza).

Na osnovu Zakona o komunalnim djelatnostima, Gradsko vijeće je donijelo dvije veoma bitne odluke koje su definisale **sistem upravljanja čvrstim otpadom na područja grada:**

Odluka o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik grada Gračanica“ br. 7/19)

Odlukom o komunalnim djelatnostima (udaljem tekstu: Odluka), reguliše se način obezbjeđivanja komunalnih djelatnosti na području grada Gračanica, način obavljanja komunalnih djelatnosti, uslovi i način organizovanja poslova u vršenju komunalnih djelatnosti, uslovi za obavljanje komunalnih djelatnosti, komunalne djelatnosti koje se povjeravaju pravnom ili fizičkom licu, način finansiranja komunalnih djelatnosti, utvrđivanje cijene komunalnih usluga te nadzor nad izvršenjem Odluke. Članom 4. navedene Odluke Javnom preduzeću za komunalne poslove “Komus” d.o.o Gračanica povjerene su komunalne djelatnosti održavanje čistoće i odlaganje komunalnog otpada koje između ostalog, podrazumjevaju sakupljanje i odvoz komunalnog otpada na sanitarnu deponiju, obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na deponiju.

Sredstva za obavljanje povjerenih djelatnost, u skladu sa članom 19. Odluke obezbjeđuju naplatom komunalnih usluga od korisnika usluga. Visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge

određuje J.P. "Komus"d.o.o Gračanica uz prethodnu saglasnost Gradskog vijeća, u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima (član 15.), a obveznik plaćanja komunalne usluge, u skladu sa članom 22. Odluke je vlasnik nekretnine ili korisnik kada je to Ugovorom vlasnik prenio na korisnika.

Odluka o komunalnom redu („Službeni glasnik grada Gračanica“ br. 1/20)

Ovom Odlukom se uređuje održavanje komunalnog reda, kao i odnosi grada Gračanica i pravnih osoba kojima je povjereno obavljanje komunalnih djelatnosti te između ostalog i djelatnost sakupljanja, odvoza i postupanje sa sakupljenim otpadom a koje podrazumjeva:

- Vrste komunalnog otpada
- Sakupljanje i odvoz kućnog otpada
- Krupni otpad
- Postupanje sa sakupljenim otpadom
- Odlaganje komunalnog otpada

Vrste komunalnog otpada su: komunalni otpad na javnim površinama, kućni komunalni otpad i krupni komunalni otpad

Članom 152. Navedene Odluke je propisano da „svi vlasnici odnosno korisnici stambenih i poslovnih prostora, kao i privremeno zauzetih javnih površina, dužni su se uključiti u organizovano prikupljanje i odvoz komunalnog otpada o čemu sa davaocem usluge sklapaju poseban Ugovor”.

Odlukom je predviđeno da se kućni komunalni otpad, po pravilu razvrstava na otpad koji se sastoji od otpadaka koji se mogu korisno upotrijebiti (papira, stakla, željeza, aluminija i slično) i ostali kućni komunalni otpad. Posude za komunalni otpad nabavljaju i održavaju korisnici usluga.

Deponovanje komunalnog otpada vrši se na javnu deponiju, kojom upravlja JP "Komus"d.o.o Gračanica. Odluka propisuje da javna deponija mora biti ograđena, imati zaštitni pojas i pristupni put, te izgrađene objekte s uređajima za pranje i dezinfekciju vozila i sanitarnim uređajima za zaposlene radnike.

Studija upravljanja krutim otpadom

Iz svega navedenog je jasno da nam je strateški cilj „ekološki zbrinut otpad“ i u tu svrhu je 2010. godine urađena „Studija upravljanja krutim otpadom za općinu“ čiju su izradu finansirali sa IFC-om (International Finance Corporation), Grad Gračanica i Javno preduzeće „Komus“ d.o.o. Gračanica.

Studija je prije svega utvrdila trenutno stanje, uočila nedostatke, prednosti i slabosti u funkcionisanju ove djelatnosti te predložila korake, koji su pretočeni u projekte čija realizacija ima za cilj novi način odvoza i deponovanja otpada na području Grada.

Glavni cilj „Studije upravljanja krutim otpadom za grad Gračanicu“ je stvaranje tehničkih uslova potrebnih za uvođenje novih isplativih i efikasnih sistema upravljanja otpadom kako bi se smanjila količina otpada odloženog na deponiji.

Studija predviđa uvođenje integralnog sistema upravljanja otpadom koje se temelji na održivom prikupljanju i obradi (ponovnom korištenju otpada, recikliranju) te smanjenju odlaganja otpada na

deponiji. U skladu sa Federalnom strategijom, osnovni koncept koji treba usvojiti baziran je na hijerarhiji postupaka tretmana otpada koji su sastavni dio integralnog sistema upravljanja otpadom prikazanoj na slici 1.

Slika 1: Hijerarhija upravljanja otpadom

Prema ovoj hijerarhiji, najveći prioritet u tretmanu otpada moraju biti aktivnosti na njegovom izbjegavanju, dok trenutno najkorištenija praksa direktnog odlaganja krutog otpada dobiva najniži prioritet i teži se ka njenom smanjivanju. Kako ova dva prioriteta predstavljaju granične zahtjeve u hijerarhiji upravljanja otpadom, realno rješenje za nas je negdje između ova dva nivoa i to putem primjene prakse smanjivanja proizvodnje otpada, njegovog recikliranja, povrat resursa i obrade.

Implementacija zadatih ciljeva u upravljanju otpadom na području grada provodi se:

1. Uvođenjem jednog integralnog sistema upravljanja otpadom kojim treba osigurati mehanizme koji će u velikoj mjeri poštovati sve aspekte životnog vijeka proizvoda, počevši od prirodnih resursa pa sve do njegovog odlaganja kao otpada.
2. Proširenjem pokrivenosti uslugom odvoza otpada na cijelo područje grada i u tu svrhu ulaganje u modernizaciju usluga i transporta otpada.
3. Povećanjem broja korisnika uključenih u selektivno prikupljanje otpada na mjestu nastanka čime će se smanjiti količine trajno odložene na deponiji.
4. Obezbeđenjem uslova za kvalitetno trajno odlaganje otpada kroz sanaciju i zatvaranje postojeće deponije Grabovac i ulaganje u izgradnju objekata neophodnih za regionalni koncept odlaganja i odlaganje otpada na regionalnu deponiju, koja će zadovoljiti dugoročne potrebe za odlaganjem otpada.
5. Općenito, da se upravljanje otpadom na području grada Gračanica usaglasi sa ciljevima Strategije upravljanja otpadom FBiH, Federalnim planom upravljanja otpadom i zahtjevima EU.

SISTEM UPRAVLJANJA KOMUNALNIM OTPADOM NA PODRUČJU GRADA

Kao što je Zakonom o komunalnim djelatnostima definisano, sistem upravljanja čvrstim otpadom je u nadležnosti grada Gračanica koji je Odlukom o komunalnim djelatnostima ovu djelatnost povjerio J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica.

Uvođenje sistema upravljanja otpadom je skup i složen proces, pa je Studijom predviđeno da se implementacija izvrši fazno t.j. da se postupno sve MZ uključe u organizovan odvoz otpada a paralelno tome da se, u već uključenim, uvodi selektivno prikupljanje otpada na mjestu nastanka.

Sve ove aktivnosti iziskuju određena ulaganja koja u sadašnjosti nemaju svoju ekonomsku opravdanost a svako ulaganje koje ne donosi profit je diskutabilno. Međutim, cilj je da se smanje količine otpada koje se odvoze na regionalnu deponiju jer ćemo na taj način umanjiti troškove prevoza i uplate po toni odloženog otpada (na regionalnoj Doboj 32,00 KM/toni a regionalna deponija u Živinicama cca 57,00 KM/toni). J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica nema dovoljno vlastitih sredstava za realizaciju navedenih aktivnosti ali kandidovanjem projekata, samostalno ili zajedno sa gradom Gračanica, obezbjeđujemo namjenska sredstva koja se implementiraju u obezbjeđenje tehničkih preduslova za realizaciju zadanih ciljeva.

1. Prema usvojenoj Studiji JP Komus d.o.o. u fazama uključuje nove MZ u organizovan odvoz otpada tako da je od ukupno 23 mjesne zajednice na području Grada, 22 mjesne zajednice uključeno u organizovan odvoz otpada. Istovremeno, prilikom podjele računa, naši inkasanti registruju nova domaćinstva i privredne subjekte ostavljaju im poziv za sklapanje ugovora i ukoliko se ne odazovu prijavljujemo ih nadležnoj inspekciji. Na taj način stalno povećavamo broj korisnika i povećavamo procenat uključenosti.

Nakon dobijanja saglasnosti od strane Gradskog vijeća (Broj: 01-19-00193-2022, Broj akta:01DT-001, od 14.01.2022. godine) na Odluku o načinu obračuna i cijeni usluga sakupljanja i odvoza kućnog komunalnog otpada sa područja grada Gračanica, broj: 01/3-842-1/21 od 24.09.2021. godine, računi za odvoz komunalnog otpada su dostavljani svim vlasnicima ili korisnicima stambenog prostora na području grada gdje ima organizovan odvoz otpada. Na ovaj način uključenost je povećana na 89% sa tendencijom povećanja.

Kroz različite projekte stvorili smo preduslove za naše korisnike da razvrstavaju „kućno smeće na ono koje se može ponovo koristiti i ostalo kućno smeće“ što će rezultirati smanjivanjem količine otpada koja se odlaže na gradskoj deponiji kao i da u budućnosti smanjimo troškove prevoza i odlaganja otpada na regionalnoj deponiji. To smo realizovali podjelom kanti za komunalni otpad i vreća za ambalažni otpad individualnim domaćinstvima kao i postavljanjem reciklažnih ostrva u stambena naselja i na javne površine.

2. Angažovali smo se na rješavanju problema gradske deponije i obezbjedili sve preduslove za pristupanje njenoj sanaciji (obezbjeđen Plan prilagođavanja, Idejni projekat sanacije, Glavni projekat sanacije, Građevinska dozvola i dr.). Zahvaljujući tome započelo se sa izgradnjom objekata potrebnih za prelazak na regionalni koncept odlaganja otpada: izgrađena je pretovarna stanica, nabavljen kamion tegljač i dvije poluprikolice za prevoz otpada do regionalne deponije, izgrađen objekat za sortirnicu. I dalje nastavljamo da iznalazimo sredstva za realizaciju Glavnog projekta pri čemu je planirana nabavka opreme za sortiranje - sortirnice i izgradnja reciklažnog dvorišta a i sama sanacija deponije je

stavljena kao jedan od prioriteta strateških ciljeva ali pošto zahtijeva velika finansijska sredstva mora se pronaći izvor finansiranja. Projekat sanacije deponije „Grabovac” je kandidovan u Program javnih investicija Federacije BiH i nakon razlaganja i odbrane značaja projekta pred komisijom, ustanovljeno je da imamo sve predispozicije da nam sredstva za tu namjenu budu odobrena.

Odvoz komunalnog otpada iz domaćinstava

Prema definiciji, komunalni otpad je otpad iz domaćinstva, kao i drugi otpad koji zbog svoje prirode ili sastava je sličan otpadu iz domaćinstva. J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica vrši odvoz i deponovanje otpada od strane fizičkih i pravnih lica na području grada Gračanica. Odvoz se vrši iz 22 mjesne zajednice i to: Gračanica, Pribava, Gornja Lohinja, Donja Lohinja, Donja Orahovica, Miričina, Piskavica, Soko, Malešići, Škahovica, Babići, Stjepan Polje, Lendići, Rašljeva, Gornji Doborovci, Doborovci, Vranovići, Trnovci, Prijeko Brdo, Džakule, Buk i Gornja Orahovica a broj korisnika po mjesnim zajednicama na dan 31. 12. 2025. godine je dat u Tabeli 3.

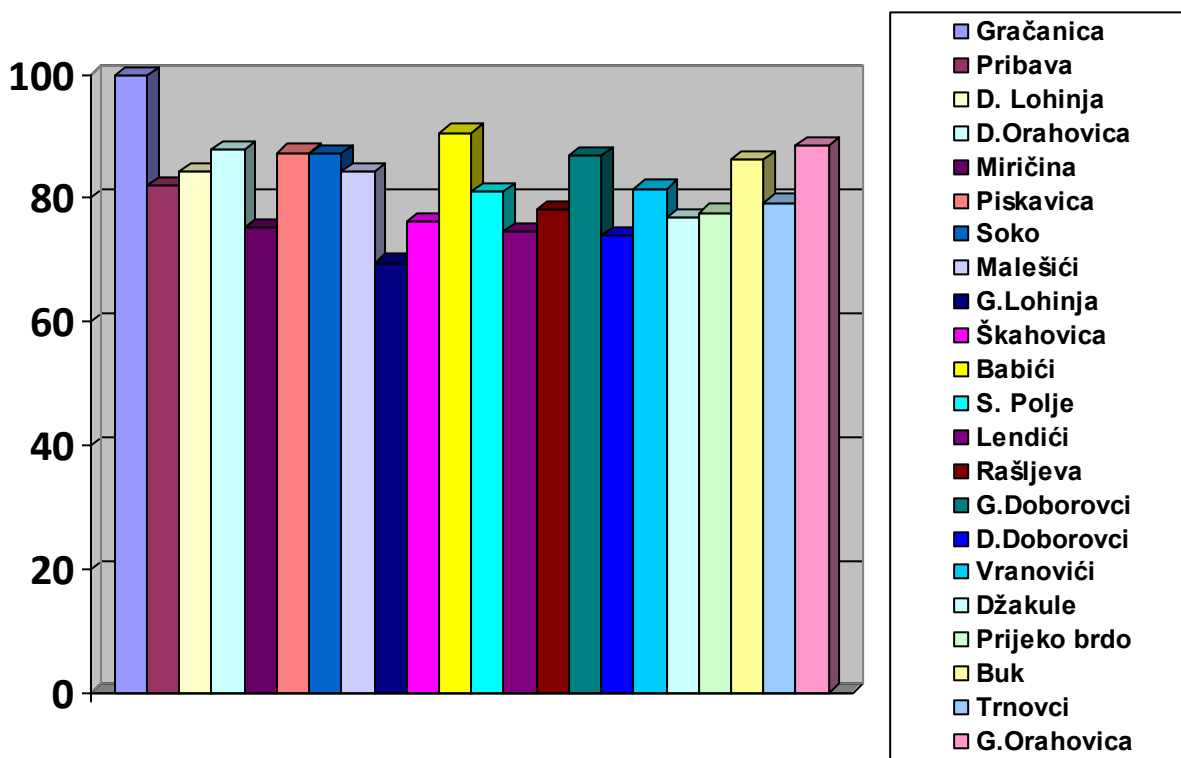
Tabela 3.: Tabela korisnika usluga odvoza otpada po mjesnim zajednicama sa 31.12.2025. godine

Red. broj	Naziv mjesne zajednice	Površina u km2	Broj stanovnika	Broj domaćinstava	Broj korisnika	% Uključenosti	Broj nepotpisanih ugovora
1	Babići	8,23	2.096	651	590	90,63	61
2	Donja Lohinja	8,57	1.266	386	325	84,20	61
3	Donja Orahovica	15,11	4.243	1.426	1255	88,01	171
4	Gračanica	19,18	13.400	4.767	4.864	102,03	-97
5	Malešići	11,66	3.100	842	710	84,32	132
6	Miričina	8,33	2.410	797	600	75,28	197
7	Piskavica	5,62	788	151	132	87,42	19
8	Pribava	4,29	2.213	687	563	81,95	124
9	Soko	9,55	1.889	486	424	87,24	62
10	Stjepan Polje	10,94	3.667	1077	874	81,15	203
11	Gornja Lohinja	10,74	147	46	32	69,57	14
12	Lendići	3,82	265	51	38	74,51	13
13	Rašljeva	7,23	757	229	179	78,17	50
14	Škahovica	8,11	1.546	366	279	76,23	87
15	Gornji Doborovci	12,32	2.008	175	152	86,86	23
16	Donji Doborovci			451	333	73,84	118
17	Vranovići	5,15	1.052	277	226	81,59	51
18	Džakule	17,25	1129	351	270	76,92	81
19	Prijeko Brdo	6,36	402	157	122	77,71	35
20	Buk		375	87	75	86,21	12
21	Trnovci		737	208	165	79,33	43
22	Gornja Orahovica	11,03	1857	585	518	88,55	67
	UKUPNO:	204,27	45.347	14.253	12.726	89,29	1.460

Napomena:

1. Podaci o broju stanovnika i domaćinstava uzeti iz Preliminarnog izvještaja o popisu stanovništva 2013. godine i po popisu naših inkasanata
2. Zbog nepoznavanja površine novoosnovanih MZ od ukupno 219,5 km² je umanjeno za MZ Lukavicu ili 15,226 km² = 204,27 km²

Procentualan iznos korisnika usluga J.P. «Komus» d.o.o. po mjesnim zajednicama prikazan je na grafikonu:

Prema zadnjem zvaničnom popisu iz 2013. godine Grad Gračanica ima 48.393 stanovnika i 15.136 domaćinstava pa prema tome ovom uslugom je pokriveno 94% stanovništva (Tabela 4.).

Tabela 4.: Pokazatelji pokrivenosti pružanja usluga odvoza otpada sa 31.12.2025.godine

POVRŠINA OPĆINE km ²	219,5
UKUPAN BROJ STANOVNIKA OPĆINE	48.393
UKUPAN BROJ DOMAĆINSTAVA	15.136
BROJ DOMAĆINSTAVA OBUHVAĆEN USLUGOM	14.253
POKRIVENOST TERITORIJE USLUGOM (204,27x100/219,50)	93%
PROCENAT STANOVNIKA OBUHVAĆENIH USLUGOM - POKRIVENOST STANOVNIŠTVA GRADA (45.347x100/48.393)	94%
PROCENAT DOMAĆINSTAVA OBUHVAĆENIH USLUGOM -POKRIVENOST DOMAĆINSTAVA (14.253x100/15136)	94%
PROCENAT KORISNIKA USLUGA NA PODRUČJU OBUHVAĆENOM SA USLUGOM ODVOZA OTPADA (12382x100/14.253)	89,29%

Povećanje procenta uključenosti postignuto je dobijanjem saglasnosti od strane Gradskog vijeća na Odluku o načinu obračuna i cijeni usluga sakupljanja i odvoza kućnog komunalnog otpada sa područja grada Gračanica na osnovu koje se računi za odvoz komunalnog otpada dostavljaju svim vlasnicima ili korisnicima nekretnine na području gdje ima organizovan odvoz otpada. Na ovaj način uključenost domaćinstava je povećana na 89% sa tendencijom povećanja. Ujedno su evidentirani socijalni slučajevi koji prema Pravilniku o subvencioniranju dijela troškova komunalnih usluga vodosnabdijevanja i odvoza komunalnog otpada (Broj: 02-31-04675-2022) ostvaruju pravo na subvencioniranje. Za ove slučajeve se planiraju sredstva u budžetu Grada.

Razlika do 100% uključenosti se može odnositi na zastarjelost popisa domaćinstva (2013. godine) ili u jednom stambenom prostoru u individualnim domaćinstvima živi više porodica (što je nama teško utvrditi) a registrovano je samo jedno domaćinstvo.

Ograničavanjem količine odvoza komunalnog otpada na 120 litarsku kantu po trenutnoj cijeni odvoza a da se dodatna količina otpada plaća sa 2 KM po vreći uspjeli smo jednim dijelom naplatiti odvoz ukoliko ima više korisnika u objektu a ujedno smo stimulisali korisnike da odvajaju ambalažni otpad u besplatne vreće i koje će im se besplatno odvoziti. Cilj je da se smanje količine otpada koje se odvoze i odlažu trenutno na regionalnoj deponiji u Doboju (Slika 2.).

Još uvijek imamo problema kod utvrđivanja korisnika ili vlasnika stanova u zgradama sa kolektivnim stanovanjem. Samo u onim zgradama koje imaju „upravitelja“ mi možemo registrovati sve korisnike i redovno unositi izmjene. Isti takav problem imamo u novim stambenim jedinicama sa kolektivnim stanovanjem jer nismo u toku koliko je stanova prodato i useljeno ni ko su vlasnici.

Cijena odvoza otpada za domaćinstva je 10,00 KM i primjenjuje se od februara 2022. godine. Definisana je Odlukom o načinu obračuna i cijeni usluga sakupljanja i odvoza kućnog komunalnog otpada sa područja grada Gračanica, broj: 01/3-842-1/21 od 24.09.2021. godine, na koju je Gradsko vijeće dalo svoju saglasnost 14.01.2022. godine (Broj: 01-19-00193-2022). Ovom odlukom je definisano šta spada a šta ne u kućni komunalni otpad, ko su obveznici ove usluge, uslovi vršenja usluge, da su korisnici dužni razdvajati otpad i druge obaveze korisnika i pružaoca usluge.

Za prikupljanje komunalnog otpada individualna domaćinstva koriste tipske kante zapremine 80-120 litara te vreće iste zapremine (Slika 2).

Slika 2: Uređen sistem odvoza otpada

Slika 3: Građevinski otpad

Veliki problem nam predstavljaju korisnici koji ne shvataju definiciju komunalnog otpada i način odvoza nego u kante za komunalni otpad odlažu šljaku, građevinski otpad, biljni otpad i sl. ili pored kante naredaju dodatni otpad u rasutom stanju koji naši ranici nemaju obavezu utovariti (Slike: 3, 4 i 5).

Ova vrsta otpada zahtijeva vanredan odvoz ili uključivanje u odvoz šljake od centralnog grijanja koja se vozi odvojeno od komunalnog otpada.

Slika 4: Šljaka

Slika 5: Biljni otpad

U kolektivnom stanovanju za odlaganje komunalnog otpada većinom se koriste kontejneri 1100 litara (hajfišeri) a njihova lokacija i broj, stanje kontejnera, broj korisnika i način odvoza dat je u Tabeli 5.:

Tabela 5.: Broj kontejnera 1100 litara (hajfišera) i njihovo stanje sa 31.12.2025. godine

R.b.	Lokacija	kom	Stanje kontejnera	Broj korisnika	Odvoz
1	Naselje iza opštine	3	Pocinčani – zadovoljavajući	48	Sedmični
2	Naselje Jug	2	Pocinčani - zadovoljavajući	32	Sedmični
3	Zgrada Mirna-Jug	2	Plastični - zadovoljavajući	40	Sedmični
4	Zgrade Hadžistevići	1	Pocinčani - zadovoljavajući	24	Sedmični
5	Stambeni objekat –BKC	2	Pocinčani – zadovoljavajući	5	Sedmični
6	Naselje Ritašići	1	Pocinčani - zadovoljavajući	20	Sedmični
7	Naselje Bazen	7	2 Pocinčani – za zamjenu 5 Pocinčani- zadovoljavajući	70	Sedmični
8	Zgrada Mirna kod Alhosa	1	Pocinčani - za zamjenu	23	Sedmični
9	Naselje Luke	10	Pocinčani - zadovoljavajući	138	Sedmični
10	Naselje Malta	2	1 Pocinčani - za zamjenu	28	Sedmični

			1 Pocinčani - zadovoljavajući		
11	Zgrada Džambo –Kotoruša	3	Pocinčani – za zamjenu	43	Sedmični
12	Zgrada Mirna- Varoš 3 Trepanići	2	Pocinčani - zadovoljavajući	16	Sedmični
13	Zgrada Mirna –Rampa	1	Plastični – za zamjenu	13	Sedmični
14	Zgrada Sagra – Čiriš	2	Pocinčani - zadovoljavajući	21	Sedmični
15	Zgrada – Kifla	(4)	Nema posude za odlaganje otpada	38	Sedmični
16	Zgrada Mirna - Varoš 1 i 2	3	Pocinčani - zadovoljavajući	23 + 23	Sedmični
17	Ritašići-zgrada Širbegović	2	Pocinčani - zadovoljavajući	28	Sedmični
19	Zgrada – Alhos	1	Pocinčani - zadovoljavajući	15	Sedmični
20	Zgrada Sagra – Koričanka LA i LB	3	Pocinčani - zadovoljavajući	73	Sedmični
21	Zgrada Radius – Varoš	2	Plastični - zadovoljavajući	29	Sedmični
22	Zgrada Mirna – kod dvorane	1	Pocinčani - zadovoljavajući	25	Sedmični
23	Zgrada kod II Onovne škole	1	Pocinčani - zadovoljavajući	7	Sedmični
24	Zgrada Kapetanuš	2	Plastični - zadovoljavajući	39	Sedmični
25	Zgrada Kovačnica-Bos. kraljeva	4	Novi pocinčani	79	Sedmični
26	Zgrada Džambo-Lipa, Patr. lige	3	Novi plastični	68	Sedmični
27	Zgrada Sagra LC	3	Novi pocinčani	12	Sedmični
28	Zgrada Mirna 4 – H. Gmajnera	1 1	Novi pocinčani Plastični - zadovoljavajući	17	Sedmični
29	Zgrada Sagra - Skver	1	Novi pocinčani	14	Sedmični utovar
30	Mirna – kod elektroposlovnice	2	Nova pocinčana	25	Sedmični utovar
31	Zgrada Malezijka Sagra u Malezijskoj	4	Nova pocinčana	106	Sedmični utovar
32	Zgrada Variplast-Korić Han	2	Nova pocinčana	43	Sedmični utovar
33	Zgrada Zeka kod dvorane	1	Novi pocinčani	27	Sedmični utovar
	UKUPNO:	76	Novih 21 Za zamjenu 9 Zadovoljavajući 47 Nedostaje (4)		

Stanje kontejnera u stambenim naseljima je zadovoljavajuće izuzev 9 kontejnera koji su za zamjenu i zgrade Kifla gdje stanari još uvijek nisu riješili lokaciju i nabavku kontejnera za svoju stambenu jedinicu pa trenutno svoj otpad odlažu na tri lokacije: u kante od 120 l na dva ulaza, kontejner na pijaci i u Riječkoj u kontejner za otpad sa javnih površina. Članom 156. Odluke o

komunalnom redu („Sl. Glasnik Grada Gračanica“ broj: 1/20) definisano je da posude za komunalni otpad nabavljaju i održavaju korisnici usluga a za novoizgrađene objekte i novootvorene poslovne prostore to čini investitor, odnosno korisnik (kako je definisano njihovim ugovorom). Problem je što se ne nabavi dovoljan broj kontejnera (jedan kontejner 1100 litara može zadovoljiti potrebe 10 domaćinstava) tako da u stambenim naseljima često bude više otpada oko kontejnera nego u njemu (slika 6 i 7).

Drugi problem je što se prilikom projektovanja stambenog naselja ne planira površina za postavljanje posuda za odlaganje otpada koje brojem i dimenzijom odgovaraju broju stambenih i poslovnih jedinica (Sagra-Čiriš, Džambo-Stubo i sl.) tako da stanari nemaju mogućnost postavljanja posuda ili ih postavljaju na javnoj površini.

Pored kontejnera od 1100 litara u stambenom naselju Grades, zgrade Vega, zgrada Džambo - Stubo i Kapetanuša (dogradnja) opredijelili su se za tipske kante.

Slika 6: Nedovoljan broj kontejnera

Slika 7: kontejneri za zamjenu

Pošto u svim stambenim naseljima ima reciklažno dvorište, samim odvajanjem otpada stanari bi smanjili količine u kontejnerima za komunalni otpad i ovaj broj posuda bi bio dovoljan ali oni to ne čine.

Da bi riješili probleme sa stanarima kolektivnog stanovanja neophodno je primjeniti zakon i izvršiti imenovanje upravitelja koji bi redovno dostavljali spiskove vlasnika/korisnika stambenih prostora a u rješavanje nabavke novih posuda za odlaganje otpada u stambenim naseljima mora se uključiti i inspeksijska služba.

Na regionalnu deponiju neće se prihvatati šljaka od centralnog grijanja, građevinski otpad, kabasti otpad, animalni otpad a naši korisnici to i dalje odlažu u kante za komunalni otpad ili pored kante što naši radnici nemaju obavezu utovariti. Zbrinjavanje ovih vrsta otpada se vrši odvojeno od kućnog otpada.

Korisnici koji imaju individualno centralno grijanje uključuju se u odvoz šljake od centralnog grijanja koja se vozi odvojeno od komunalnog otpada, za građevinski i kabasti otpad vršimo vanredan odvoz uz mogućnost zakupa kontejnera za utovar, a animalni otpad se neškodljivo zbrinjava samo po nalogu inspekcije.

Biljni otpad koji naši korisnici ostavljaju u vrećama (voće i povrće, trava i sl.) ili u rasutom stanju pored kanti (granje, i sl.) naši radnici nisu obavezni utovariti jer biljni otpad ne želimo voziti i plaćati 32-57 KM po toni odlaganje na regionalnoj deponiji. Iz tog razloga smo obezbijedili parcelu na gradskoj deponiji gdje svi korisnici mogu besplatno dovući i odložiti ovu vrstu otpada. U narednom periodu želimo da stvorimo preduslove za nabavku kompostera ili kanti za biljni otpad koje bi podijelili korisnicima a uveli raspored odvoza za ovu vrstu otpada.

Odvoz otpada iz privrednih subjekata

Broj korisnika privrednih subjekata nije zadovoljavajući jer znamo da ih na području grada ima daleko više.

Ukupan broj ugovora o odvozu i deponovanju otpada sa pravnim licima je 848 a njihov broj i način odvoza je dat u Tabeli 6. Od ukupnog broja ugovora imamo:

- 697 ugovora o odvozu i deponovanju otpada kod kojih se obračun naknade vrši na osnovu zone odvoza, djelatnosti i površine korisnog prostora korisnika,
- 70 ugovora za odvoz „po pozivu“ za hajfišere (1100 litara) i
- 81 ugovora za odvoz „po pozivu“ za kontejnere (5 m³).

Tabela 6.: Korisnici usluga – pravna lica po MZ sa 31.12.2025. godine

<i>r/b</i>	<i>Mjesna zajednica</i>	<i>Mjesečne fakture</i>	<i>Odvoz hajfišera</i>	<i>Odvoz kontejnera</i>
1.	Babići	12	1	1
2.	Donja Lohinja	23	4	6
3.	Donja Orahovica	41	1	2
4.	Gračanica	446	49	62
5.	Malešići	16	-	1
6.	Miričina	21	2	1
7.	Piskavica	4	-	-
8.	Pribava	37	6	1
9.	Soko	8	-	1
10.	Stjepan polje	40	6	7
11.	Gornja Lohinja	-	-	-
12.	Lendići	-	-	-
13.	Rašljeva	1	-	-
14.	Škahovica	9	-	1
15.	Gornji Doborovci	3	-	-
16.	Doborovci	12	1	-
17.	Vranovići	4	-	-
18.	Džakule	7	-	-
19.	Prijeko Brdo	1	-	-
20.	Buk	1	-	-
21.	Trnovci	3	-	-
22.	Gornja Orahovica	8	-	-
23.	Lukavica	-	-	1
Ukupno:		697	70	81
Ukupno:		848		

Do sad je praksa bila da naši inkasanti uruče poziv za potpisivanje ugovora sa rokom u kome to trebaju učiniti a nakon isteka roka, spisak privrednih subjekata koji nemaju potpisan ugovor, dostavljamo inspekcijskoj službi. Nakon toga nemamo povratnu informaciju da li su platili kaznu i koji je slijedeći korak u poduzimanju sankcija protiv njih. Smatramo da nije dobro ukoliko takvi jednokratno plate kaznu nego da ih treba kažnjavati sve dok ne ispune svoju zakonsku obavezu.

Da bi izbjegli ovako nizak procenat uključivanja privrednih subjekata prijedlog je da se prilikom izdavanja Rješenja o obrtu da rok za potpisivanje ugovora odvozu otpada i inspekciji dostavi jedan primjerak Rješenja kako bi nakon isteka roka inspekcija mogla poduzeti zakonske mjere ili da se prilikom izdavanja upotrebne dozvole priloži predugovor za odvoz otpada koji bi nakon otpočinjanja rada automatski prešao u ugovor.

Određeni korisnici u toku svog poslovnog djelovanja vrše promjenu u načinu odvoza otpada (umjesto kontejnera 1100 litara prelaze na kontejner 5m³ i obratno) ali uključivanje novih korisnika je otežano.

Privredni subjekti koji nisu potpisali ugovor o odvozu otpada svoj otpad zbrinjavaju na nedozvoljen način i to najčešće odlaganjem opada u kontejnere za ulični otpad i one koji su postavljeni za korisnike iz ulice Alije Izetbegovića. Moramo sankcionisati ovakvo zbrinjavanje otpada jer želimo da nam grad bude čist i bez „gradskih divljih deponija“.

Cijena usluga odvoza i deponovanja otpada za privredne subjekte je definisana Odlukom o utvrđivanju cijena usluga odvoza i deponovanja komunalnog otpada za privredne subjekta, broj:01/3-156/24 od 09.02.2024. godine koja se primjenjuje od 01.03.2024. godine i za svakog korisnika se utvrđuje na bazi:

- Broja odvoza (I ili II zona) ,
- Djelatnosti korisnika (X kategorija)
- Površine korisnog prostora korisnika
- Po vrsti posude: kontejneri 1,1 m³ i 5 m³ - odvoz po pozivu, minimalno jednom mjesečno po rasporedu odvoza.

Kalkulacija za ovaj cjenovnik je uzela u obzir cijenu po toni odlaganja otpada (32 KM) i odvoz otpada na deponiju u Doboj a ukoliko dođe do odvoza u Živinice, zbog povećanja troškova odvoza i cijene po toni (57 KM) ovaj cjenovnik će se mijenjati i cijene će se povećati.

Zbog stanja ploča i ograničavanja tonaže vozila koje može ući u ulicu Alije Izetbegovića imali smo problem odvoza otpada od privrednih subjekata iz te ulice. Da bi to riješili nabavili smo kontejnere 1,1 m³, postavili ih u jednosmjerne ulice pored centralne ulice, obavijestili privredne subjekte iz Ulice Alije Izetbegovića gdje mogu odlagati svoj otpad a odvoz se vrši svako jutro prije nego što građani krenu na posao da se ne bi stvorili zastoji u saobraćaju. Nažalost, naši građani te kontejnere koriste za zbrinjavanje svih vrsta otpada (građevinskog, animalnog, krupnog i dr.) i tako prave mini divlje deponije u gradu (Slika 8 i 9). Ovaj problem moramo sistemski riješiti. Bilo da postavljanjem kamera, dežurstvima naših radnika ili komunalnih redara evidentiramo registracije vozila ili same počinitelje, nakon toga da inspekcija i policija sankcionišu počinitelje (svako u svojoj nadležnosti) ili da na drugi način riješimo odvoz otpada iz ulice Alije Izetbegovića.

Slika 8: Kontejneri na Keju

Slika 9: Kontejneri u ulici 22. Divizije

Raspored odvoza komunalnog otpada

Odvoz komunalnog otpada iz domaćinstava se vrši jednom sedmično kamionima ili traktorom u ulicama i sokacima gdje odvoz nije moguće izvršiti kamionima a po ustaljenom rasporedu (Tabela 7.). U određenim nepristupačnim područjima za odvoz komunalnog otpada moramo dodatno angažovati kedi ili kombi. U tom slučaju troškovi odvoza se znatno povećavaju i što prije moramo pronaći alternativno rješenje koje će zadovoljiti naše korisnike (da ne iznose daleko svoj otpad) a i da mi smanjimo troškove angažovanja dodatnog vozila i radnika.

Tabela 7.: Raspored odvoza komunalnog otpada

RASPORED ODVOZA KOMUNALNOG OTPADA – KAMION (kombi i kedi)	
DAN	NASELJA I ULICE
Ponedjeljak	I posada: Centar, Pribava – od kovačnice do Donje Lohinje, II posada: Sarajevska, Bazen, Javor, Lendići, Dedinje, Čiriš, Patkovača III posada: Stjepan polje IV posada: Stjepan polje – magistrala, Donja i Gornja Lohinja
Utorak	I posada: Centar, Braće Alića, Mejdanić, Šemsekadina, Riječka, Bosanskih kraljeva, Pribava – od kovačnice do Hajdarovca II posada: M. Ahmedbegovića, Lipa, Obdanište, Drijenča, Patriotske lige – do stadiona Bratstvo III posada: Doborovci, Industrijska zona IV posada: Džakule, Trnovci, Prijeko Brdo, Buk
Srijeda	I posada: Centar, Mahmutovac, Drafnići do harema, Trepanići, Ritašići, Pored rukometnog igrališta do Paba, Armije RBiH, iza opštine II posada: Patriotske lige – od stadiona Bratstvo, Korića Han, Gračaničkih Gazija, Hajdarovac III posada: Babići IV posada: Škahovica, Piskavica, Bajbagina
Četvrtak	I posada: Centar, Stubo, Potok mahala, Soko II posada: Luke, Varoš, Malta, Podgaj, Dječije selo, Pašalići III posada: Malešići

	IV posada: Drafnići od harema do Motke, Vranovići
Petak	I posada: Miričina II posada: Donja Orahovica -dio III posada: Rašljeva, Donja Orahovica - dio IV posada: Centar, Donja Lohinja, Gornja Lohinja,
Subota	I posada: Centar,
RASPORED ODVOZA KOMUNALNOG OTPADA – TRAKTOR	
DAN	ULICE I SOKACI
Ponedjeljak	Dudić, Ibrahim-bega Pašića, Drijenča, Gajevi, Bulakov sokak, Gornji Javor, Braće Fazlića, Bahići, Ališevići, Kulina bana, Korić Han -sokak, Lendići – dio
Utorak	Vedada Đonlića, Klobodanovića, Nova naselja na Bazenu, Trepanići-sokaci, Kamenita voda, Mustajbašići, Bijela polja, Pašalići, S.Elezara-Klanac
Srijeda	Soljanuša, S.Polje –sokak, Tuleg, Mejdan, Šehitluci, M.S.Mašića, Kovačka, Stubljanska strana, Hurije

Odvoz otpada iz privrednih subjekata vrši se po istom rasporedu uz određene dopune i to:

- U I zoni (užem centru grada) odvoz se vrši svakim radnim danom (i subotom) i to rano ujutro u terminu od 5-6,30h kako bi se izbjegle gužve i zastoji u jednosmjernim ulicama a po potrebi vršimo i drugo pražnjenje u toku dana.
Pošto naš kamion za odvoz otpada zbog svoje težine ne može ulaziti u pješačku zonu ulice Alije izetbegovića, za komunalni otpad privrednih subjekata iz ove ulice, postavili smo 6 kontejnera 1100 litara u jednosmjernim ulicama Kej i 22. Divizije. Pored toga sve korisnike smo obavijestili da u hajfišere ne odlažu kabasti otpad ni ambalažu nego to 2 puta sedmično odvozimo kombijem. Ovaj broj kontejnera i dodatni odvoz ambalaže u potpunosti zadovoljava potrebe korisnika u Centru ali imamo nesavjesne korisnike iz drugih reona koji svoj otpad odlažu na ovim lokacijama. Češćim odvozom pokušavamo spriječiti stvaranje divljih deponija oko ovih kontejnera a namjeravamo koristiti video-nadzor kako bi se sancionisali sve oni koji takvim načinom naš grad čine neurednim.
- U II zoni (ostalim dijelovima grada) odvoz se vrši jednom sedmično. U ovoj zoni korisnici mogu sami odabrati koje tipske posude najbolje odgovaraju količinama i vrstama otpada koje imaju u svojoj djelatnosti (vreće, kante 80-120 litara, kontejneri 1100 litara i sl.) a zadovoljavaju i režim odvoza.
- Pored navedenog, u II zoni imamo korisnike koji su se opredijelili za nabavku kontejnera 1100 litara (hajfišera) ili kontejnera 5 m³ i odvoz otpada se vrši «po pozivu» a najmanje jednom mjesečno po rasporedu odvoza iz tog reona.

Odvoz krupnog otpada

U skladu sa članom 164. Odluke o komunalnom redu Grada Gračanica (Sl.glasnik Grada Gračanica br.1/20) izvršen je odvoz krupnog otpada iz domaćinstava.

U MZ Gračanica i MZ Pribava krupni otpad se odvozio u periodu od 19.03. do 21.04.2025.godine. Postavljani su kontejneri na nekoliko lokacija po kvartovima a njihov odvoz se vršio po rasporedu odvoza koji je objavljivan putem sredstava javnog informisanja – radio Gračanica i na Web stranici preduzeća (slika 10. i 11.)

Odvučeno je ukupno 116 kontejnera krupnog otpada a otpad rasut oko kontejnera utovaran je u kamion autosmečar i kiper.

Slika 10: Krupni otpad

Slika 11: Krupni otpad

Iako je u ove kontejnere zabranjeno odlaganje otpadnog građevinskog materijala i šljake nego se njihov odvoz reguliše vanrednim odvozom na deponiju ili ugovorom o odvozu šljake za sezonu, imamo situacije da velike količine ove vrste otpada završava u ili oko kontejnera za krupni otpad.

Iz ostalih mjesnih zajednica odvoz krupnog otpada izvršili smo u periodu od 06.09. do 17.10.2025. godine. Raspored odvoza je takođe objavljen putem sredstava javnog informisanja – radio Gračanica, na Web stranici preduzeća a dodatno smo telefonski i putem e-maila obavijestili predsjednike Vijeća MZ da i oni poduzmu mjere obavještavanja svojih mještana o terminu i načinu odvoza krupnog otpada. U jedan dio mjesnih zajednica su se postavljali kontejneri a drugim su korisnici kabasti otpad odlagali ispred svog objekta a odvoz se vršio sa kamionom kiperom. Na utovaru je angažovano 4 radnika i po potrebi utovarivač. U 2025. godini odvučeno je ukupno 209.696 kg Krupnog otpada.

Odvoz šljake od centralnog grijanja

Ova usluga je dobrovoljna i sa korisnicima se prije svake grejne sezone potpisuje novi ugovor za tu sezonu. Pored individualnih domaćinstava ova usluga se vrši i zgradama sa

kolektivnim stanovanjem koje imaju zajedničko grijanje kao i privrednim subjektima sa ovim načinom grijanja.

Pružanje ove usluge traje od 30.11. do 30.04. naredne godine a cijena odvoza šljake od individualnih domaćinstava za grejnu sezonu iznosi 132,00 KM i plaća se u ratama zajedno sa odvozom komunalnog otpada, a kod privrednih subjekata cijena zavisi od kapaciteta peći i kreće se od 132,00 KM do 500,00 KM. U ovoj grejnoj sezoni imamo 104 ugovora za odvoz šljake od građana i 5 ugovora sa privrednim subjektima i kolektivnim stanovanjem koji imaju peći sa većim kapacitetom. Broj korisnika se svake godine smanjuje zbog prelaska korisnika na gradsko grijanje ili pelet.

Obaveza korisnika je da šljaku odvajaju u posebne posude (1/2 bačve sa poklopcem ili u vreće) a odvoz se vrši prema datom rasporedu (Tabela 8.):

Tabela 8.: Raspored odvoza šljake

DANI	ULICE I SOKACI
Ponedjeljak	Stubo, Dudić, Japaga, Ibrahim bega Pašića, Muslimanskih Brigada, Sokak Nedže Gope, Drijenča, Gajevi, Šehidski sokak, Drijenča prema Kujsi, Bulakov sokak, Braće Fazlića i Lendići dio, Gornji Javor, Bahići, Nurkića sokak, Mejdan.
Utorak	Potok mahala, Adema Alica, Sarajevska, Bazen, Javor, Osmana Mehića Tucka, Muse Ćazima Ćatića, Vedada Đonlića, Mustafe Rešidbegovića, Gornji Čiriš, Patkovača, Malkića Sokak, 25 maja, Mejdan Džedin sokak (obdanište), Mehmeda Ahmedbegovića, Obučarska, Muslimanska.
Srijeda	Crni put, Crni put (sokaci), Hurije, Seljanuša, Muhameda Mašića, Kovačka, Stubljanska strana, Bosanskih kraljeva, Riječka, Mehmeda Spahe, Šehidska, Hajrudina Džebe Bajbage, Grabovac, Stjepan Polje(Bare), Patriotska liga, Branka Vaića(dvorana), Taksima Šuše, Viteška, Lipa, Vakufska, Mula Dedina, Braće Suman, Tuleg.
Četvrtak	Mejdanić, A.Šiljića, Hazima Vikala, Hadžikadijina, 111. Gračaničke brigade, Trepanići, Trepanići - sokaci, Bosanska, Hadžistevići, Varoški potok, Podgaj, Podrinjska, Varoš, Kotoruša, Lukavički sokak, Brčanska Malta, Lepar, Pašalići, Mula Mustafe Bašeskije, Ritašići, Škahovica-dio (Veseli brijeg)
Petak	Živkov sokak, Ališevići (ispod Osmjeha sokak desno), Trepanići sokak desno, Bosanska, Alije Đerzeleza (Drafnići), Gojsalići, Kamenita voda, Mustajbašići, Halilovići, dio Varoši - sokaci, Hajdarovac, Pribava, Klanac, Drama.

Selektivno odvajanje otpada

Uvođenje selektivnog odvajanja otpada započeli smo 2013. godine i postali prva Općina u Federaciji koja je uvela prikupljanje ambalažnog otpada na mjestu nastanka. To smo ostvarili na različite načine:

a) Podjelom tipskih zelenih kanti od 120 litara za komunalni otpad i vreća (žutih i plavih) za ambalažni otpad omogućili smo našim korisnicima individualnim domaćinstvima da se aktivno uključe u projekat odvajanja otpada na mjestu nastanka (slika 12.)

Sve mjesne zajednice su obuhvaćene ovom uslugom i do 31.12.2025.godine 10.863 korisnika je potpisalo ugovor sa JP „Komus“ d.o.o Gračanica kojim se obavezuju da će komunalni otpad odlagati u tipske kante, a ambalažni otpad u vreće koje ćemo im i dalje redovno dostavljati sistemom „pune za prazne“.

Ove vreće se prikupljaju kamionima, jednom mjesečno prema ustaljenom rasporedu odvoza datom u Tabeli 9:

Tabela 9.: Raspored odvoza ambalažnog otpada

DAN	MJESNE ZAJEDNICE
Prvi radni PONEDJELJAK u mjesecu	MZ Gračanica: Centar, Luke, Riječka, Ritašići, B. Kraljeva, Stubo, Dudić, P.Mahala, Soljanuša, Straževac, Mejdanić, Drafnići, Varoš, Malta, Pašalići, Armije RBiH
Prvi radni UTORAK u mjesecu	MZ Gračanica: Javor, Bahići, Lendići, Čiriš, Lipa, Patriotske lige, Lipinac, H.DŽ. Bajbage, Grabovac, Gračaničkih gazija, Hajdarovac, Industrijska zona
Prva radna SRIJEDA u mjesecu	MZ Pribava, MZ Donja Lohinja, MZ Gornja Lohinja, MZ Piskavica, MZ Babići
Prvi radni ČETVRTAK u mjesecu	MZ Malešići, MZ Stjepan Polje
Prvi radni PETAK u mjesecu	MZ Donja Orahovica, MZ Rašljeva, MZ Miričina, MZ Gornja Orahovica
Prva radna SUBOTA u mjesecu	MZ Doborovci, MZ G. Doborovci, MZ Soko, MZ Škahovica, MZ Vranovići, MZ Prijeko Brdo, MZ Džakule, MZ Trnovci i MZ Buk

Pored dostavljanja kanti i vreća našim korisnicima se dostavljaju i afiše sa obrazloženjem „Kako i zašto razdvajati ambalažni otpad“.

Podjela tipskih zelenih kanti od 120 litara za komunalni otpad nastavlja se i u narednoj godini jer nam je cilj da obuhvatimo sve naše korisnike i na taj način zaokružimo ove aktivnosti uvođenja selektivnog odvajanja otpada na mjestu nastanka.

Grad Gračanica je kroz projekat od Fonda za zaštitu okoliša obezbijedio 7300 žutih kanti od 120 litara koje će se podijeliti korisnicima umjesto vreća za ambalažu, dok steknemo uslove i nabavimo opremu za sortirnicu, čijom podjelom će se dugoročno ukinuti trošak za vreće i stvoriti uslovi za bolju kontrolu odložene ambalaže jer korisnici često zloupotrijebe vreće za ambalažu i u njih odvoje komunalni ili drugu vrstu otpada što je radnicima teško utvrditi u zatvorenoj vreći.

Slika 12: Odvajanje otpada na mjestu nastanka - u domaćinstvima

Slika 13: Reciklažna ostrva u manjim stambenim naseljima

b) U manjim stambenim naseljima i onim koji nemaju lokaciju za postavljanje seta kontejnera, postavljena su ostrva za reciklažu od 240 litarskih kanti namjenjenih za odvajanje ambalažnog otpada (slika 13.)

Trenutno imamo 25 kanti raspoređenih na slijedećim lokacijama (Tabela 10):

Tabela 10.: Reciklažna ostrva – kante od 240 litara

	LOKACIJA	PLAVA -papir	ŽUTA -plastika	ZELEN A -staklo	CRNA -limenke	UKUPNO
1	u naselju LUKE	1	1	1	-	3
2	u naselju LUKE	1	1	1	-	3
3	u naselju LUKE	1	1	1	1	4
4	u naselju BAZEN	1	1	1	-	3
5	u naselju HADŽISTEVIĆI	1	1	1	1	4
6	u naselju MALTA	-	1	1	-	2
7	u naselju MALTA	1	1	-	-	2
8	zgrada Sagra - ČIRIŠ	1	1	-	-	2
9	Zelena pijaca	1	1	-	-	2
	UKUPNO:	8	9	6	2	25

c) Na javnim površinama u gradu i u stambenim naseljima postavili smo reciklažna ostrva sa po tri specijalna kontejnera, zapremine 1,1 m³, tz “zvona“ ili kontejnere 1100 litara za odvajanje otpada i to plavo za papir, žuto za PET, tetrapak i limenke i zeleno za staklo (slika 14.i 15.) .

Dosta ovih kontejnera je oštećeno ili potpuno uništeno tako da ćemo morati u narednom periodu planirati njihovu zamjenu.

Slika 14: Reciklažna ostrva – zvona

Slika 15: Set kontejnera u stambenim naseljima

Trenutno imamo 23 reciklažna ostrva sa kontejnerima na slijedećim lokacijama (Tabela 11.):

Tabela 11.: Reciklažna ostrva – „zvona“ i kontejneri 1100 litara

KONTEJNERI 1100 litara – ZVONA					
(plavo za papir, žuto za PET, tetrapak i limenke i zeleno za staklo)					
	LOKACIJA	ŽUTO - plastika	PLAVO - papir	ZELENO - staklo	UKUPNO
1	Mejdanić-kod Asa	1	1	1	3
2	Patriotske lige-Grin	1	1	1	3
3	Naselje JUG	1	1	1	3
4	Ritašići- Širbegović zgrade	1	1	-	2
5	Mirnina - Trepanići	1	1	1	3
6	Džambo - Kotoruša	1	1	1	3
7	Naselje Bazen	1	1	1	3
8	Mirna - JUG	1	1	1	3
9	Stjepan Polje	1	1	1	3
10	Oštećeni za otpis na deponiji	1	1	1	3
	UKUPNO:	10	10	9	29
KONTEJNERI 1100 litara (hajfišeri)					
Bojom (plavo za papir, žuto za plastiku, tetrapak i limenke i zeleno za staklo) i otvorom na poklopcu prilagođeni za odvajanje ambalažnog otpada					
1	Sagra - Korićanka	1	1	1	3
2	Varoš - Mirna I i II	1	1	1	3
3	Trg Malešići	1	1	1	3
4	Naselje Grades	1	1	1	3
5	Mirna - Luke (Dvorana)	1	1	1	3
6	Naselje iza opštine	1	1	-	2

7	Zgrada Sagra -Kovačnica	1	1	1	3
8	Zgrada Džambo - Lipa	1	1	1	3
9	Terme	1	1	1	3
10	Naselje Luke	1	1	1	3
11	Zgrada Variplast	1	1	-	2
12	Zgrada Malezijska	1	1	1	3
13	Miričina	1	1	1	3
14	Gradska uprava	1	1	1	3
15	Oštećeni za otpis na deponiji	1	1	2	4
	UKUPNO:	15	15	14	44

d) Svim odgojno-obrazovnim ustanovama (obdaništu, osnovnim i srednjim školama) obezbijedili smo plavu i žutu kantu zajedno sa vrećama za odvajanje ambalažnog otpada a odvoz prikupljene ambalaže vršimo po pozivu od strane eko sekcije ili u redovnim terminima odvoza ambalažnog otpada (slika 16. i 17.)

Slika 16: Predaja kanti u obdaništu

Slika 17: Predaja kanti u školi H.Kikić

Većina škola je samo preuzela kante i ovom projektu ne daju dovoljno pažnje ili se odvajanje ne vrši nikako. Potrebno je da se nastavno osoblje i ekološke sekcije zaduže da kontinuirano obnavljaju edukacije o razdvajanju otpada prilagođene uzrastu djece.

d) U dijelu deponije Grabovac odvojili smo parcelu za „reciklažno dvorište“ gdje se dovozi, razdvaja i balira prikupljeni ambalažni otpad i dalje isporučuje reciklažnim centrima. Ta parcela je ograđena betonskim stubovima i žičanom mrežom a unutra imamo objekat u kojem je smještena presa, mlin za mljevenje plastike i mala vaga a tu je takođe i nastrešica sa trakom za razdvajanje otpada koja se, zbog obima posla sve manje koristi (slika 18. i 19.)

Slika 18: Inprovizovano „Reciklažno dvorište“

Slika 19: Razdvajanje ambalaže

Ogroman broj vreća dolazi svaki mjesec na reciklažno dvorište što trenutno zaposleni ne mogu sustići razvrstati i balirati pa su se određene količine ambalaže nagomilale, posebno zato što zaposlenici imaju obaveze oko pretovarne stanice i na vaganju ulaza trećih lica na deponiju.

Problem razvrstavanja i baliranja ambalažnog otpada već nekoliko godina rješavamo sezonskim zapošljavanjem uz sufinansiranje Federalnog zavoda za zapošljavanje. U 2025. godini smo zaposlili 8 radnika na period od 6 mjeseci koji su obavljali poslove razdvajanja i baliranja ambalažnog otpada i planiramo isto učiniti u 2026. godini. Još jedna mogućnost je da za angažovanje dodatnog broja radnika za razdvajanje i baliranje ambalaže obezbjedimo donacije od operatera Ekopak d.o.o. Sarajevo.

U tabeli 12. su date količine prikupljenog ambalažnog otpada po rejonima i mjesecima u 2025. godini. Ove količine bi trebale biti daleko veće po broju korisnika koji su potpisali ugovor da će razdvajati otpad, ali oni to ne čine. Posebno je to izraženo nakon omasovljavanja i uključivanja automatski u selektivno odvajanje otpada domaćinstava jer se oni ne pridržavaju obaveza iz ugovora i uputstva iz afiše nego samo potpisuju taj ugovor da besplatno dobiju kantu za komunalni otpad. Pored toga povećava se količina komunalnog otpada u ambalažnom otpadu i u nekim reonima je preko 50% što nam povećava troškove odlaganja otpada.

Ograničavanjem količine odvoza komunalnog otpada po jednom domaćinstvu na 120 litarsku kantu (prema normativima 0.97 kg po stanovniku dnevno) a da se razlika količina otpada dodatno plaća sa 2 KM po vreći stimulisali smo korisnike da odvajaju ambalažni otpad u besplatne vreće koje im se isporučuju i koje će im se besplatno odvoziti i samim tim je došlo do povećanja ambalažnog otpada.

Tabela 3. Ulazne količine ambalažnog otpada po reonima i mjesecima - 2025.

Dan odvoza	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Subota	ZVONA: plastika, papir i staklo	STAKLO kontejner prosjek	Kombi (2 do 3 puta sedmično) - prosjek	ostalo	Mjesečne količine
	Gračanica: Centar, Luke, Riječka, Ritašići, B. Kraljeva, Stubo, Dudić, P.Mahala, Soljanuša, Mejdanić, Drafnići, Varoš, Malta, Pašalići, Armije RBiH	Gračanica: Javor, Bahići, Lendići, Čiriš, Patriotske lige, Lipinac, H.DŽ. Bajbage, Grabovac, Gračaničkih gazija, Hajdarovac, Industrijska zona	Pribava D. Lohinja G. Lohinja Piskavica Babići	Malešići Stjepan Polje	Donja Orahovica Gornja Orahovica Rašljeva Miričina	MZ Doborovci MZ Soko MZ Škahovica MZ Vranovići					
I	1020	1680	3050	1930	1950	1300			900	1000	12830
II	3020	2430	1630	1900	1670	3090	480		800	890	16110
III	2630	2580	1920	1420	2260	1810			1300		13920
IV	3320	2890	1480	1980	3140	3390	860		1300		18360
V	3450	3870	2540	2540	3290	2771			1300		19761
VI	2320	2600	1850	2060	2939	2550	790		1300	170	16579
VII	3320	3210	2480	2470	3390	3810		1000	1300		20980
VIII	2480	3490	2380	2350	3120	2771		1000	1300		18891
IX	2160	2970	2590	2460	6070	3920	160	490	1300		22120
X	3710	3450	2250	1970	1350	2260		1000	1300	1740	19030
XI	2740	3300	1950	1500	3050	1380	730	230	900		15780
XII	2740	2410	1830	1710	3040	4200	330	350	900		17510
	32910	34880	25950	24290	35269,09	33252	3350	4070	13900	3800	211871

Sve gore navedene aktivnosti vezane za uvođenje selektivnog prikupljanja otpada iziskuju finansijska sredstva, ulaganja koja u sadašnjosti nemaju svoju ekonomsku opravdanost, ali cilj nam je da se smanje količine otpada koje se odvoze i odlažu na sanitarnoj deponiji u Doboju po trenutnoj cijeni od 32 KM po toni.

Kroz sve projekte za selektivno odvajanje otpada aktivno smo radili na razvijanju javne svijesti o značaju i odgovornosti svakog pojedinca, bez obzira kojoj uzrasnoj grupi pripadao, o očuvanja životne sredine što je usko vezano za zbrinjavanje čvrstog otpada i njegovu selekciju:

- zajedno sa UG Ekolideri vršene su edukacije po školama i radionice u obdaništu,
- dijeljeni su letci i afiše sa uputstvom šta i kako razdvajati,
- radio emisije na temu selekcije otpada,
- svake godine su dijeljeni kalendari sa rasporedom odvoza ambalažnog otpada svim korisnicima koji su potpisali ugovor o selekciji otpada,
- radio džinglovi kao kratkotrajni podsjetnik građanima na zakonsku obavezu i dr.

J.P. „Komus“ d.o.o. nema dovoljno vlastitih sredstava za realizaciju navedenih aktivnosti ali kandidovanjem projekata, samostalno ili zajedno sa Gradom, obezbjeđujemo namjenska sredstva koja se implementiraju u obezbjeđenje tehničkih preduslova za realizaciju zadanih ciljeva.

Vanredni odvozi otpada od domaćinstava i privrednih subjekata

Vanredni odvozi otpada se vrše traktorom, kontejnerom ili kamionom. Uz odvoz otpada vrši se takođe ručni ili mašinski utovar a sve prema vrsti otpada ili zahtjevima kupca.

U tu svrhu smo izvršili nabavku kontejnera od 5 m³ i 1,1 m³ koje dajemo pod dnevni ili mjesečni zakup korisnicima koji trebaju privremenu posudu za odlaganje otpada. Na ovaj način smo omogućili korisnicima da prilikom kratkotrajnog povećanja količina otpada (povećan obim proizvodnje, renoviranje i adaptacija objekta, održavanje manifestacija i sl.) mogu privremenim iznajmljivanjem kontejnera riješiti problem zbrinjavanja otpada ili da koriste iznajmljen kontejner dok ne izvrše nabavku svog kontejnera.

Zakup ovih kontejnera vrše i kolektivna naselja za odlaganje šljake u grejnoj sezoni.

Zbrinjavanje komunalnog otpada - Deponija "Grabovac"

J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica upravlja gradskom deponijom te je zaduženo za njeno održavanje i pravilno odlaganje otpada u skladu sa Odlukom o komunalnom redu.

Jedan od najvećih problema u oblasti zbrinjavanja i odlaganja komunalnog otpada je lokacija i stanje odlagališta - deponije komunalnog otpada „Grabovac“. Deponija ne zadovoljava minimalne sanitarne uslove određene Zakonom o zaštiti okoliša, a mogućnosti daljnjeg odlaganja otpada su veoma ograničene zbog iskorištenosti kapaciteta lokacije.

Prethodne aktivnosti u vezi sa sanacijom deponije

Više od decenije pokušavamo pronaći kvalitetniji način odlaganja otpada, a u skladu sa zakonskom regulativom koja je odredila odlaganje otpada na regionalnom nivou, odnosno nema odlagališta samo za jednu općinu.

U tome smislu, a u skladu sa članom 55. Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. novine FBiH", broj: 33/03 i 72/09), urađen je **Plan prilagođavanja upravljanja komunalnim otpadom** za deponiju koji je odobren od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma 2011. godine.

Plan prilagođavanja odgovorio je propisanim zahtjevima u pogledu sanacije negativnog utjecaja koje deponija ima na zdravlje ljudi i okoliša, te je propisao mjere koje se trebaju poduzeti radi sprječavanja nastajanja otpada, utvrdio metode tretmana otpada, te dao konkretan plan sa programom mjera za poboljšanjem stanja postojeće deponije po fazama, koje će umanjiti negativan utjecaj na okoliš i zdravlje ljudi do konačnog zatvaranja općinske deponije na ekološki ispravan način. Na ovaj način se operater deponije obavezuje da postepeno uđe u postupak zatvaranja predmetne deponije i pristupi postupku rješavanja zbrinjavanja komunalnog otpada putem Regionalnih-međupćinskih centara o upravljanju komunalnim otpadom, što je krajnji cilj Federalne Strategije upravljanja otpadom i Federalnog plana upravljanja otpadom.

Zbog nemogućnosti odvoza otpada na regionalnu deponiju, u skladu sa Planom prilagođavanja činili smo sve kako bi ovoj deponiji produžili vijek korištenja sa ispunjavanjem najosnovnijih uslova za njeno funkcionisanje. Otpad se odlagao etažno uz obavezno povremeno prekrivanje otpada inertnim materijalom. Obezbijedili smo plato sa hidrantom za redovno pranje i dezinfekciju kamiona, na ulazu je postavljena kolska vaga za praćenje ulaznih količina otpada, uveden je video nadzor zbog sprečavanja nedozvoljenog kretanja na deponiji i kontrole ulazaka na deponiju, vrši se redovna i vanredna DDD, urađeni su kanali za odvodnju površinske vode, određene su lokacije

za privremeno odlaganje ambalažnog otpada tj „reciklažno dvorište”, privremena lokacija za biljni otpad i dr.

U toku 2016. godine kroz projekat koji je sufinansiran od strane Ministarstva okoliša i turizma Federacije BiH obezbjedili smo **Idejni projekat** za sanaciju postojeće deponije komunalnog otpada općine Gračanica i izgradnju pratećih sadržaja prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja (I FAZA- Uvjeti za urbanističku saglasnost) a nakon toga je Federalno Ministarstvo okoliša i turizma je izdalo okolinsku dozvolu za sanaciju i zatvaranje postojeće deponije na lokalitetu „Grabovac“.

Na osnovu idejnog projekta, u 2017. godini su vođene aktivnosti na pribavljanju urbanističke saglasnosti ali zbog neusaglašene nadležnosti dokumentacija je prebacivana sa federalnog na kantonalni nivo i obratno. Prribavljanje su Prethodne vodne saglasnosti od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK i Agencije za vodno područje rijeke Save. Kao priprema za kvalitetnije pristupanje rješavanja problema deponije izvršeno je izmještanje Romskih porodica sa lokacije deponije kako ne bi imali problema prilikom započinjanja radova.

U toku 2019. godine kroz projekat koji je sufinansiran od strane Fonda za zaštitu okoliša obezbjedili smo **Glavni projekat** za sanaciju deponije t.j. izradu „Investiciono-tehničke dokumentacije za sanaciju deponije Grabovac u općini Gračanica i izgradnju pratećih sadržaja prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja – FAZA II (uslovi za građevinsku dozvolu)“. Na osnovu tog glavnog projekta, u 2021. godini izdato nam je **Rješenje o odobrenju za građenje** (građevinska dozvola) kao prvi preduslov za početak izvođenja bilo kakvih radova na deponiji a nakon toga smo započeli aktivnosti na planiranju faza realizacije Glavnog projekta.

Trenute aktivnosti u vezi sa sanacijom deponije

Deponija Grabovac je prepoznata kao veliki gradski problem i iz tih razloga je u Strategiji razvoja Grada Gračanica za period 2023.-2027.godina i LEAP-u Grada Gračanica 2023.-2027.godina kao strateški cilj postavljen Ključni strateški projekat 3.2.1.1. Sanacija deponije komunalnog otpada Grada Gračanica.

Gradska deponija Grabovac je “dobro u opštoj upotrebi” i za njenu sanaciju je nadležan Grad Gračanica. Prema predračunu iz Gavnog projekta za sanaciju deponije t.j. izradu „Investiciono-tehničke dokumentacije za sanaciju deponije Grabovac u općini Gračanica i izgradnju pratećih sadržaja prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja – FAZA II (uslovi za građevinsku dozvolu)“, koji je revidiran 2025. godine, za sanaciju deponije i izgradnju pratećih sadržaja prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja otpada, potrebno je obezbjediti 9.082.978,85 KM sa PDV-om.To su velika sredstva i zato se realizacija mora vršiti fazno. Posebno se moraju u budžetu grada predvidjeti finansijska sredstva za obavezno sufinansiranje projekata a onda se aktivirati na pronalaženju drugih izvora finansiranja (EU fondovi, Fond zaštite okoliša, ministarstva i drugi mogući izvori finansiranja) i aplicirati za sredstva putem projekata za realizaciju

Nakon dobijanja građevinske dozvole započeli smo sa aktivnostima na realizaciji Glavnog projekta. Izgrađena je pretovarna stanica, nabavljene 2 poluprikolice i kamion tegljač za prevoz otpada do regionalne deponije (slika 20), izgrađen je objekat za sortirnicu (Slika 21), odobrena su nam sredstva za projekat „Izgradnja reciklažnog dvorišta“ u iznosu od 70.000,00 KM i uz naše učešće od 48.385,00 KM početkom iduće godine će se projekat realizovati a ujedno smo u fazi iznalaženja finansijskih sredstava za nabavku opreme za sortiranje – sortirnice.

Slika 20: Pretovarna stanica sa kamionom i poluprikolicom

Slika 21: Objekat za sortirnicu

U septembru 2023. godine započeli smo odvoz i deponovanje komunalnog otpada na regionalnu deponiju Karabegovac u Doboju i još uvijek otpad se odlaže na tu regionalnu deponiju.

Pored toga intenzivno radimo na prekrivanju deponije sa inertnim materijalom. Zemlju nam dovoze građevinske firme koje vrše iskope a i mi sa našom mehanizacijom utovaramo i dovozimo šljaku, šut i pepeo koji koristimo kao prekrivku. To je privremeno rješenje da se smanji negativan uticaj deponije na okolinu dok se ne iznađu finansijska sredstva za njenu sanaciju (slika 22. i 23.).

Slika 22: Deponija Grabovac (juli 2021. god.)

Slika 23: Deponija Grabovac (novembar 2025. god.)

Radno vrijeme deponije je od 07-15 h svim radnim danima. Na ulazu je postavljen video nadzor zbog kontrole ulaza i izlaza sa deponije. Sva vozila moraju izvagati otpad na kolskoj vagi a ukoliko otpad dovoze treća lica provjeri se i vrsta otpada koji odlažu na deponiji. Samostalni dovoz otpada na deponiju naplaćuje se po važećem cjenovniku.

Dovoz zemlje sa iskopa je besplatan ali samo uz odobrenje i određivanje lokacije za istovar od strane našeg uposlenika na deponiji jer se ta zemlja koristi za prekrivanje otpada.

U toku 2025.godine prikupljeno je ukupno 11.914.287 kg (11.490.120 kg komunalnog otpada + 211.871 kg miješane ambalaže + 209.696 kg krupnog otpada + 2.600 kg e-otpada) a mjesečne količine komunalnog i ambalažnog otpada date su u Tabeli 13.

Tabela 13.: Količine komunalnog i ambalažnog otpada prikupljene u 2025. godini

Mjesec	Komunalni otpad - kg				Miješana ambalaža		UKUPNO		Otpad iz miješane ambalaže		Isporučena ambalaža
	Doboj	Grabovac	Ukupno	%	kg	%	kg	%	kg	%	kg
januar	823.000	145.510	968.510	98,69	12.830	1,31	981.340	100,00	5774	45	
februar	659.880	185.440	845.320	98,13	16.110	1,87	861.430	100,00	7250	45	
mart	952.320	279.550	1.231.870	98,88	13.920	1,12	1.245.790	100,00	6264	45	
april	759.840	300.410	1.060.250	98,30	18.360	1,70	1.078.610	100,00	8262	45	
maj	571.360	413.280	984.640	98,03	19.761	1,97	1.004.401	100,00	8892	45	
juni	459.460	477.150	936.610	98,26	16.579	1,74	953.189	100,00	7461	45	17.520
juli	509.740	291.470	801.210	97,45	20.980	2,55	822.190	100,00	9441	45	1.780
avgust	877.300	75.140	952.440	98,06	18.891	1,94	971.331	100,00	8501	45	16.960
septembar	803.660	102.250	905.910	97,62	22.120	2,38	928.030	100,00	9954	45	
oktobar	808.120	120.111	928.231	97,99	19.030	2,01	947.261	100,00	8564	45	
novembar	666.320	166.639	832.959	98,14	15.780	1,86	848.739	100,00	7101	45	3.830
decembar	809.720	232.450	1.042.170	98,35	17.510	1,65	1.059.680	100,00	7880	45	
UKUPNO	8.700.720	2.789.400	11.490.120	98,16	211.871	1,84	11.701.991	100,00	95342		40.090

Projekat regionalne deponije

Grad Gračanica u skladu sa zakonskom regulativom iz oblasti upravljanja otpadom od 2003. godine traži rješenje za odlaganje komunalnog otpada na okolišno prihvatljiv način. Prvobitno smo bili orjentisani na Regionalnu eko-deponiju u Huskićima, do čije izgradnje nije došlo iako je bilo obezbijeđeno 6,5 miliona KM iz sredstava Svjetske banke. Lukavačka vlast je prvobitno podržavala ovaj projekat, te je izgrađen pristupni put u Huskićima, urađen idejni projekat deponije, elaborat o zaštiti okoliša, te okolinska dozvola, za što je utrošen dio kreditnih sredstava. Međutim, Općinsko vijeće Lukavac je, nakon više protesta mještana Huskića, odustalo od projekta.

Od 2011. godine kada je općinama u Federaciji BiH dato uputstvo da udruživanjem 3 ili više općina koje zajednički broje više od 100.000 stanovnika pokušaju naći rješenje za regionalno odlaganje otpada, pokušavali smo pronaći odgovarajuće rješenje za odlaganje komunalnog otpada sa susjednim općinama i tada se pojavila inicijativa za Regionalnu deponiju u Doboju.

Već je iz ranijeg perioda ili od 12.04.2005. godine postoji potpisan: Ugovor o uspostavi regionalnog odbora za upravljanje otpadom, koji su potpisale sljedeće opštine: Brod, Derventa, Doboj, Doboj-Jug, Modriča, Odžak, Petrovo, Tešanj, Teslić, Usora i Vukosavlje. Sve opštine su ovaj Ugovor potpisale na osnovu Odluke Skupštine/Vijeća. Naknadno su se deponiji pridružile opštine: Šamac, Gračanica, Doboj-Istok i Maglaj, koje su takođe na svojim Skupštinama/Vijećima donijele Odluku da pristupaju Sanitarnoj regionalnoj deponiji u Doboju. Naše Općinsko vijeće je na sjednici održanoj 30.09.2013. godine donijelo Odluku o davanju saglasnosti za učešće Općine Gračanica u izgradnji i korištenju Regionalne deponije Doboj broj: 01-05-03134-2013. koja je prosljeđena u LAG. Od tada je Općina Gračanica prihvaćena kao ravnopravan učesnik u ovom projektu. Realizacija projekta Regionalne deponije Doboj započeta je u decembru 2011. godine na inicijativu općina Maglaj i Doboj, odnosno Lokalne akcione grupe regije Doboja (LAG), a uz saradnju sa Češkom ambasadam. Sve daljnje poslove na koordinaciji, izradi potrebne dokumentacije, potpisivanju sporazuma i sl. u realizaciji projekta Regionalne deponije u Doboju vodi Lokalna akciona grupa regije Doboj.

Vlada Republike Srpske je na osnovu člana 14. Zakona o eksproprijaciji (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 112/06, 37/07 i 110/08) i člana 43. stav 3 Zakona o Vladi Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 118/08) na 17 sjednici održanoj 26.05.2011. godine donijela Odluku o utvrđivanju opšteg interesa za izgradnju Regionalne sanitarne deponije u Doboju. Kako su prva istraživanja pokazala da je nophodno da lokacija za izgradnju kasete za deponiju bude na prostoru koji se ne nalazi u okviru prethodno pomenutog zemljišta za koji je donesena Odluka o opštem interesu, Grad Doboj je upitio zahtjev Vladi RS za dopunu ove odluke. Vlada Republike Srpske je na osnovu člana 14. Zakona o eksproprijaciji (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 112/06, 37/07 i 110/08) i člana 43. stav 3 Zakona o Vladi Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 118/08) na sjednici od 24.01.2013. godine donijela Odluku o dopuni odluke o utvrđivanju opšteg interesa. Ukupna površina zemljišta predviđenog za izgradnju deponije je 13 ha.

U skladu sa važećim propisima istraživanja su vršena na 5 (pet) lokacija, gdje je lokacija Karabegovac izabrana kao najbolja za daljna detaljnija ispitivanja i izradu studija neophodnih za dobijanje saglasnosti za izgradnju i korištenje regionalne sanitarne deponije i to:

-Izrada studije izvodljivosti za buduću regionalnu deponiju (Karabegovac) na osnovu važećih zakona na nivou Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

-Izrada studije uticaja na životnu sredinu (EIA) za buduću regionalnu deponiju (Karabegovac) na osnovu važećih zakona na nivou Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

-Izrada glavnog projekta buduće regionalne deponije (Karabegovac) na osnovu važećih zakona na nivou Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Kompletna dokumentacija je izrađena na osnovu važećih propisa Evropske unije i po osnivanju preduzeća za upravljanje regionalnom deponijom, biće podnesen zahtjev za nostrifikaciju u skladu sa važećim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine. Navedeno preduzeće će na osnovu dokumentacije podnijeti Zahtjev za izdavanje građevinske dozvole kod nadležnog entitetskog ministarstva i za prihvatanje Studije uticaja na životnu sredinu.

Grad Doboj je osnovao preduzeće Regionalnu deponiju Doboj na koju smo mi započeli odvoz komunalnog otpada u septembru 2023. godine. I za 2026. godinu imamo potpisan ugovor o odlaganju otpada na ovoj regionalnoj deponiji po cijeni 32 KM po toni.

Kao jedna od alternativa odlaganja komunalnog otpada na regiji je regionalna deponija u Živinicama. Osnivači JP „Eko-Sep“ d.o.o. Živinice su 3 opštine. Živinice, Banovići i Kladanj koja je zvanično otvorena 07.04.2025. godine. Ono što nama ne odgovara kod regionalne deponije u Živinicama je njena udaljenost (66 km u jednom pravcu) i puno veća cijena odlaganja otpada po toni koja po sadašnjoj kalkulaciji treba da iznosi 57,00 KM plus PDV. Prelazak odlaganja otpada na regionalnu deponiju u Živinice dovest će do većeg povećanja cijena odvoza otpada korisnicima a ujedno će trebati i dodatno opremiti preduzeće sa nabavkom vozila i poluprikolica za prevoz otpada na tu udaljenost.

Kao i sve općine i naša mora tražiti rješenja za smanjenje količina komunalnog otpada koji se odvozi na regionalnu deponiju tako da se sav otpad koji se može reciklirati izdvoji. Ovakvi poslovi su već započeti i treba ih razvijati i dalje.

Zbrinjavanje ambalažnog otpada

Količine izdvojenog ambalažnog otpada su još uvijek male i čine svega 1,84% od ukupno prikupljenih količina otpada. Već smo istaknuli da i u ovim količinama ambalažnog otpada ima preko 45% komunalnog otpada i ambalaže koja se trenutno ne zbrinjava i sve to, nakon razdvajanja u reciklažnom dvorištu, ponovo moramo voziti na deponiju.

U toku 2025. godini na reciklažu smo isporučili:

Vrsta otpada za reciklažu	kg
Otpadnog papira (karton i arhivski)	23.560
PET - transparent	6.210
PET – MIX	4.320
Otpadne Al limenke	220
STAKLO	1.200
Otpadni lim i željezo	1.780
Najlon bijeli	990
Najlon šareni	1.690
PP i HDPE	120
UKUPNO:	40.090

Otkupne cijene ambalažnog otpada ni količine i dalje nisu dovoljne da pokriju troškove na njegovom prikupljanju, razdvajanju i baliranju tako da bez projekata i sufinansiranja troškova ova aktivnost ne bi bila održiva. Dodatni problem je što se određene vrste ambalažnog otpada kod nas još ne otkupljuju tako da ga izdvojimo iz miješane ambalaže i umjesto baliranja odvojimo u otpad i trajno odložimo na deponiju.

Zbrinjavanje EE otpada

Sa ZEOS-eko sistem-om, društvom za postupanje sa otpadnom električnom i elektronskom opremom d.o.o., Sarajevo ugovorom smo regulisali način zbrinjavanja ovog otpada. Preuzima se po pozivu građana i privrednih subjekata (po potrebi uz potpisivanje zapisnika komisije o otpisu) a i sami građani i privredni subjekti mogu besplatno odložiti sve vrste električnog i elektronskog otpada na našem „reciklažnom dvorištu“, odakle ga mi dalje isporučujemo na neškodljivo zbrinjavanje. Još uvijek su prikupljene količine e-otpada male ali je prije svega bitno da smo uključili škole u ove aktivnosti, posebno kroz edukacije, i očekujemo da će se u narednom periodu ovaj opasni otpad sve više zbrinjavati na adekvatan način.

Zbrinjavanje biorazgradivog otpada

Prema analizama sastava otpada ovaj otpad zauzima i preko 50 % količine komunalnog otpada. Zbog obaveze odvoza otpada na regionalnu deponiju i trenutnog plaćanja 32 KM za tonu odloženog otpada, planiramo aktivnosti na odvojenom prikupljanju ovog otpada što zahtijeva nabavku opreme (kanti, kompostera) i vozila pri čemu će njegovo odlaganje biti na komposište koje je planirano Glavnim projektom za sanaciju deponije i izgradnju objekata prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja otpada.

Trenutno smo na dijelu deponije „Grabovac“ izdvojili jednu parcelu na koju građani mogu besplatno odlagati biljni otpad.

Mehanizacija za odvoz otpada

J.P. Komus d.o.o. Gračanica stalno radi na tome da nabavi dovoljno kvalitetnih sredstava za rad i svake godine se ulaže u nabavku istih. Trenutno raspolažemo sa 15. vozniha jedinica namjenjenih za prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje komunalnog otpada a iz Tabele br.14 se vidi njihova starost i godina nabavke.

Tabela 14: Vozila za odvoz otpada

R/b	Tip vozila	Godište	Nabavljeno	Kategorija
1	MERCEDES ATEGO	2001	2010	Specijalno - odvoz otpada
2	Traktor TAFE	2011	2011	Radna mašina – odvoz otpada
3	MAN 18285 autosmečar	2003	2013	Specijalno - odvoz otpada
4	Cady FURGON	2005	2013	Teretno
5	RENAULT 22A	2006	2014	Specijalno - odvoz otpada
6	RENAULT 22C	2003	2014	Specijalno - odvoz otpada
7	PEUGEOT kombi	2014	2014	Teretno – odvoz ambalaže
8	VW CADDY	2004	2016	Teretno
9	MAN 14-225 kiper	2001	2016	Teretno
10	VOLVO FL	2017	2017	Specijalno - odvoz otpada
11	MAN 18 314 autopodizač	2002	2018	Teretno – odvoz kontejnera
12	Mercedes ACTROS-1832	2020	2020	Specijalno - odvoz otpada
13	VOLVO FE	2021	2021	Specijalno - odvoz otpada
14	Crafter – kamion kiper	2008	2021	Za odvoz otpada i putnu službu
15	CADDY FURGON	2011	2023	Teretno
16	ICB 3X	2023	2023	Radna mašina
17	MAN Tegljač	2014	2023	Teretno
18	Poluprikolica I	2023	2023	Priključno vozilo
19	Poluprikolica II	2024	2024	Priključno vozilo
20	VOLVO autopodizač	2024	2024	Specijalno - odvoz otpada

Divlje deponije

I pored redovnog odvoza otpada određene količine komunalnog otpada završe na divljim deponijama (obalama, vodotocima, pored puteva, šumama, provalijama i sl). Analiziranjem broja divljih odlagališta i količine deponovanog otpada u protrekloj periodu, konstatovano je smanjenje ovakvog načina odlaganja otpada t.j. broj divljih deponija se smanjuje jer je povećan broj mjesnih zajednica uključenih u organizovan odvoz otpada. Pored toga, akcija Mjesec april-mjesec čistoće daje dobre rezultate jer volonteri (udruženja, škole i grupe građana) očiste veliki broj deponija u svom okruženju. Većina lokacija divljih deponija je nepristupačna a njihovo uklanjanje je otežano i dosta skupo zbog angažovanja specijalnih mašina.

U februaru 2025. godine na području Grada je uklonjeno 7 divljih deponija i na navedenim lokacijama postavljene table o zabrani odlaganja otpada:

1. Lendići-Malešići Y=6522546, X=4952950, Z=345
2. Cerik 1: Gračanica-Malešići-Lukavica na 11.km Y=6519978, X=4957208, Z=531
3. Cerik 2: Gračanica-Malešići-Lukavica na 15.km Y=6517193, X=4957551, Z=394
4. Gračanica – Sočkovac Y=6524821, X=4948159 i Y=6524837, X=4948168,907
5. MZ Pribava Y=6526946, X=4948362, Z=178
6. Donja Orahovica, kod mosta prema Petrovu Y=6529954, X=4943626, Z=166 MZ
7. MZ Donja Orahovica, naselje Rijeka, put za Rašljevu Y=6531777, X=4946829, Z=242

Nakon toga evidentirano je 4 nove divlje deponije različitih po veličini, obimu i strukturi odloženog otpada kao i samom pristupu pomenutim divljim deponijama. Za njihovo uklanjanje su obezbijeđena sredstva od FMOIT-a a radovima će se pristupiti u 2026. godini čim vremenske prilike to budu dozvolile. U „Elaboratu za zbrinjavanje otpada sa divljih deponija na području grada Gračanica 2025. godine“ navedene su divlje deponije:

1. Gornja Lohinja -Gornja Orahovica X=44.702765, Y=18.378382
2. Seljanuša – put prema Gornjoj Lohinji Y=6519978,X=4957208,Z=531
3. Vranovići – Pijeskovi (na tri lokaliteta) 44.718929, 18.352796
4. Lukavica- Lukavička rijeka 44.765669, 18.190458

PROBLEMI KOD PRIKUPLJANJA I ODLAGANJA OTPADA

1. U Odluci o komunalnom redu („Službeni glasnik grada Gračanica“, broj: 01/20), uveden je član 152. koji obavezuje sve vlasnike ili korisnike stambenih i poslovnih prostora, kao i privremeno zauzetih javnih površina, da se uključe u organizovan odvoz otpada. Nakon dobijanja saglasnosti od strane Gradskog vijeća (Broj: 01-19-00193-2022, Broj akta:01DT-001, od 14.01.2022. godine) na Odluku o načinu obračuna i cijeni usluga sakupljanja i odvoza kućnog komunalnog otpada sa područja grada Gračanica, broj: 01/3-842-1/21 od 24.09.2021. godine, računi za odvoz komunalnog otpada su dostavljani svim vlasnicima ili korisnicima nekretnine na području gdje ima organizovan odvoz otpada. Stvarno stanje je takvo da mi odvozimo otpad od daleko većeg broja domaćinstava od onih koji su registrovani kod nas a to je slučaj kad u jednom individualnom stambenom objektu živi više domaćinstava a registrovano je samo jedno domaćinstvo.
2. Takođe imamo problema kod utvrđivanja korisnika ili vlasnika stanova u zgradama sa kolektivnim stanovanjem. Uspostavili smo kontakte sa vlasnicima novih zgrada koji nam nakon prodaje stanova dostavljaju spiskove vlasnika koje mi uvodimo kao korisnike. Međutim, oni nemaju obavezu to činiti i nakon preprodaje stanova ili promjene korisnika stana mi nemamo podatke o tome. U onim zgradama koje imaju Upravitelja mi možemo registrovati sve korisnike i redovno unositi izmjene.
3. Nabavka adekvatnih posuda za odlaganje otpada u kolektivnim stanovanjima je dug i složen proces tako da pojedini nemaju posude za odlaganje otpada (naselje Malta i naselje Kifla), njihov broj je nedovoljan ili su u lošem stanju (Ritašići i sl). Članom 156. Odluke o komunalnom redu („Sl. Glasnik Grada Gračanica“ broj: 1/20) definisano je da posude za komunalni otpad nabavljaju i održavaju korisnici usluga a za novoizgrađene objekte i novootvorene poslovne prostore to čini investitor, odnosno korisnik (kako je definisano njihovim ugovorom).
4. Nedovoljna uključenost privrednih subjekata je takođe jedan od stalnih problema. Naši inkasanti svim privrednim subjektima uruče poziv za potpisivanje ugovora i nakon isteka datog roka, spisak privrednih subjekata koji nemaju potpisan ugovor, dostavljamo inspekcijskoj službi. Po prijavi inspekcija preduzima zakonske mjere ali je taj proces u praksi spor i mnogi plate kaznu jer im je to jeftinije nego da potpišu ugovor. Smatramo da nije dobro ukoliko takvi jednokratno plate kaznu nego da ih treba kažnjavati sve dok ne ispune svoju zakonsku obavezu. Da bi povećali procenat uključivanja privrednih subjekata u organizovan odvoz otpada, prijedlog je da se prilikom izdavanja Rješenja o obrtu da rok za potpisivanje ugovora i inspekciji dostavi jedan primjerak Rješenja kako bi nakon isteka roka mogli poduzeti zakonske mjere.
5. Odlaganje različitih vrsta otpada (animalnog, biljnog, građevinskog, krupnog i sl.) u kontejnere za ulični otpad i pored kontejnera (hajfišera u Centru koji su namjenjeni samo za poslovne subjekte u ulici Alije Izetbegovića jer u nju ne ulazi kamion za odvoz otpada. Pored domaćinstava imamo saznanja da i privredni subjekti iz industrijske zone dovoze svoj otpad u ove kontejnere. Iz ovih posuda otpad se vozi svakim radnim danom ali i to je nedovoljno jer u poslijepodnevnim satima i vikendom dovoze razne vrste otpada (animalni, građevinski, krupni i sl.) i odlažu ga na nedozvoljen način. Za ovaj problem

moramo naći sistemsko rješenje (postavljanje kamera, dežurni komunalni redari, inspekcija, policija) jer idu topliji dani a ne želimo divlje deponije u gradu. Sve dodatne količine otpada građani mogu odložiti na deponiju uz simboličnu naknadu u zavisnosti od količine i vrste otpada.

6. Neriješeno pitanje iskopane zemlje na gradilištima koju izvođači istresaju na obale rijeka čime utiču na smanjenje protoka rijeka i narušavaju izgled obale rijeke. Za tu namjenu treba odrediti posebnu lokaciju ili izvođače obavezati da tu zemlju voze na gradsku deponiju gdje se može iskoristiti kao prekrivni sloj.
7. Korisnici koji su potpisali ugovor o selekciji otpada ne ispunjavaju svoje obaveze i ne vrše uopšte razdvajanje otpada, ne razdvajaju po upustvu nego u ambalažnom otpadu imamo dosta drugog otpada koji se mora izdvojiti ili čak zloupotrebljavaju vreće koje su besplatno dobili za odvajanje otpada (stavljaju u njih komunalni otpad, prekrivaju drva i sl.).
8. Uvođenje selektivnog odvajanja otpada, njegovo prikupljanje, razdvajanje i baliranje nije ekonomski opravdano. Uz sufinansiranje Federalnog zavoda za zapošljavanje zapošljavamo sezonske radnike na razdvajanju i baliranju otpada. Ipak, ova aktivnost ima dugoročnu korist: smanjenje otpada trajno odloženog na deponiju, smanjenje troškova odvoza otpada na regionalnu deponiju, ispunjenje ciljeva Federalnog plana upravljanja otpadom, ekološki čista i osvještana sredina i dr.
9. Naplativost usluge odvoza otpada je 85%. Redovno se vrši utuživanje ali problem su sudske presude u kojima se izuzimaju stvari od dužnika pri čemu mi imamo samo veće troškove. Pored toga što smo vršili uslugu koju nismo naplatili, platili smo sudske troškove a prilikom izuzimanja stvari od dužnika angažujemo vozilo i radnike, a to većinom budu stvari koje se ne mogu niti prodati, niti iskoristiti pa završe na deponiji.
10. Prilikom odvoza krupnog otpada građani kontejnere pune građevinskim otpadom i šljakom od centralnih grijanja za koje moraju platiti vanredan odvoz na deponiju. Pored toga, ne pridržavaju se uputstva nego otpad stavljaju pored kontejnera što nama iziskuje dodatne troškove. Pored odvoza kontejnera, imali dodatne troškove na angažovanju utovarivača, traktora i kamiona na uklanjanju otpada oko kontejnera.
11. Zbog pretrpanosti naše gradske deponije morali smo preći na regionalni koncept odlaganja otpada. Ove aktivnosti iziskuju velika ulaganja zbog izgradnje pratećih objekata (pretovarna, sortirnica, kompostana i dr.) zato se rade fazno a i sama sanacija deponije je veća investicija koja nas očekuje u narednom periodu. Trenutno se otpad odvozi na regionalnu deponiju u Doboju, ali ako budemo morali voziti u Živinice doći će ponovo do povećanja cijene odvoza otpada i za domaćinstva i za privredu.
12. Potrebno je odrediti lokaciju za deponiju građevinskog otpada koji se neće moći voziti na regionalnu deponiju. Sve više ćemo imati ovog otpada odloženog na nedozvoljen način ukoliko ne pronađemo lokaciju.

Direktor:

mag.oec. Amer Hamidović

JP Komus d.o.o. Gračanica
Naziv pravnog lica

Gračanica, Muhameda Seida Mašića bb
Sjedište i adresa pravnog lica

Sakupljanje neopasnog otpada
Djelatnost

NLB Banka d.d. Sarajevo
Naziv banke

1321800309745897
Broj računa

4209414480005
Identifikacioni broj za direktne poreze

209414480005
Identifikacioni broj za indirektno poreze

38.11
Šifra djelatnosti po KDBIH 2010

035
Šifra opštine

27-02-2026

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

od 01.01.2025. do 31.12.2025. godine

REPUBLIKA BOSKO/FINANCUSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA TUZLA
POSREDOVANJE ZA
POSREDOVANJE ZA
POSREDOVANJE ZA

Gračanica
Mjesto

24.02.2026.
Datum

SPAHIĆ (ADEM) EDINA
Certificirani računovoda

CR-5584/5
Broj licence

035/706-622
Kontakt

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
EDINA (ADEM) SPAHIĆ
Licenca broj: 5584/5

Edina

Amer Hamidović
Direktor

Amer Hamidović

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
za period koji završava na dan 31.12.2025. godine

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVA											
	Oznaka za AOP	Dionički kapital			Rezerve	Revalorizacijske rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacijske rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/ (nepokriveni gubitak)	UKUPNO (3+4+5+6+7+8+9)	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MANJINSKIH INTERESA	UKUPNI KAPITAL (10+11)
		3	4	5								
1. Stanje na dan 31.12.2023. godine	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	901	255.245		160.339				1.171.498	1.587.082			
3. Efekti retroaktivnog prepravljivanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	902											
4. Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2023., odnosno 01.01.2024. (901+902+903)	904	255.245		160.339				1.171.498	1.587.082			
5. Dobit/(gubitak) za period	905							47.029	47.029			
6. Ostali ukupni rezultat za period	906											
7. Ukupni rezultat (905+906)	907							47.029	47.029			
8. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	908											
9. Sitanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	909											
10. Objavljene dividende	910	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokrivanje gubitka	911	0	0	0	0	0	0	-4.951	-4.951			
12. Ostale promjene	912	0	0	4.948	0	0	0	0	4.948			
13. Stanje na dan 31.12.2024. godine (904+907+908-909-910+911+912)	913	255.245	0	165.287	0	0	0	1.213.576	1.634.108			
14. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	914	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15. Efekti retroaktivnog prepravljivanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	915	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
16. Ponovno iskazano stanje na početku perioda 01.01.2025. godine (913+914+915)	916	255.245	0	165.287	0	0	0	1.213.576	1.634.108			
17. Dobit/(gubitak) za godinu	917	0	0	0	0	0	0	56.831	56.831			
18. Ostali ukupni rezultat za godinu	918	0	0	0	0	0	0	0	0			
19. Ukupni rezultat (917+918)	919	0	0	0	0	0	0	56.831	56.831			
20. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	920	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
21. Sitanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	921	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
22. Objavljene dividende	922	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
23. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokrivanje gubitka	923	0	0	0	0	0	0	-4.703	-4.703			
24. Ostale promjene	924	0	0	4.703	0	0	0	0	4.703			
25. Stanje na kraju perioda na dan 31.12.2025. godine (916+919+920-921-922+923+924)	925	255.245	0	169.990	0	0	0	1.265.704	1.690.939			

Kontrolni broj: 1828878644444565